

Kallelse till miljö- och samhällsbyggnadsnämndens sammanträde

Datum och tid: 2025-03-26 kl. 13:30

Plats: Stadshuset, Christian Nilsson

Förhinder anmäls till Ina Petersson, ina.petersson@eslov.se

Ärenden

- 1 Upprop
- 2 Val av protokolljusterare
- 3 Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för februari 2025 2025/13
- 4 Investeringsbudget 2026 samt plan för 2027-2030 2025/125
- 5 Förslag till Grönplan för Eslöv 2020/846
- 6 Utredning Enskilda vägar - vägföreningarnas roll som väghållare inom tätbebyggda områden i Eslövs kommun 2021/527
- 7 Olovlig rivning av enbostadshus på fastigheten Äspinge 5:32 (BYGG 2024-442)
- 8 Information om en byggnation uppförd på fastigheten Västra Strö 3:7 (BYGG 2024-444)
- 9 Information om granskningsyttrande avseende detaljplan för del av Örnen 4
- 10 Information från avdelningen gata, trafik och park
- 11 Redovisning av delegeringsbeslut 2025 2025/14
- 12 Anmälningar för kännedom 2025 2025/15

Ordförande

Bengt Andersson (M)

2025-03-08
Wajahat Ali
0413-620000
wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Ekonomisk månadsrapport för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden per februari 2025

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden godkänner ekonomisk månadsuppföljning för februari 2025.

Ärendebeskrivning

Den ekonomiska månadsrapporten för februari har tagits fram. Utfallet för perioden visar ett överskott på 3,2 miljoner kronor. Överskottet beror bland annat på lägre kostnader för vinterväghållning på grund av en mild vinter.

Prognos för året visar på ett underskott om 1,3 mnkr för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Underskottet är hänförligt till gata-, trafik- och park och staben, medan bostadsanpassning visar ett överskott. Den politiska verksamheten, miljötillsynsverksamheten och kart- och bygglovsverksamheten har prognostiserats att vara i paritet med budgeten.

Underskottet inom gata-, trafik- och parkverksamheten beror på kostnaderna för dagvattenpumpstationer. Nämnden tog över ansvaret för dagvattenpumpar från VA-syd, vilket innebär en kostnadsökning med 1,3 mnkr. Kostnaderna avser bland annat översyn av pumpar, elkostnader och driftunderhåll. Nämnden har inte utrymme i budgeten för att finansiera alla dessa kostnader på egen hand.

Prognos för vinterväghållning förutsätter att året avslutas med en mild vinter.

Investeringar

Prognosen för investeringar och årsanslag är totalt 90,1 mnkr. Inga avvikelser på investeringsredovisningen finns att rapportera till och med den 28 februari 2025.

Hälsotalet för Miljö och Samhällsbyggnad är 92,0 procent. För Miljö och Samhällsbyggnad motsvarar varje medarbetares frånvaro ca 2 procentenheter.

Beslutsunderlag

Ekonomisk månadsrapport för februari 2025.

Beredning

Månadsrapporten har tagits fram i samråd med avdelningarna på Miljö och Samhällsbyggnad.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

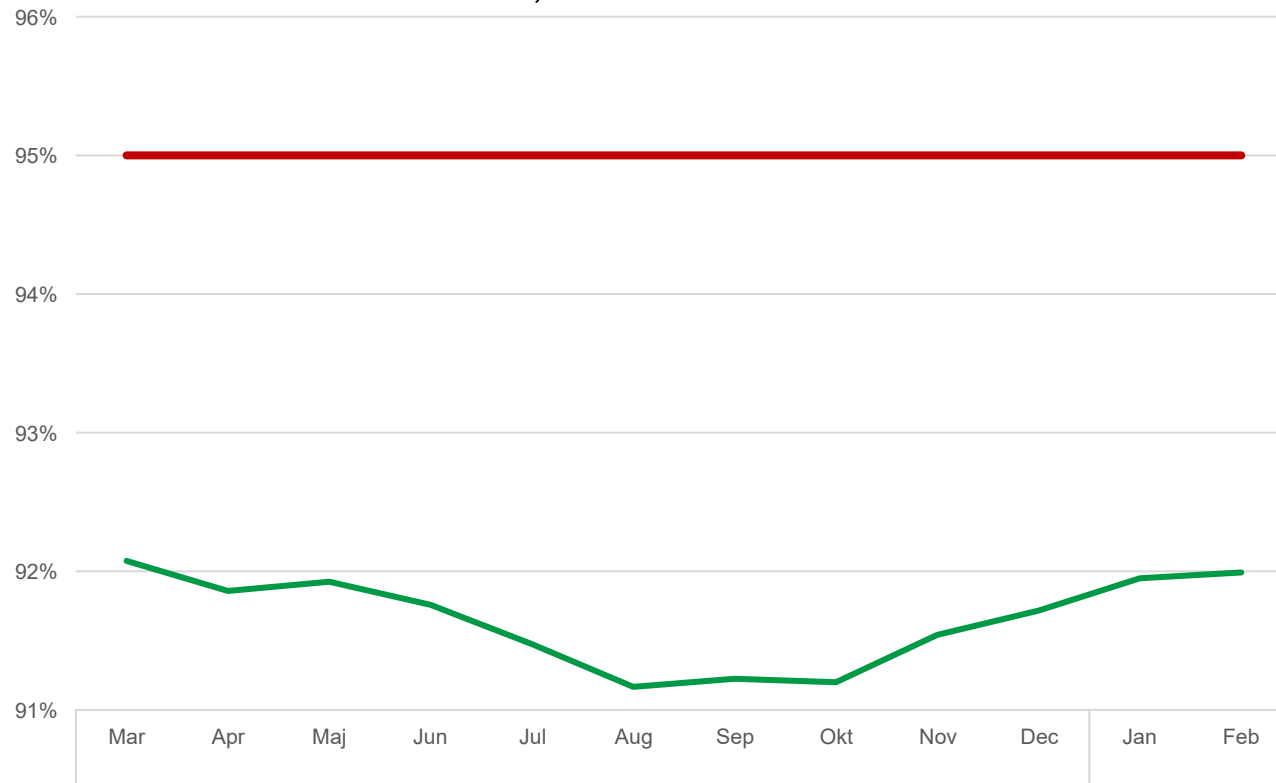
Karin Sandström
Avdelningschef stab och miljö

Månadsuppföljning februari 2025

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Hälsotal

Hälsotal, rullande 12 månader

92,0 %

Utfall, budget* och prognos (mnkr)

	PERIOD JANUARI - FEBRUARI			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Intäkter	3,1	5,1	2,0	18,8	19,9	1,1
Kostnader	-20,1	-18,9	1,2	-120,2	-122,5	-2,4
Personalkostnader	-6,1	-6,5	-0,3	-36,7	-37,6	-0,9
Driftskostnader	-8,2	-7,0	1,2	-49,1	-50,6	-1,4
Kapitalkostnader	-5,7	-5,4	0,3	-34,4	-34,4	0,0
Nettokostnader	-16,9	-13,8	3,2	-101,4	-102,7	-1,3
Kommunbidrag	16,9	16,9	0,0	101,4	101,4	0,0
ÅRETS RESULTAT			3,2			-1,3

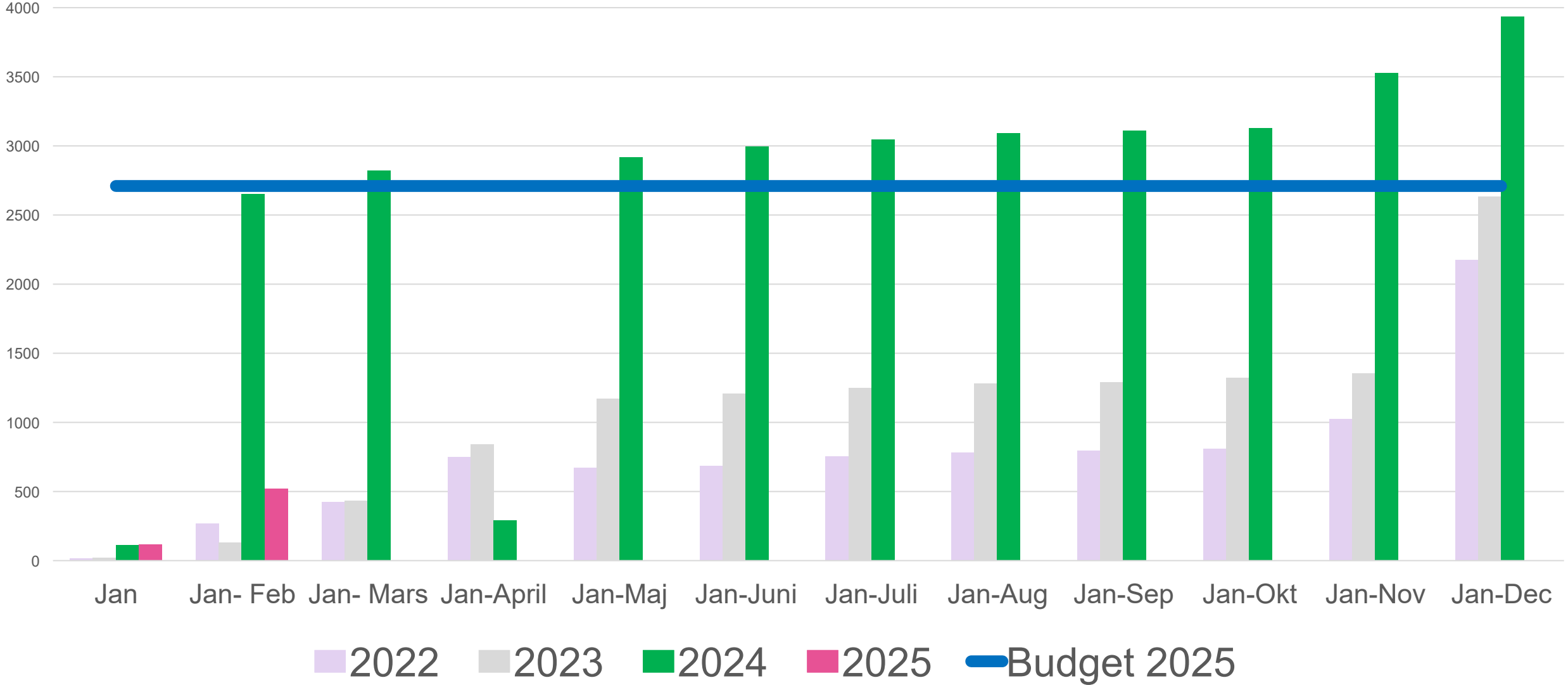
Utfall, budget* och prognos per avdelning (mnkr)

Prognos 24

	PERIOD JANUARI - FEBRUARI			HELÅR (PROGNOS)		
	BUDGET PERIOD	UTFALL PERIOD	AVVIK. PERIOD	BUDGET HELÅR	PROGNOS HELÅR	AVVIK. HELÅR
Nämnd	-0,1	-0,1	0,0	-0,8	-0,8	0,0
Förvaltningsadmin och miljöstrategi	-2,3	-2,5	-0,2	-13,8	-14,0	-0,2
Tillsynsenheten	-0,6	-0,4	0,2	-3,7	-3,8	-0,0
Kart- och bygglovsavdelning	-1,1	0,5	1,6	-6,6	-6,6	0,0
Bostadsanpassning	-0,6	-0,3	0,3	-3,7	-3,5	0,2
Gata Trafik Park	-12,2	-10,9	1,3	-72,7	-73,9	-1,3
Nettokostnader	-16,9	-13,8	3,2	-101,4	-102,7	-1,3
Kommunbidrag	16,9	16,9	0,0	101,4	101,4	0,0
ÅRETS RESULTAT			3,2			-1,3

- Lägre kostnader för BAB
- Pumpstationer

Vinterväghållning 2021-2024

Investeringar 2024 (mnkr)

Utfall per februari	12,3
Budget	90,1
Återstår	77,8

Christoffer Borg Mattisson

2025-03-18

Wajahat Ali

041362361

wajahat.ali@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse. Förslag till investeringsbudget 2026 samt plan för 2027–2030, miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

- Godkänna förslag till investeringsbudget 2026 samt plan för 2027-2030 alternativ 2 för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden och lämna vidare till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Miljö och Samhällsbyggnad har tagit fram två förslag till investeringsbudget för budget 2026 och planperioden 2027-2030, fördelad på årsanslag och större projekt.

Förslagen till investeringsbudget tar hänsyn till tillgängliga resurser (egen personal samt konsulter i enstaka projekt) för att kunna genomföra projekten. I underlaget framgår det också att det planeras att använda personalresurser till att genomföra anläggningsdelen av vissa av kommunstyrelsens exploateringsuppdrag.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Förslag till investeringsbudget 2026 samt plan för 2027–2030

Bilaga 2 Alternativ 1

Bilaga 3 Alternativ 2

Beredning

Framtagandet av förslag till investeringsbudget har haft utgångspunkt i 2025 års beslutade budget. Planering av projekt som genomförs i samarbete med andra aktörer, som Trafikverket och VA Syd, har beaktats i planeringen. För planering av resurser har också avstämning skett med kommunens tillväxtavdelning som ansvarar för exploateringsprojekten under kommunstyrelsens budget.

Större projekt

Två alternativ på förslag till investeringsbudget är framtagna. Alternativen skiljer sig beroende på vilken förväntad framtid som är mest sannolik med avseende på anläggning av exploateringsområde Berga trädgårdsstad etapp 1, år 2028 eller 2030. För att bostadsetappen ska vara möjlig att bygga behöver VA och fjärrvärmeledningar förläggas i Östergatan/Ringsjövägen.

Budgetalternativ 1 planerar för att exploateringsområde Berga trädgårdsstad kommer att byggas år 2028.

Budgetalternativ 2 planerar för att exploateringsområde Berga trädgårdsstad kommer att byggas år 2030.

En förstudie behövs för att ge kommunen underlag för beslut om den förväntade ökade trafiken för östra Eslöv samt hur trafikplaneringen ska lösas. Det kommer att ske genom antingen en ombyggnation av väg17/väg113 i samarbete med Trafikverket (cirkulationsplats samt utfart Trehäradsvägen) eller genom byggnation av ringled Södra vägen på kommunal mark i egen regi. Alternativ 1 ger möjlighet för ett års utredning och alternativ 2 ger möjlighet till tre års utredning av trafikplaneringen och gestaltning av Östergatan/Ringsjövägen inför byggnation av Berga trädgårdsstad etapp 1.

Alternativ 1 innebär att Östergatan/Ringsjövägen, etapp1, 2, 3 och etapp 5 tidigareläggs i planeringen:

- Östergatan/Ringsjövägen etapp 1, Projektering påbörjas 2027 och anläggning sker 2029.
- Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och etapp 3: Projektering påbörjas 2026 och anläggning sker 2028.
- Östergatan/Ringsjövägen etapp etapp 5: Projektering påbörjas 2028 och anläggning sker 2030.

Alternativ 1 innebär också att Trehäradsvägen etapp 1 och etapp 4 senareläggs i planering:

- Trehäradsvägen etapp 1: Projektering påbörjas 2030 och anläggning sker 2032.
- Trehäradsvägen etapp etapp 4: Projektering påbörjas 2029 och anläggning sker 2031

Alternativ 2 innebär att Trehäradsväg etapp 1 och etapp 4 tidigareläggs i planeringen:

- Trehäradsvägen etapp 1: Projektering påbörjas 2027 och anläggning sker 2029.

- Trehäradsvägen etapp 4: Projektering påbörjas 2026 och anläggning sker 2028.

Alternativ 2 innebär att Östergatan/Ringsjövägen, etapp 1, 2, 3 och etapp 5 senare läggs i planering:

- Östergatan/Ringsjövägen etapp 1, Projektering påbörjas 2029 och anläggning sker 2031.
- Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och etapp 3: Projektering påbörjas 2028 och anläggning sker 2030.
- Östergatan/Ringsjövägen etapp 5: Projektering påbörjas 2030 och anläggning sker 2032.

Verksamheten förespråkar alternativ 2 eftersom den ger längre tid till utredning och förstudier jämfört med alternativ 1, det vill säga tre år jämfört med ett år.

Industrispåret tidigareläggs i planeringen där projektering påbörjas 2027 och anläggning sker 2029.

Följande projekt har tillkommit i planeringen:

- Gång- och cykelväg Västerlånggatan etapp 1: Projektering påbörjas 2028 och anläggning sker 2030.
- Gång- och cykelväg Västerlånggatan etapp 2: Projektering påbörjas 2029 och anläggning sker 2031.
- Gång- och cykelväg Västerlånggatan etapp 3: Projektering påbörjas 2030 och anläggning sker 2032.
- Gång- och cykelväg Eslöv-Ellinge: Projektering påbörjas 2027 och anläggning sker 2029.
- Örtofta stationsområde: Projektering påbörjas 2026 och anläggning sker 2028.
- Hållplats Gårdstånga: Anläggning sker 2028.
- Broar: Anläggning sker 2026 och 2027.
- Södra vägen: Anläggning sker 2026 och 2027
- Bullervall Hurva: Projektering påbörjas 2028 och anläggning sker 2030.

Årsanslag

Årsanslagen är årligen återkommande mindre investeringssummor för framför allt underhåll, men även mindre nyinvesteringar i gata och grönyta.

Den totala investeringssumman för år 2025 är 30,7 mnkr. För att lindra kommunens underhållsskuld inom samtliga områden samt uppgradera infrastrukturen föreslås en budgetökning med 6,5 miljon kronor. Det innebär att budgeten ökar från 30,7 miljoner kronor i 2025 till 37,2 miljoner kronor i 2026.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Ekonomiavdelningen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef gata trafik och park

Förslag till investeringsbudget 2026 samt plan för 2027–2030.

Olika budgetalternativ

Budgetalternativ 1 och 2 ger olika förslag med utgångspunkt i vilken förväntad framtid som är mest sannolik med avseende på anläggning av exploateringsområde Bergaträdgårdsstad etapp 1, år 2028 eller 2030.

Budgetalternativ 1 planerar för att exploateringsområde Berga trädgårdsstad kommer att byggas år 2028.

Budgetalternativ 2 planerar för att exploateringsområde Berga trädgårdsstad kommer att byggas år 2030.

En förstudie behövs för att ge kommunen underlag för beslut om den förväntade ökade trafiken för östra Eslöv samt hur trafikplaneringen ska lösas. Det kommer att ske genom antingen en ombyggnation av väg 17/väg 113 i samarbete med Trafikverket (cirkulationsplats samt utfart Trehäradsvägen) eller genom byggnation av ringled Södra vägen på kommunal mark i egen regi. Alternativ 1 ger möjlighet för ett års och alternativ 2 ger möjlighet till tre års utredning av trafikplaneringen och gestaltning av Östergatan/Ringsjövägen inför byggnation av Berga trädgårdsstad etapp 1.

- Gestaltning Östergatan/Ringsjövägen
- Fördjupad översiktsplanering
- Trafikplanering
- Byggnation av stadshus i centrum,
- Samarbete med Trafikverket
- Södra vägen

In- och utfartsproblemen från Eslövs tätort till väg 113 bör vara åtgärdat innan eller i samband med anläggning av Berga trädgårdsstad påbörjas. En lösning för den ökade trafiken från området behöver vara beslutad i samband med att gestaltning och projektering av Ringsjögatan/Östergatan inleds.

Om ingen åtgärd vidtas kommer köbildningen på Ringsjövägen i maxtimmen bli värre vid cirkulationsplats väg 17/113. Trafiken längs övriga sträckor beräknas flyta på, men köbildning på anslutande vägar till Ringsjövägen/Östergatan kan förekomma.

Fördjupad översiktsplanering och Gestaltning Östergatan/Ringsjövägen

I den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för östra Eslöv, antagen av kommunfullmäktige 20 juni 2022, anges att Östergatan/Ringsjövägen ska gestaltas som en stadsgata. Östergatan/Ringsjövägen är planerad att bli en stadsgata som fungerar som en ryggrad för östra Eslöv och tillkommande bebyggelse och grönstruktur är länkade dit. Östergatan/Ringsjövägen är tänkt att gestaltas som stadsgata med långsamma rörelser och gott om plats för gående och cyklist. Längs hela gatan ses grönska och öppen dagvattenhantering.

Det fördjupade översiktsplanen anger att;

”Östergatan/Ringsjövägen fungerar idag som en infartsled både för industriernas transporter och för persontransporter till de västra delarna av staden. Delar av den trafiken behöver ledas om till Trehäradsvägen, Harjagersvägen och Södra vägen/Lundavägen (de sistnämnda ligger utanför planområdet). För att Trehäradsvägen och Södra vägen i sin tur ska fungera behöver anslutningarna till väg 113 förbättras jämfört med nuläget. Den fördjupade översiktsplanen föreslår ytterligare en cirkulationsplats på väg 113 i korsningen med Trehäradsvägen samt ett högersvängfält i korsning med Södra vägen. En ny fördelning av trafiken kommer att bidra till en bättre trafiksituation även i centrala Eslöv på den västra sidan om järnvägen.”

Samarbete med Trafikverket

Den fördjupade översiktsplanen anger att utformningen av Östergatan/Ringsjövägen ska vara en stadsgata, vilket innebär långsammare trafik. Den anger också att trafiken från Östergatan/Ringsjövägen ska omledas till Trehäradsvägen för utfart på väg 113. Cirkulationsplats väg17/väg113, som även den utgör en in- och utfart för Eslövs tätort, är redan idag hårt belastad vid rusningstrafik.

Samtalen med Trafikverket angående behoven som har identifierats på väg 113, med anledning av bostadsetableringen i Östra Eslöv, är pågående. Men det är ovisst om Trafikverket kommer att följa kommunens tidsplan för byggnation av Berga trädgårdsstad.

Trafiksituationen i östra Eslöv

Fram till 2035 förväntas antalet resor under eftermiddagens maxtimme i hela Eslövs tätort att öka från ca 6800 till ca 8500, inklusive en uppskattning av bilresor genererade av den exploatering som planeras inom östra Eslöv. I samband med församt eftermiddagens maxtimme för trafik skapas det redan nu stundtals köbildning på väg 113, väg 17, Ringsjövägen och Trehäradsvägen. Det kan medföra risker för utryckningsfordon att fastna, särskilt då möjligheter för omkörning är begränsade i och med utformningen av väg 17/113.

I samband med framtagandet av detaljplanen för Flygstaden (Källeberg Norra) beräknades att den befintliga cirkulationsplatsen skulle nå kapacitetstaket 2030. Flygstaden genererar i sin tur mer trafik nu (ca 8 300 fordon/dygn) än vad som beräknades uppnås 2030 i trafikutredningen 2009 (3 500 fordon/dygn). En anledning till den då låga uppskattningen av trafiken var att detaljhandel inte tänkte inkluderas i Flygstaden vid tidpunkten och detaljhandel beräknas generera tre gånger så mycket trafik per kvadratmeter än sällanköp.

Av alla infartsvägar till Eslöv tätort är det cirkulationsplatsen där väg 113, 17 och Ringsjövägen möts som möjliggör bäst flöde för trafikanter på väg in i och ut ur Eslövs tätort. Det har lett till att en stor andel av de trafikanter som arbetspendlar med bil mot Malmö och Lund söker sig till denna korsning.

Östergatan/Ringsjövägen är planerade att byggas om kommande år för att gestaltas annorlunda än i dagsläget. Antalet körfält förändras inte och hastighetsregleringen förändras inte heller så kapaciteten på vägen bedöms inte påverkas förutom om det beslutas att skapa hastighetssäkrade korsningspunkter i höjd med skolan och det befintliga 30-området.

Mellan 2004-2023 ökade Eslövs befolkning med 17 % samtidigt som biltrafiken i tätorten minskade med 1 %. Kollektivtrafikresandet ökade samtidigt med 40 %. Sammanfattningsvis finns det osäkerheter att beakta när trafikanalyser görs i framtidsscenario.

Södra vägen

En alternativ lösning, till behovet av ombyggnation av cirkulationsplatsen vid väg 17/väg 113 samt utfart vid Trehäradsvägen/väg 113, är anläggning av Södra vägen.

Anläggning av Södra vägen finns angiven i detaljplaner för Eslöv. Den finns också med i kommunens trafikplan antagen av kommunfullmäktige (beslut § 64, 22 juni 2022). Anläggning av Södra vägen innebär en ringled från bostadsområden i västra Eslöv till väg 113. Södra vägen skulle avlasta genomfartstrafiken genom Eslövs tätort och trafiken på Trehäradsvägen samt Östergatan/Ringsjövägen. Anläggningen genomförs på kommunal mark och är på så sätt inte beroende av Trafikverkets genomförande tid. Det kan dock stötas på hinder i samband med anläggande av tunnel eller bro vid järnvägen.

Byggnation av stadshus i centrum

Kommunen planerar byggnation av stadshus i centrum. En sådan byggnation förväntas leda in ytterligare trafik i staden och belasta Östergatan/Ringsjövägen med ytterligare fordon.

Större investeringar

Gator och vägar

Kanalgatan etapp 2 och etapp 3

Projektet avser omhändertagande av skyfall, separering av dag- och spillvatten samt infrastrukturplanering i enlighet med detaljplan från 1938. Förstudie för hela Kanalgatan genomfördes 2021. Med anledning av ledningar i marken kommer antalet träd att minskas ner jämfört med detaljplan från 1938. Osäkerhet föreligger kring föroreningar i marken. Etapp 1 (Bryggaregatan–Trollsjögatan) färdigställs sommaren 2024. Projektering av etapp 2 (Föreningstorget–Västergatan) är klar och anläggning förväntas hösten 2025. Projektering av etapp 3 (Västergatan–Bryggaregatan) påbörjas hösten 2024. Anläggning sker 2027. Etappen innehåller även en mindre park vid kvarteret Timmermannen.

Per Håkanssons väg (Kvarngatan-Vikhemsvägen)

Gång- och cykelväg längs Per Håkanssons väg som knyter ihop Kvarngatan och Vikhemsvägen. Nytt projekt påkallat i samband med projektering av Trehäradsvägen. Projektering påbörjas 2026 och anläggning sker 2028.

Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)

Projektet genomförs för att trafiksäkra Kvarngatan ev med cirkulationsplatser och bättre GC-vägar. Projektering påbörjas 2027 och anläggning sker 2029.

GC-väg Västerlånggatan etapp 1, 2 och 3

Gång- och cykelväg längs Västerlånggatan som knyter ihop GC-väg vid Villavägen till Föreningstorget.

Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan–Verkstadsvägen)

Projektering pågår i samarbete med berörda verksamheter längs gatan. Anläggning sker under 2025–2026. Projektet genomförs för att höja trafiksäkerheten genom att separera gång- och cykelväg med fordonstrafiken, samt öka mängden grönska längs infartsvägen. Anläggning färdigställs 2026.

Östergatan/Ringsjövägen etapp 1, 2, 3 och 5

Projektet genomförs i linje med Östra Eslövs intention och nya bostadsområden i östra Eslöv, Berga trädgårdsstad etapp 1. I den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för östra Eslöv anges att Östergatan/Ringsjövägen ska gestaltas som en stadsgata.

Trehäradsvägen etapp 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl GC-väg på bro

Projektet genomförs för skyfallshantering, bättre trafiksäkerhet ev med cirkulationsplatser och bättre gång- och cykelvägar. Projektering påbörjas 2026 och anläggning 2028-2029.

Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen - väg 113 exkl cirkulationsplats)

Projektet genomförs för bättre trafiksäkerhet ev med cirkulationsplatser och bättre gång- och cykelvägar. Projektering påbörjas 2028 och anläggning sker 2030.

Medborgarhuset–Bryggaregatan, etapp 2 (Trollsjögatan-Bryggaregatan)

Projektet avser gång- och cykelväg längs Köpmansgatan samt trafiksäkrare belysning. Byggs för att koppla ihop gång- och cykelvägen från Medborgarhuset till Stora torg. Anläggning sker 2027.

Örtofta stationsområde

I samtal med Trafikverket har det framkommit att kommunen har möjlighet att genomföra åtgärder för att rusta upp Örtofta stationsområde genom att investera på Trafikverkets mark. Det kan göras insatser för cykelparkeringar, övergångsställe, belysning, markmaterial, med mera.

Inför en sådan investering behöver avtal skrivas med Trafikverket. Det är möjligt att ansöka om bidrag av både Trafikverket och Skånetrafiken vid ett eventuellt framtida anläggande.

Externa projekt, gång- och cykelvägar

Gång- och cykelväg Stabbarp–Bosarp–Öslöv

Gång- och cykelväg längs Trafikverkets väg. Projektering och anläggning sker i samarbete med Trafikverket. Anläggningsåret är framflyttat till år 2025 på grund av ny tidsplan från trafikverket. Gång- och cykelvägen ska komplettera cykelvägnätet mellan Eslöv och Stehag, knyta ihop det regionala cykelvägnätet samt förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter på väg 113. Gång- och cykelvägen sträcker sig från befintlig gång- och cykelväg i Stabbarp i söder till väg 1282 vid Öslöv i norr.

Gång- och cykelväg Billinge–Röstånga

Gång- och cykelväg längs Trafikverkets väg. Projektering och anläggning sker i samarbete med Trafikverket. Projektering pågår. Anläggning sker 2025. Gång- och cykelvägen syftar till att binda ihop befintlig gång- och cykelväg i södra delen av Billinge med Röstånga. Detta möjliggör cykling till kollektivtrafik, skola samt i rekreativ- och turismsyfte och ska bidra till att det upplevs trafiksäkert att cykla längs väg 13.

Gång- och cykelväg Östra Asmundtorp–Trollenäs

Gång- och cykelväg längs Trafikverkets väg. Projektering och anläggning sker i samarbete med Trafikverket. Syftet med gång- och cykelvägen är att oskyddade trafikanter ska kunna ta sig till och från Eslöv längs väg 17, såväl för rekreation som för arbets- och skolpendling. Gång- och cykelvägen är ett komplement till linje 241 försvann i samband med att Marieholmsbanan byggdes. Projektering pågår. Anläggning sker 2026.

Gång- och cykelväg Vetegatan–Östra Asmundtorp

Gång- och cykelväg längs kommunens egen väg, men anläggs i samband med Trafikverkets projekt. Projektering och anläggning sker i samarbete med Trafikverket. Anläggs från Vetegatan i Eslöv (längs Trollenäsvägen) och ansluter till gång- och cykelvägen Östra Asmundtorp–Trollenäs. Projektering pågår. Anläggning sker 2026.

GCv-äg Eslöv-Ellinge

Avsiktsförklaring finns med Trafikverket om gång- och cykelvägsutbyggnad (TR 40-A 2005:4889).

Parker och grönområden

Harlösa och Gårdstånga lekplats

Investering som en följd av antagen lekplatsplan. Anläggning 2026.

Solkullen och Gårdstånga lekplats

Investering som en följd av antagen lekplatsplan. Anläggning 2027.

Park Gröna torg

Projektet är färdig projekterat men anläggning framskjutet pga utredning av nedlagd deponi. Anläggning 2028.

Sundelius Park, Marieholm

Ny lekplats enligt lekplatsplanen samt upprustning av parken. Projektering 2027 och anläggning 2026.

Parkåtgärder Löberöd torg

Ombyggnation av Löberöd torg.

Onsjöparken

Omvandling av Onsjödeponin till park och rekreativområde.

Sallerup lekplats

Investering som en följd av antagen lekplatsplan.

Belysning

Belysning landsbygden

Tidigare beviljad investeringssumma från år 2017; 18 mnkr. Kommunfullmäktige beslutade i budget 2022 att förstärka budgeten med ytterligare 19 mnkr. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade i februari 2024 att ytterligare äska investeringsmedel på 15,4 mnkr för att uppförande av samtlig ursprunglig belysning (enligt utredning 2017) på landsbygden. Total investering för belysning på landsbygden 52,4 mnkr.

Byte till LED-armaturer

I syfte att minska energiförbrukningen inom gatubelysningen genomförs byte av 4 500 armaturer till LED. 1 500 byts ut per år under 2023–2025. Investering utökas med ett år och 2,0 mnkr på grund av indexökning samt noggrannare beräknat antal armeraturer.

Ellinge upplagsplats

Investering på grund av nya miljökrav och för kontroll av in- och utfart av material.

Hållplats Gårdstånga

Pendlarparkering Gårdstånga behöver uppgraderas till SkåneExpressen-standard med tillhörande cykelparkering på pendlarparkeringen. En överenskommelse är påskrivnen mellan parterna, kommunen och Skånetrafiken, avseende omfattning och kostnader. Detta förutsätter att det finns finansiella medel avsatta i den kommunala budgeten. Investeringsbehovet uppgår till 1,6 miljoner med möjlighet till medfinansierings bidrag på 50%. Planerad byggnation år 2028–2030 tillsammans med Trafikverket.

Broar

Arbetet med kommunens broar är eftersatt och behovet av underhåll är stort. Kommunen har 44 st broar (2 broar delas dock med Lunds kommun, men är registrerade på Eslövs kommun). För 12 broar finns omfattande underhållsbehov som snarast behöver åtgärdas, såsom broräcke dåligt, betongskador, saknad av infästningar, sättningsskador, rostangrepp och räcke som är ruttet. Pris för åtgärder på de 12 broarna är inhämtat 2019. Priset var då 9,1 miljoner kronor.

Underhållsskuld för kommunens broar uppgår till en större investering på 10 mnkr under 2 år. Det skulle innebära att det absolut akuta behovet kan åtgärdas.

Södra vägen

Anläggning av Södra vägen finns angiven i detaljplaner för Eslöv. Den finns också med i kommunens trafikplan antagen av kommunfullmäktige (beslut § 64, 2022-06-22). Anläggning av Södra vägen innebär en ringled från bostadsområden i västra Eslöv till väg 113. Södra vägen skulle avlasta genomfartstrafiken genom Eslövs tätort och trafiken på Trehäradsvägen samt Östergatan/Ringsjövägen.

Industrispår

I enlighet med KS beslut (KS.2020.0479) att investeringar görs för att uppnå en normal funktionsduglig standard för fortsatt drift av industrispåret.

Årsanslag

Asfaltering/beläggning, 3,5 mnkr.

En inventering av statusen för asfaltbeläggningen i Eslövs tätort, Marieholm och Löberöd, genomfördes under år 2024.

Inventeringsrapporten visar att åtgärdskostnaden för eftersatt underhåll på det undersökta gatunätet i Eslövs kommun uppgår till närmare 80 miljoner kr. Om detta, som en eventuell tänkbar hantering, fördelas över de närmaste fem åren betyder det att cirka 16 miljoner kr årligen skall budgeteras för eftersatta underhållsåtgärder 2025-2029, utöver det normala underhållsarbetet. Den kalkylerade genomsnittliga underhållsbudgeten, som krävs för det normala underhållet av asfalten, uppgår till 14,6 miljoner kr/år.

Det genomsnittliga och totala budgetbehovet för beläggningsunderhåll på det undersökta gatunätet i Eslövs kommun, under den närmaste femårsperioden, uppgår därmed till drygt 30 miljoner kr/år.

En sådan årlig investeringsnivå är inte avdelningen bemannad för att hantera. Investeringsbudgeten för asfalt begärs därför utökas till 15 mnkr/år. Konsekvensen blir en ökande underhållsskuld.

Om- och nybyggnad gatuanläggningar, 0,3mnkr.

Budgeten behöver utökas med 0,3 mnkr för att genomföra nödvändiga åtgärder i samband med asfalteringen, såsom riktning av kantsten och omläggning av trottoarer, med mera. Det innebär en minskad olycksrisk och förbättrad framkomlighet.

Broåtgärder, 1,8 mnkr.

Underhåll av kommunens broar är eftersatt och behovet av besiktning är stort. 18 broar av kommunens 44 är inte besiktigade, men troligen i behov av underhållsåtgärder. Alla besiktningar med tillhörande dokumentation ska registreras i Trafikverkets system för kontroll. Underhållsskuld för kommunens broar uppgår till en större investering på 10 mnkr under två år. Det skulle innebära att det absolut akuta behovet kan åtgärdas. Ett årligt underhåll för att ligga i fas med behovet av drift och underhåll av broarna beräknas uppgå till 2,0 mnkr/år. Budgeten behöver utökas med 1,8 mnkr

Dagvattenåtgärder, 0,1mnkr.

Det behövs ett utökat investeringsbehovet för dagvattenåtgärder med 0,1 mnkr/år. Nya brunnar behöver sättas i grönyta. Det finns även behov av brunnar där det finns mycket vattensamlingar på gatan.

Gatubelysning, 0,6 mnkr.

2G-näten släcks ner hösten 2025 för samtliga operatörer, förutom Telia, som fasar ut sitt 2G-nät under 2027. Tjänster och produkter som är beroende av 2G, 3G eller koptarnätet kommer att sluta fungera och behöver anpassas eller bytas ut snarast. Styrningen av gatubelysning kommer att påverkas av nedstängningen av nätverken. Det behövs ett utökat investeringsbudget för gatubelysningen på 0,6 miljoner kronor för uppgradering av infrastrukturen.

Sensorer,0,2 mnkr

I kommunen pågår tester av sensorer för att effektivisera och kontrollera utemiljöns skötselbehov, såsom papperskorgar, livbojar och besöksräkning. Under 2025 planeras ytterligare tester för belysning, trafikräkning, temperaturmätning och parkering. Sensorerna införs i samarbete med digitaliseringsavdelningen samt Kraftringen och eventuellt extern leverantör.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslöt i juni 2024 § 100 (MOS.2024/324);

- att förvaltningen arbetar vidare med införandet av olika sensorlösningar inom sin verksamhet.
- att ett årsanslag på 200 000 kr avsätts för investeringar i sensorlösningar, inför budget 2025.
- att driftbudgeten utökas med 200 000 kr för driftskostnader kopplade till sensorlösningar, inför budget 2025.

Förslag till investeringsbudget 2026 samt plan för 2027-2030 (mnkr)

Alternativ 1

Projekt Större investeringar	Inv. ram	Ram förändring	Inv.ram Ny	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan
				2026	2027	2028	2029	2030
Gator och vägar								
Kanalgatan etapp 2 (Västergatan-Bryggaregatan)	36,5		36,5	20,0				
Kanalgatan etapp 3 (Föreningstorget-Västergatan)	31,0		31,0		30,0			
GC-väg Per Håkanssonsväg (Kvarngatan-Vikhemsvägen)	16,0		16,0	1,0		15,0		
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)	27,0		27,0		1,0		25,0	
GCväg Västerlånggatan etapp 1 (Vikingavägen-Västergatan)		16,0	16,0			1,0		15,0
GCväg Västerlånggatan, etapp 2 (Västergatan-Odengatan) inkl Malmgatan		11,0	11,0				1,0	
GCväg Västerlånggatan, etapp 3 (Odengatan-Villavägen) inkl Bryggaregatan och Villavägen		11,0	11,0					1,0
Stinstorget	13,0		13,0	2,0				
Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen - väg 113) exkl cirkulationsplats	26,0		26,0					1,0
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan - Verkstadsvägen)	17,0		17,0	12,0				
Trehäradsvägen etapp 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl GCväg på bro	26,0		26,0				1,0	
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra vägen-Bergavägen)	27,0		27,0		2,0		15,0	
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 (Bergavägen-Nils Johnssonsväg)	32,0		32,0	2,0		30,0		
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarngatan-Storgatan)	17,0		17,0			2,0		15,0
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 2 (Trollsögatan-Bryggaregatan)	15,0		15,0		15,0			
GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	5,5		5,5	3,5				
GCväg Eslöv-Ellinge		11,0	11,0		1,0		10,0	
Södra vägen		2,0	2,0	1,0	1,0			
Grönområde								
Harlösa och Gårdstånga lekplats	6,0	2,0	8,0	8,0				
Solkullen och Kungshult lekplats	6,0	2,0	8,0		8,0			
Park Gröna torg	16,0		16,0			15,0		
Sundelius park inkl lekplats, Marieholm	22,0		22,0		2,0		20,0	
Parkåtgärder Löberöd torg	11,0	5,0	16,0			1,0		15,0
Onsjö parken	11,0		11,0				1,0	
Sallerup lekplats		7,0	7,0					1,0
Badhusparken inkl lekplats	16,0	0,0	16,0					
Övriga projekt								
Belysning landsbygden	34,4		34,4	6,0	6,0	6,0	6,0	1,4
Utökning av investeringsmedel för byte av armaturer till LED	20,7	2,0	22,7	4,5	2,0			
Ellinge upplagsplats	6,0		6,0	2,0	2,0			
Hpl Gårdstånga		1,6	1,6			1,6		
Bullervall Hurva		3,0	3,0			1,0		2,0
Örtofta stationsområde		11,0	11,0	1,0		10,0		
Broar		10,0	10,0	5,0	5,0			
Industrispår	8,0		8,0		1,0		7,0	
Summa Större investeringar	446,1	94,6	540,7	68,0	76,0	82,6	86,0	51,4
Årsanslag				37,2	37,2	37,2	37,2	37,2
Summa investeringar	446,1	94,6	540,7	105,2	113,2	119,8	123,2	88,6

TFV och skåntrafiken								
GC-väg Billinge - Röstånga				9,5	0,2			
GC-väg Stabbarp-Bosarp-Öslöv								
GC-väg Ö Asmundtorp - Trolleås				20,0	3,0			
Summa				29,5	3,2			

Förslag till investeringsbudget 2026 samt plan för 2027-2030 (mnkr)

Alternativ 2

Projekt Större investeringar	Inv. ram beslutad	Ram Förändring	Inv.ram Ny kalkyl	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Gator och vägar								
Kanalgatan etapp 2 (Västergatan-Bryggaregatan)	36,5		36,5	20,0				
Kanalgatan etapp 3 (Föreningstorget-Västergatan) inkl Timmermansparken	31,0		31,0		30,0			
GC-väg Per Håkanssonsväg (Kvarngatan-Vikhemsvägen)	16,0		16,0	1,0		15,0		
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd-Trehäradsvägen)	27,0		27,0		1,0		25,0	
GCväg Västerlånggatan etapp 1 (Vikingavägen-Västergatan)		16,0	16,0			1,0		15,0
GCväg Västerlånggatan, etapp 2 (Västergatan-Odengatan) inkl Malmgatan		11,0	11,0				1,0	
GCväg Västerlånggatan, etapp 3 (Odengatan-Villavägen) inkl Bryggaregatan och Villavägen		11,0	11,0					1,0
Stinstorget	13,0		13,0	2,0				
Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen - väg 113) exkl cirkulationsplats	26,0		26,0		1,0		25,0	
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan - Verkstadsvägen)	17,0		17,0	12,0				
Trehäradsvägen etapp 4 (Sallerupsvägen-Lundavägen) inkl GCväg på bro	26,0		26,0	1,0		25,0		
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 2 (Trollsögatan-Bryggaregatan)	15,0		15,0		15,0			
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra vägen-Bergavägen)	27,0		27,0				2,0	
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 (Bergavägen-Nils Johnssonsväg)	32,0		32,0			2,0		30,0
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarngatan-Storgatan)	17,0		17,0					2,0
GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	5,5		5,5	3,5				
GCväg Eslöv-Ellinge		11,0	11,0		1,0		10,0	
Södra vägen		2,0	2,0	1,0	1,0			
Grönområde								
Harlösa och Gårdstånga lekplats	6,0	2,0	8,0	8,0				
Solkullen och Kungshult lekplats	6,0	2,0	8,0		8,0			
Park Gröna torg	16,0		16,0			15,0		
Sundelius park inkl lekplats, Marieholm	22,0		22,0		2,0		20,0	
Parkåtgärder Löberöd torg	11,0	5,0	16,0			1,0		15,0
Onsjö parken	11,0		11,0				1,0	
Sallerup lekplats		7,0	7,0					1,0
Badhusparken inkl lekplats	16,0		16,0					
Övriga projekt								
Belysning landsbygden	34,4		34,4	6,0	6,0	6,0	6,0	1,4
Utökning av investeringsmedel för byte av armaturer till LED	20,7	2,0	22,7	4,5	2,0			
Ellinge upplagsplats	6,0		6,0	2,0	2,0			
Hpl Gårdstånga		1,6	1,6			1,6		
Örtofta stationsområde		11,0	11,0	1,0		10,0		
Bullervall Hurva		3,0	3,0			1,0		2,0
Broar		10,0	10,0	5,0	5,0			
Industrispår	8,0		8,0		1,0		7,0	
Summa	446,1	94,6	540,7	67,0	75,0	77,6	97,0	67,4
Årsanslag				37,2	37,2	37,2	37,2	37,2
Summa investeringar	446,1	94,6	540,7	104,2	112,2	114,8	134,2	104,6

TFV och skånetrafiken								
GC-väg Billinge - Röstånga	13,5			9,5	0,2			
GC-väg Stabbarp-Bosarp-Öslöv	15,5							
GC-väg Ö Asmundtorp - Trollenäs	25,0			20,0	3,0			
Summa				29,5	3,2			

2024-03-06
Sandra Hellström
+4641362252
sandra.hellstrom@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse angående beslut om antagande av Grönplan för Eslövs kommun

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta Grönplan för Eslöv, att gälla från den 1 juli 2025.

Ärendebeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 20 november 2024 § 176, att skicka ut förslag till Grönplan för Eslöv på remiss till och med den 28 februari 2025.

Förslag till Grönplan för Eslöv har skickats till kommunens nämnder (med undantag av Valnämnden, Överförmyndarnämnden och Jävsnämnden) samt till berörda myndigheter och föreningar. Kommunstyrelsen har fått ärendet för kännedom. På nämndens sammanträde togs beslut om att även de bolag som delvis är ägda och/eller markförvaltare i kommunen ska omfattas av remissförfarandet och av grönplanen. Sändlistan kompletterades därefter med bolagen VA SYD, Krafringen och Sydsvatten som också har ombetts att yttra sig kring hur dom ställer sig till att omfattas av Grönplan för Eslöv.

Totalt tio yttranden har inkommit under remisstiden. Sex instanser har lämnat yttranden med synpunkter, se bilaga *Redovisning av inkomna synpunkter på remiss i ärendet Grönplan för Eslöv*.

Grönplanen har efter remissen uppdaterats efter inkomna synpunkter från Länsstyrelsen i Skåne län. Övriga yttranden föranleder ingen ändring.

Beslutsunderlag

Redovisning av inkomna synpunkter på remiss i ärendet Grönplan för Eslöv
Grönplan för Eslöv med bilaga 1 – slutlig remissversion

Beredning

Föreslagen Grönplan har sin utgångspunkt i Översiktsplan för Eslöv 2035, antagen i kommunfullmäktige 2018 genom lydelsen: *”en grönplan behöver tas fram för att säkerställa de biologiska sammanhangen, friluftslivets intressen och binda samman staden och byarna med omgivande landskap”*. Behovet av en grönplan lyftes även i kommunens tidigare naturmiljöprogram, antagen i kommunfullmäktige 2020.

Grönstruktur är ett samlande begrepp som används för att beskriva ett nätverk av grönska och vatten, i olika geografiska nivåer. Det omfattar allt från praktfulla finparker och trädgårdar till vild natur. Grönplanering handlar om att ta tillvara och utveckla grönstrukturens olika värden baserat på en helhetssyn. Genom att planera utifrån sambanden mellan olika natur- och kulturmiljöer och koppla dem till ett grönt nätverk ökar förutsättningarna för arter att spridas och för människor att röra sig. Det är en kontinuerlig process som handlar om park- och naturförvaltning, men också om strategiska frågor som vilka områden som behöver skyddas eller restaureras, eller hur gröna värden ska hanteras i stadsutveckling.

År 2020, § 157 beslutade miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att en grönplan ska tas fram. Beslutet togs med bakgrund i begränsade finansiella resurser vilket begränsade grönplanen till att endast omfatta Eslövs tätort samt att inga nya analyser skulle genomföras. Grönplanen skulle istället utgå från information som redan tagits fram i andra planer eller projekt. Ett förslag till grönplan arbetades därefter fram av avdelningen för gata, trafik, park med stöd av avdelningen för stab och miljö samt Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen. Statliga bidrag genom lokala naturvårdsprojekt (LONA) beviljades som medfinansiering i projektet.

År 2022 skickades grönplanen ut på remiss, men drogs tillbaka på grund av kritik att den avgränsats till Eslövs tätort, vilket inte motsvarade det som efterfrågades i översiktsplanen och naturmiljöprogrammet. Det beslöts också att avvakta antagandet av Miljöstrategi och Naturplan. Miljöstrategi för Eslöv, antogs i kommunfullmäktige 2024. Miljöstrategi för Eslöv samlar kommunens miljöarbete och utgör ramen för det arbete som bedrivs och som bidrar till de nationella miljömålen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Miljöstrategin och dess planer utgör tillsammans den strategiska miljöstyrningen inom Eslövs kommunorganisation.

Grönplanens avgränsning har ändrats till att omfatta hela kommunen. Grönplanen blir en del av Miljöstrategi för Eslöv och ska bidra till att uppfylla målet Rik natur i Eslöv. Grönplanen verkar även för att uppnå mål i Översiktsplan Eslöv 2035 gällande tätortsnära rekreation, grönområden, natur och gröna stråk samt regionala utvecklingsförslag enligt Regionplan Skåne 2022–2040.

Grönplan för Eslöv har omarbetats så att den följer mallen för Miljöstrategins planer, med ett tydligt fokus på åtgärder. Grönplan för Eslöv föreslår konkreta och viktiga åtgärder för kommunens arbete med grönstrukturfrågor. Åtgärderna syftar till att skapa en utvecklad och mer sammanhängande grönstruktur i Eslövs kommun som bidrar till en ökad biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster som exempelvis rekreation. Grönplanen har tagits fram av avdelningen för gata, trafik, park med stöd av avdelningen för stab och miljö samt Kommunledningskontoret, tillväxtavdelningen. Föreslagna åtgärder har stämts av med berörda förvaltningar.

Till grönplanen hör en bilaga med kartor och beskrivningar av kommunens grönstruktur samt relaterad information. I nuläget utgör bilagan inte det kunskapsunderlag som skulle behövas för att arbeta med grönstrukturfrågorna på en mer strategisk nivå. Den ska betraktas som en första version som successivt kompletteras med fler analyser och kartläggningar. Flera av grönplanens föreslagna åtgärder syftar till att komplettera kunskapsunderlaget.

Efter remissen har grönplanen inklusive bilaga 1 uppdaterats med information och kartor gällande främst Länsstyrelsens värdetrakter. En mer ingående redogörelse av yttranden samt bemötande återges i bilagan *Redovisning av inkomna synpunkter på remiss i ärendet Grönplan för Eslöv*. Mindre redaktionella ändringar och förtydliganden har också gjorts.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Dave Borg
Förvaltningschef

Christel Wohlin
Avdelningschef för gata, trafik, park

Redovisning av inkomna synpunkter på remiss i ärendet *Grönplan för Eslöv*

Remissförfarande

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 20 november 2024 att skicka ut förslag till Grönplan för Eslöv på remiss till och med den 28 februari 2025.

Förslag till Grönplan för Eslöv har skickats till kommunens nämnder (med undantag av Valnämnden, Överförmyndarnämnden och Jävsnämnden) samt till berörda myndigheter och föreningar. Kommunstyrelsen har fått ärendet för kännedom. På nämndens sammanträde togs beslut om att även de bolag som delvis är ägda och/eller markförvaltare i kommunen ska omfattas av remissförfarandet och av grönplanen. Sändlistan kompletterades därefter med bolagen VA SYD, Krafringen och Sydvatten som också har ombetts att yttra sig kring hur dom ställer sig till att omfattas av grönplanen.

Sammanfattning av inkomna yttranden

Totalt tio yttranden har inkommit under remisstiden. Sex instanser har lämnat yttranden med synpunkter. Dessa redovisas och besvaras under avsnittet *Redovisning och bemötande av inkomna synpunkter*. Region Skåne avstår från att yttra sig.

Inkomna yttranden med synpunkter

Länsstyrelsen i Skåne län
Kultur- och fritidsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Sydvatten AB
Krafringen
VA SYD

Inkomna yttranden utan synpunkter

MERAB (Mellanskånes Renhållnings AB)
Servicenämnden
Barn- och familjenämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Remissinstanser som valt att inte yttra sig

Region Skåne

Remissinstanser som ej svarat

EBO (Eslövs bostads AB)

Eslövsbygdens naturskyddsförening

Friluftsförbundet

Redovisning och bemötande av inkomna synpunkter

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsens naturskyddsenhet har översiktligt granskat grönplanen utifrån biologisk mångfald. Vi bedömer att grönplanen är ambitiös och täcker in de områden som kommunen har ansvar för att arbeta med.

Synpunkt 1_Länsstyrelsen:

De delar som kommunen avser arbeta vidare med enligt grönplanen kan förstärkas med att använda de regionala värdeutrakterna som ingår i handlingsplanen för ekologiskt funktionella landskap (tidigare Handlingsplan för grön infrastruktur). Den sätter in kommunens naturvärden i ett regionalt perspektiv och kan ge vägledning till vilka insatser för restaurering och bevarande som kan ha störst potential att ge ett bra resultat för ambitionen att bevara och stärka biologisk mångfald. Se bilagd lista (Värdeutrakter Eslöv uttag 20250226) över de värdeutrakter som vid en översiktlig avgränsning i Länsstyrelsens karttjänst (Grön infrastruktur planering - Skåne) kunde identifieras som att de ingår i Eslövs kommun. Ser man till områden som angränsar i omkringliggande kommuner kan antalet säkert utökas.

Återkoppling: Relevant synpunkt. Det finns möjlighet att stärka värdeutrakterna inom grönplanens utveckling av grönstrukturen. Kommunens bevarandearbete hanteras i Naturplan för Eslöv (2024).

Ändring: Grönplanens bilaga 1 kompletteras med text och kartor avseende de regionala värdeutrakter som berör Eslövs kommun.

Synpunkt 2_Länsstyrelsen:

Planen kan även med fördel utvecklas med att sätta kvantitativa mål för bevarandearbetet. Detta kan bland annat göras utifrån nuvarande EU-förordningar och Sveriges internationella åtaganden som en del i kommunens arbete med att bidra till de nationella miljömålen. Mer konkret och i detalj kan det göras utifrån de metoder som redan använts i arbetet med att ta fram värdeutrakter och identifiera värdekärnor.

Återkoppling: Kommunens bevarandearbete hanteras i Naturplan för Eslöv (2024).

Ett par exempel på användningsområden för värdeutrakterna anges nedan kopplat till åtgärderna som identifierats i grönplanen.

Synpunkt 3_Länsstyrelsen:

För området kring Flyinge bör sandmarksvärdena tas med i arbetet då de är höga i området och kan stärkas. Försiktighet krävs vid utveckling av rekreativstråk längs med ån så de inte stör fågellivet på de betesmarker som finns längs med ån.

Ändring: Grönplanens bilaga kompletteras med information om Flyinges sandmarksvärden och om att hänsyn ska tas till fågellivet vid åns betesmarker samt i synnerhet vid reservatet.

Synpunkt 4_Länsstyrelsen:

Avsnitt: 2. Säkerställ kvalitativa och gröna tätorter 2.1 Ta fram en parkplan
Parkplanen kan med fördel bidra till att stärka, binda samman och utöka de kända värdekärnorna och -trakterna för ädellövträd och ek. Detta genom att i parkplanen prioritera skogsek och ädellövträd som identifierats som värdekärnor i värdetrakterna. Med en sådan inriktning på parkplanen för bland annat Löberöd kan planen bidra till att restaurera och stärka de naturvärden som är kopplade till äldre ek och andra ädellövträd i Eslöv. Ädellövträden är dessutom de som hyser en stor del av de hotade arter som finns i Skåne. Det stärker och kompletterar även arbetet med att bevara naturvärdena knutna de äldre, skyddsvärda träd som redan är kända genom att bidra till att en ny generation finns på plats när de äldre träden dör av.

I metoden för att identifiera och avgränsa värdekärnor och värdetrakter för ädellövträd och ek finns möjligheter att ange ambitionsnivåer för att utöka värdetrakternas areal eller stärka dem inom deras befintliga utbredning samt även bidra till att etablera nya värdekärnor på sikt. Även kompletterat med skötselinsatser (t ex veteranisering) som kan överbrygga de åldersglapp som brukar finnas i landskapet för äldre träd.

Återkoppling: Relevant synpunkt. Vi tar med oss detta i arbetet med parkplanen.

Ändring: Se Synpunkt 1_Länsstyrelsen.

Synpunkt 5_Länsstyrelsen:

Inriktningen på flera av grönplanens åtgärder kan få större betydelse för biologisk mångfald med utgångspunkt från de nämnda värdetrakterna – såväl 1. Utveckla grönstråk (delåtgärderna 1.2 och 1.3(2)) och flera av åtgärderna under avsnitt 2: 2.2, 2.4, 2.5 och 2.6.

Ändring: Åtgärd 1.2 kompletteras med värdetrakter. Se även Synpunkt 1_Länsstyrelsen. Åtgärd 1.3(2) korrigeras till nummer till 1.4, efterföljande åtgärder i avsnitt 1 uppdateras med rätt nummerföljd.

Synpunkt 6_Länsstyrelsen:

Bilaga 1 Grönplan, avsnitt Flyinge

Apropå texten i bilaga 1 till grönplanen sid 38 om Flyinge: ”Flyinge ligger i Kävlingeåns dalgång omgivet av odlingslandskap. Flyinge ligger alldeles intill Kävlingeån (riksintresse för friluftsliv) och naturreservatet Flyinge ängar (riksintresse Natura 2000).”

Flyinge är inte Natura 2000-område. Värdena kopplade till sandiga marker bör lyftas då de utgör en nordlig del av värdetrakten för sandmark Vårdetrakt 3 sandmarker Vombsänkan. Det finns goda möjligheter att med enkla medel förstärka biologisk mångfald kopplad till just sandmarker genom enkla medel.

Vi vill också påpeka att det inte är lämpligt att utveckla friluftsentressena längs ån enligt grönplanens förslag för mycket med tanke på fågellivet på de fuktiga betesmarkerna längs med ån. Åtminstone inte så störning fås inom reservatet. Kartan kan med fördel göras lite tydligare. Det hade t.ex. varit bra om reservatsgränsen framgick på kartan. Det saknas även en grön pil strax under 7:an (se nedan figur 16 från grönplanen) i väst-östlig riktning för det stråk för biologisk mångfald som utgörs av reservatsområdet och de sandmarker som sträcker sig öster om reservatet.

Ändring: Kartan för Flyinge i Grönplanens bilaga 1 kompletteras med reservatsgräns, gräns för värdetrakten för sandmark samt befintligt grönstråk för biologisk mångfald avseende reservatet och sandmarker öster om reservatet. Tillhörande text kompletteras med information om sandmarker och fågelliv, se Synpunkt 3_Länsstyrelsen. Felaktig text om Natura 2000 tas bort.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen bistår gärna i att vägleda hur värdetrakterna och de regionala underlagen kan användas då det är ett något överskådligt material med flera lager och olika delar som behöver hanteras. En sådan vägledning skulle också stödja oss i arbetet med att utveckla materialet så det blir med tillgängligt och överskådligt.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ser positivt på grönplanens bredare ansats och de åtgärder som syftar till att utveckla kommunens grönstruktur. Kultur- och fritidsnämnden vill dock särskilt lyfta vikten av att grönplanen stärker folkhälsan genom tillgång till rekreation, idrott och friluftsliv.

Synpunkt 1_Kultur- och fritidsnämnden:

1.Grönstråk som främjar fysisk aktivitet och folkhälsa

- Vid kartläggning och utveckling av grönstråk (1. 1, 1.3) bör möjligheter för fysisk aktivitet prioriteras. Markerade promenadstråk, utegym och spontanidrottsytor kan bidra till ökad rörelse.
- Grönstråk bör planeras för att inkludera både hög- och lågintensiv motion för att passa olika åldersgrupper och behov.

Återkoppling: Vid utveckling av rekreativa gröna stråk är syftet att främja folkhälsan genom att skapa möjlighet till rörelse genom och mellan rekreativa miljöer och målpunkter. Stråkens utformning kommer att variera och anpassas efter platsens förutsättningar och behov. Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt 2_Kultur- och fritidsnämnden:

2.Tillgänglighet och trygghet i rekreativmiljöer

- Säkerställ att grönstråk och rekreationsområden är trygga genom god belysning och underhåll (1.3, 1.5). Detta är särskilt viktigt för att skapa trygga miljöer för olika målgrupper.
- Viloplatser och anpassade gångytor bör integreras för att göra områdena tillgängliga för alla, inklusive personer med funktionsvariationer.

Återkoppling: Synpunkten ska beaktas vid planering och genomförande. Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt 3_Kultur- och fritidsnämnden:

3.Samverkan med friluftsföreningar och skolor

- Vid planering och genomförande av nya grönstråk bör kommunen samverka med lokala friluftsföreningar för att identifiera behov av exempelvis motionsspår, cykelleder och samlingsplatser för utomhusträning.
- Skolor och vårdsektorn bör involveras för att använda dessa områden för exempelvis skolidrott och fysisk aktivitet på recept.

Återkoppling: Grönplanen omfattar inte utveckling av friluftslivet eller idrottsplatser. Förslagen ovan bör hellre lyftas i exempelvis en friluftspan. Synpunkten föranleder ingen ändring.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden stödjer grönplanens mål men vill betona vikten av att utveckla grönstrukturen med fokus på folkhälsa, fysisk aktivitet och tillgång till rekreation. Genom att prioritera trygghet, tillgänglighet och samverkan med idrott och friluftsliv kan kommunen skapa hållbara grönstråk som gynnar kommunens medborgare.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och översänder det till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden.

Synpunkt 1_ Vård- och omsorgsnämnden:

Vård och Omsorg vill framföra vikten av att det finns grönområden som är tillgängliga för alla, både äldre och personer med fysiska funktionshinder. Även viktigt att i tillgängliga grönområden skapa möjlighet för vila genom tillgängliga sittytter.

Återkoppling: Synpunkten ska beaktas vid planering och genomförande. Synpunkten föranleder ingen ändring.

Sydvatten

Sydvatten kan komma att beröras som markägare och ägare till samhällsviktig infrastruktur. Sydvatten ställer sig positiv till planen under förutsättning att tillräcklig hänsyn tas till de av Sydvattens anläggningar som kan komma att beröras (se nedan). Sydvatten anser även att hänsyn bör tas till de hydrologiska förutsättningarna i de vattennära områdena längs Rönne ås och Kävlingeåns huvudfåra.

Synpunkt 1_Sydvatten:

Sydvattens befintliga infrastruktur (större vattenledningar eller andra anläggningar kan komma att beröras av några av de föreslagna grönstråken för rekreation och vattenhantering vid Harlösa, Eslöv, Stehag och Rönneholms mosse. Sydvatten förutsätter att utförandefasen föregås av samråd med Sydvatten inför eventuella schaktarbeten.

Återkoppling: Synpunkten ska beaktas vid planering och genomförande.
Synpunkten föranleder ingen ändring.

Synpunkt 2_Sydvatten:

Några av grönstråken planeras ligga inom översvämningskänsliga områden vid Kävlingeån och Rönne å. Detta är fallet vid Gårdstånga, Flyinge, Harlösa, Örtofta (Kävlingeåns huvudfåra), Rönneholms mosse och Stockamöllan (Rönne ås huvudfåra). Eventuella åtgärder bör planeras med hänsyn till områdets utsatthet. Anläggningar inom området bör tåla stundtals höga vattennivåer och höga flöden (se även MSB:s översvämningskarteringar för Rönne å och Kävlingeån) för att kunna anses långsiktigt hållbara.

Återkoppling: Synpunkten ska beaktas vid planering och genomförande.
Synpunkten föranleder ingen ändring.

Kraftringen

Kraftringen har getts möjlighet att yttra sig över Grönplan för Eslövs kommun. Kraftringen har inga synpunkter på planen.

Synpunkt 1_Kraftringen:

Kraftringen vill dock framför vikten av att hänsyn tas till vår befintliga ledningsinfrastruktur i samband med att kommunen realiserar Grönplanen, så att t.ex. nyplantering av träd och vegetation inte hamnar i konflikt med vår befintliga ledningsinfrastruktur.

Återkoppling: Synpunkten ska beaktas vid planering och genomförande.
Synpunkten föranleder ingen ändring.

VA SYD

VA SYD har inget att erinra mot förslaget till grönplan för Eslövs kommun.

Ett antal åtgärder kan beröra den allmänna VA-anläggningen. Det handlar till exempel om åtgärd 2.4 Utveckla grönstrukturen i Östra Eslöv och åtgärd 2.5 Ökad krontäckningsgrad. VA SYD är gärna med tidigt i arbetet med dessa åtgärder för att säkerställa lösningar som även fungerar bra för den allmänna VA-anläggningen.

Återkoppling: Synpunkten ska beaktas vid planering och genomförande.
Synpunkten föranleder ingen ändring.

GRÖNPLAN FÖR ESLÖV SLUTGILTIG REMISSVERSION

Grönplan för Eslöv bidrar till del lokala miljömålet *Rik natur* i *Miljöstrategi för Eslöv* samt mål gällande grönstruktur i *Översiktsplan Eslöv 2035*.
Grönplan för Eslöv gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen Ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte	3
Organisation	4
Kommunfullmäktige.....	4
Kommunstyrelsen.....	4
Styrgrupp	4
Intern referensgrupp	4
Samordnare.....	4
Rådighet	4
Avgränsningar och kopplingar	5
Uppföljning	6
Mål	6
Åtgärder	8
1. Utveckla gröna stråk.....	8
1.1 Kartläggning av befintliga grönstråk i kommunens tätorter.....	8
1.2 Analys av ekologiskt funktionella nätverk.....	9
1.3 Utredning av grönstråkens genomförbarhet.....	9
1.4 Grönstråk vid planering och anläggning	9
1.5 Beträddor.....	10
1.6 Koppla samman Östra Eslöv med Snärjet.....	10
2. Säkerställ kvalitativa och gröna tätorter	10
2.1 Ta fram en parkplan	10
2.2 Analysera tätorternas tillgång till kvalitativa grönområden.....	11
2.3 Använd grönytefaktor som utvärderingskriterium vid markanvisningar	11
2.4 Utveckla grönstrukturen i Östra Eslöv	11
2.5 Riktlinjer för gröna skol- och förskolegårdar.....	12
2.6 Ökad krontäckningsgrad i tätorter.....	12
3. Utveckla tätortsnära natur.....	13
3.1 Inled en dialog om planläggning av området mellan väg 113 och Snärjet..	13
3.2 Utveckla naturmarken vid Bäckdala i enlighet med detaljplan.....	13

Bakgrund

Grönstruktur är ett samlande begrepp som används för att beskriva ett nätverk av grönska och vatten, i olika geografiska nivåer. Det omfattar allt från praktfulla finparker och trädgårdar till vild natur. Ibland kallas sjöar, hav och vattendrag för blåstruktur men i *Grönplan för Eslöv* behandlas dessa också under begreppet grönstruktur. Åkermark räknas vanligtvis inte in i begreppet men har ändå betydelse för funktioner och utvecklingsmöjligheter av grönstrukturens ytor genom att de ofta ansluter till varandra. Bebyggelse, vägar och torg räknas ofta inte heller till begreppet men avgränsningen är inte alltid självklar. Hårdgjord mark kan täckas av trädkronor och det blir allt vanligare med gröna tak och fasader.

För att kommunens invånare både idag och framöver ska kunna glädjas åt och nyttja gröna kvaliteter krävs en långsiktig planering som tar tillvara på och utvecklar grönstrukturens olika värden. Det är en kontinuerlig process som handlar om park- och naturförvaltning, men också om strategiska frågor som vilka områden som behöver skyddas eller restaureras, eller hur gröna värden ska tas omhand i stadsutvecklingen. Att ta fram en grönplan är en viktig del av arbetet med grönstrukturen.

Arbetet med *Grönplan för Eslöv* har genomförts med stöd av LONA, ett statligt bidrag vars syfte är att främja ett långsiktigt och lokalt naturvårdsengagemang.

Syfte

Grönplan för Eslöv är en handlingsplan för kommunens arbete med planering, utveckling och förvaltning av grönstrukturen i Eslövs kommun.

Grönplanen föreslår konkreta åtgärder för att utveckla, sammanlänka och öka tillgängligheten till parker, grönområden och natur i Eslövs kommun.

Grönplanens långsiktiga mål är att verka för en varierad, sammanhängande och utvecklad grönstruktur som gynnar biologisk mångfald och genererar ekosystemtjänster som exempelvis dagvattenhantering, luftrening, förbättrat lokalklimat, rekreation och hälsa.

Grönplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv* och ska bidra till att uppfylla målet *Rik natur i Eslöv*. Grönplan för Eslöv verkar också för att uppnå mål i Översiktsplan Eslöv 2035, gällande tätortsnära rekreation, grönområden, natur och gröna stråk.

Till grönplanen hör en bilaga (bilaga 1) vars syfte är att utgöra ett vägledande underlag vid fysisk planering. Bilagan innehåller kartor och beskrivningar av Eslövs grönstruktur, inklusive brister och behov samt information om de åtgärder som föreslås i grönplanen.

Organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antog den 26 februari 2024 *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Grönplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Grönplan för Eslöv*.

Styrgrupp

Miljöstrategin har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin och kan besluta om ändringar i dessa planer.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en intern referensgrupp bestående av representanter från kommunens olika verksamheter samt från bolagen Ebo och Merab. Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin följs upp, sammanställs och analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen internt och externt.

Samordnare

Grönplan för Eslövs samordnare, projektledare på Miljö och samhällsbyggnad Gata Trafik Park, ska bistå med kompetens och stöd i de processer där kunskap kring grönstrukturens betydelse krävs för att genomföra åtgärderna i *Grönplan för Eslöv*. Grönplanens samordnare ska delta i miljöstrategins referensgrupp och i arbetet med uppföljning.

Rådighet

Kommunorganisationen ska arbeta aktivt med att skydda, värna och utveckla grönstrukturen. Det görs i skötsel av den egna marken, i den fysiska planeringen, i upprättande av avtal, med hjälp av kommunikation, inom pedagogik och i vattenförvaltningsarbetet med mera. Kommunorganisationen ska också samverka med andra aktörer för att bidra till målet *Rik natur i Eslöv*.

Grönplan för Eslöv omfattar all mark inom Eslövs kommun, men åtgärderna berör främst den kommunägda marken. Däremot avser de föreslagna grönstråken både kommunägd och privat mark.

Avgränsningar och kopplingar

Grönplan för Eslöv kopplar till *Översiktsplan Eslöv 2035* som beskriver kommunens framtida målbild och långsiktiga vilja för hur mark, vatten och bebyggelse ska utvecklas hållbart. Grönplanen utgår från översiktsplanens ställningstaganden och utvecklingsstrategier för tätortsnära rekreation, grönområden, grön infrastruktur, natur, gröna stråk samt kartor för mark- och vattenanvändning.

Region Skånes kartläggning *Grönstruktur i Skåne* utgör i kombination med *Översiktsplan Eslöv 2035* föreslagna grönstråk grunden till kartering av grönstråk i *Grönplan för Eslöv*.

Grönplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv* som visar riktningen för kommunorganisationens miljöarbete med utgångspunkt i de nationella miljömålen och därmed stora delar av de globala målen i Agenda 2030. Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av Länsstyrelsen.

Grönplan för Eslöv har en stark koppling till *Naturplan för Eslöv* då båda verkar för att uppnå målet *Rik natur i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*. *Grönplan för Eslöv* är mer geografiskt bunden på grund av utvecklingsförslagen av grönstråk samt en rad åtgärder kopplade till specifika platser i kommunen.

Grönstrukturen påverkas inte av administrativa gränser, dock har planen avgränsats till kommungränsen.

Grönplan för Eslöv berör alla ytor som är relevanta för att bevara, utveckla och stärka gröna strukturer. Blå infrastruktur omfattas även av *Grönplan för Eslöv* och definieras som nätverk av vattenmiljöer.

Grönplan för Eslöv hanterar inte frågor som styrs direkt av lagstiftning.

Uppföljning

Uppföljning av åtgärderna i *Grönplan för Eslöv* sker årligen inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser. Resultatet redovisas både internt och externt och används för att utveckla kommunens miljöarbete.

Uppföljningen görs av ansvarig samordnare för *Grönplan för Eslöv*.

Mål

Grönplanen ska bidra till att uppnå målet *Rik natur i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv* samt målen i *Översiktsplan Eslöv 2035*. Ett urval av Översiktsplanens ställningstaganden och utvecklingsstrategier har gjorts avseende vad som är relevant för *Grönplan för Eslöv*.

Miljöstrategi för Eslöv

Målet Rik natur i Eslöv definieras: Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, bevaras och utvecklas.

- Andelen skyddad natur ska öka.
- Den biologiska mångfalden och ekosystemen ska skyddas, bevaras och utvecklas.
- Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status.
- Sprida information om och locka ut människor i naturen.

Översiktsplan 2035

Ställningstaganden

- Vi tillgängliggör natur- och grönområden för tätortsnära rekreation som en viktig del i arbetet för människors hälsa och livskvalitet och för biologisk mångfald.
- Det finns en variation av grönområden och tillgänglig tätortsnära rekreation. Vi utvecklar och samordnar det gröna i staden.
- Bostadsområden har god tillgång till grönområden och/eller tätortsnära rekreation. Ju tätare bebyggelse desto viktigare är tillgången till grönområden.

Utvecklingsstrategier för biologisk mångfald

- Vi bevarar och utvecklar naturområden för deras rekreativa och biologiska värden.
- Vi kartlägger den gröna infrastrukturen för att se hur den ska kompletteras och utvecklas.

Utvecklingsstrategier för grönstruktur

- Alla kommuninvånare har god tillgänglighet till varierade och innehållsrika grönområden för rekreation.
- Eslövs kommun bevarar och skyddar biologisk mångfald i befintliga områden och utvecklar den i nya områden.
- I tätbebyggda områden är människors tillgång till varierade grönområden särskilt viktig.
- Vid förtätning respekteras grönområden för sina samtliga mervärden och ekosystemtjänster.
- Vi skyddar värdefull natur.
- Upplevelserika gång- och cykelstråk i och mellan våra orter tillgängliggör naturen.
- Vi tillgängliggör odlingslandskapet genom att skapa sammanhängande stråk.
- Vi tillgängliggör natur- och kulturområden som är av intresse för hela regionen.

Åtgärder

Åtgärderna i *Grönplan för Eslöv* ska verka för att skapa en utvecklad och mer sammanhängande grönstruktur i Eslövs kommun som bidrar till en ökad biologisk mångfald och fler ekosystemtjänster. Åtgärderna är framtagna i dialog med berörda förvaltningar och utgår från strategier och mål i Miljöstrategi för Eslöv, Översiktsplan Eslöv 2035 och Regionplan Skåne 2022-2040.

Gröna miljöer utgör också viktiga rum för sociala möten, upplevelser, fysisk aktivitet och som spännande och pedagogiska lekmiljöer. Grönskan tillför estetiska värden och gör kommunen mer motståndskraftig för klimatförändringar. För att dessa värden ska kunna nyttjas till fullo krävs det att allmänheten har nära tillgång till kvalitativa natur- och rekreationsområden samt att grönskan finns i tillräcklig omfattning.

Ett effektivt sätt att förbättra grönstrukturen och tillgången till den är att utveckla befintliga eller nya gröna stråk mellan naturområden, grönområden, sjöar, vattendrag och tätorter. Dom gröna stråken kopplar samman grönstrukturen till en fungerande helhet och utgör viktiga länkar både för rekreation och som viktiga spridningsvägar och livsmiljöer för växter och djur.

1. Utveckla gröna stråk

1.1 Kartläggning av befintliga grönstråk i kommunens tätorter

Beskrivning En fördjupad kartläggning av befintliga grönstråk och grönområden ska genomföras i kommunens tätorter exklusive Eslöv (där en kartering redan finns). Kartläggningen ska komplettera den information som finns i kartorna i grönplanen (se bilaga 1) och ska fungera som underlag för kommande prioriteringar gällande utvecklingen av grönstrukturen.

Kartläggningen gäller Billinge, Stockamöllan, Stehag, Kungshult, Hurva, Löberöd, Harlösa, Flyinge, Gårdstånga och Getinge, Örtofta, Vaggarp och Toftaholm och Marieholm.

Ansvar Miljö och samhällsbyggnad - Gata Trafik Park och Stab och Miljö.

Resurs 200 timmar

När När resurs finns

Uppföljning En kartläggning av befintliga grönstråk har tagits fram.

1.2 Analys av ekologiskt funktionella nätverk

Beskrivning Ta fram en analys av ekologiskt funktionella nätverk i kommunen. Analysen ska bygga på utpekade riksintressen, skyddade områden, värdestrakter samt kommunala värdekärnor för natur och landskapsobjekt samt ett antal modellarter. Utifrån analysen är det möjligt att identifiera såväl starka stråk som brister i grönstrukturen. Stråken ska komplettera den kommunövergripande kartan i grönplanen och ligga till grund för kommande prioriteringar.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt samt Miljö och samhällsbyggnad - Kart och bygglovsavdelningen och Stab och Miljö

Resurs 200 timmar

När 2025

Uppföljning En analys är genomförd.

1.3 Utredning av grönstråkens genomförbarhet

Beskrivning I grönplanens kartering av gröna stråk (se bilaga 1) redovisas föreslagna nya grönstråk samt befintliga grönstråk i behov av utveckling. Utvecklingsförslagen gäller regionala stråk från Region Skåne, förslag från kommunens översiktsplan samt nya förslag som tagits fram under arbetet med grönplanen. Stråkens genomförbarhet är i detta skede inte utredd och behöver utredas översiktligt för att få en bättre bild av vad som krävs för att förverkliga dessa stråk. Äger kommunen marken eller krävs exempelvis markinköp eller upplåtelseavtal? Hur ser grannkommunernas arbete ut med anslutande regionala stråk? Föreslagna stråk på översiktlig nivå behöver få en mer konkretiserad dragning. Behövs nya gångvägar, stigar, skyltar, växtlighet eller något annat? Kartläggningen gäller hela kommunen.

Ansvar Miljö och samhällsbyggnad - Gata Trafik Park och Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret – Tillväxt.

Resurs Inom ram

När När resurs finns

Uppföljning En utredning om grönstråkens genomförbarhet har tagits fram.

1.4 Grönstråk vid planering och anläggning

Beskrivning Utvecklingsförslagen gällande nya grönstråk och grönstråk i behov av utveckling (se bilaga 1) ska förverkligas. De grönstråk som presenteras är en utgångspunkt för planering och kommunen ska alltid förhålla sig till grönstråken vid exploatering och anläggning både genom att ta hänsyn till befintliga stråk och om det är möjligt, utveckla befintliga eller nya grönstråk. Vid genomförandet av grönstråk där kommunen inte har

rådighet över marken kan markinköp eller upplåtelseavtal behöva göras. Anläggnings- och driftskostnader tillkommer och beror av stråkens omfattning.

Ansvar Kommunledningskontoret - Tillväxt och Miljö och samhällsbyggnad
- Gata Trafik Park

Resurs Inom ram (planering av genomförandet)

När När resurs finns

Uppföljning Grönstråk har tillskapats.

1.5 Beträdor

Beskrivning Undersök möjligheten att tillgängliggöra odlingslandskapet genom s.k. beträdor, där smala remsor av obrukad mark lämnas längs åkerkanterna och görs tillgängliga för allmänheten, genom avtal med markägare. Syftet är att skapa sammanhängande grönstråk i odlingslandskapet.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och miljö med stöd av Kommunledningskontoret - Tillväxtavdelningen

Resurs 100 timmar

När När resurs finns

Uppföljning Möjligheten till beträdor har undersökts och strategiska platser har kartlagts.

1.6 Koppla samman Östra Eslöv med Snärjet

Beskrivning Östra Eslövs tillgång till närnatur ska förbättras genom att koppla samman det befintliga grönstråket längs Per Håkanssons väg med Snärjet, genom att förlänga gång- och cykelvägen (se bilaga 1).

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park

Resurs När resurs finns

När Vid utveckling av Östra Eslöv i samband med investerings- och exploateringsprojekt.

Uppföljning Gång- och cykelvägen har anlagts.

2. Säkerställ kvalitativa och gröna tätorter

2.1 Ta fram en parkplan

Beskrivning En parkplan ska tas fram för Eslövs tätort, Marieholm och Löberöd. Parkplanen utgår från Grönplan för Eslöv men går djupare in på parkernas och grönområdenas nuvarande utformning och eventuella

utvecklingsmöjligheter. Parkernas kvaliteter analyseras och alla grönområden och parker kategoriseras utifrån karaktär. Syftet är att säkerställa kvalitativa och hållbara parker med varierande innehåll.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park

Resurs Inom ram

När Parkplanen beräknas vara färdig 2026.

Uppföljning En parkplan har tagits fram för Eslövs tätort, Marieholm och Löberöd.

2.2 Analysera tätorternas tillgång till kvalitativa grönområden

Beskrivning En analys av kommuninvånarnas tillgång (avstånd) till naturområden, parker och andra kvalitativa grönområden ska genomföras även för de tätorter som inte omfattas av parkplanen.

Analysen avser Billinge, Stockamöllan, Stehag, Kungshult, Hurva, Harlösa, Flyinge, Gårdstånga och Getinge, Örtofta, Vaggarp och Toftaholm.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park med stöd av Kart- och bygglovsavdelningen (GIS)

Resurs 40 timmar

När 2025

Uppföljning En tillgångsanlys har tagits fram för ovan listade tätorter.

2.3 Använd grönytefaktor som utvärderingskriterium vid markanvisningar

Beskrivning För att säkerställa gröna kvaliteter och stärka grönstrukturen i kommunens tätorter ska kommunen testa grönytefaktor i minst en markanvisning. Eslövs kommun har inte tidigare har arbetet med grönytefaktor i exploateringsprojekt.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen.

Resurs 100 timmar

När När kommunen har en markanvisning där grönytefaktor går att tillämpa.

Uppföljning Att krav på grönytefaktor finns med i markanvisning och i efterföljande avtal.

2.4 Utveckla grönstrukturen i Östra Eslöv

Beskrivning Östra Eslöv är ett utpekade bristområde gällande grönstruktur. I arbetet med stadsutvecklingsprojektet Östra Eslöv har en ekosystemtjänstanlys med tillhörande förslag till grönstrukturplanering tagits fram. För att kunna utveckla grönstrukturen i Östra Eslöv behöver en

prioritering av de föreslagna åtgärderna tas fram samt en planering för hur och när åtgärderna ska genomföras. Åtgärderna berör detaljplaner, exploateringsprojekt och investeringsprojekt i Östra Eslöv.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Gata Trafik Park.

Resurs 100 timmar

När Vid utveckling av Östra Eslöv i samband med investerings- och exploateringsprojekt.

Uppföljning En prioritering av åtgärdsförslagen gällande grönstrukturen i Östra Eslöv har tagits fram inkl. en planering för hur och när åtgärderna ska genomföras.

2.5 Riktlinjer för gröna skol- och förskolegårdar

Beskrivning Ta fram riktlinjer för hur skol- och förskolegårdar kan utformas med ett större inslag av träd, buskar och annan växtlighet. Riktlinjerna tillämpas vid om- och nybyggnation och verkar långsiktigt för att skapa grönnare skol- och förskolegårdar i Eslövs kommun.

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighetsavdelningen samt Barn och utbildning

Resurs Inom ram

När 2025

Uppföljning Riktlinjer gällande utformning har tagits fram.

2.6 Ökad krontäckningsgrad i tätorter

Beskrivning En kartläggning och beskrivning av krontäckningsgraden för alla kommunens tätorter är genomförd (2023). Denna visar att det finns brister i alla tätorter. För att ta fram metoder och förhållningssätt som gör att kommunens verksamheter kan arbeta för att öka krontäckningsgraden behöver plan- och exploateringsenheten tillsammans med avdelningen Gata Trafik Park utreda vad som är möjligt. Utredningen ska innehålla aspekter såsom var i kommunen det är lämpligt inleda arbetet, i vilken typ av processer (plan, exploatering, anläggning), ansvarsfördelning och finansiering.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park och Kommunledningskontoret - Tillväxtavdelningen

Resurs 40 timmar

När 2025

Uppföljning Har verksamheterna utrett hur kommunen ska arbeta för att öka krontäckningsgraden utifrån 3-30-300-principen?

3. Utveckla tätortsnära natur

3.1 Inled en dialog om planläggning av området mellan väg 113 och Snärjet

Beskrivning Kommunens översiktsplan anger en ändrad markanvändning från jordbruksmark till natur för ett område mellan väg 113 och Snärjet. Kommunen är markägare. För att kunna starta en detaljplaneprocess behöver Kommunledningskontoret och Miljö och Samhällsbyggnad ta fram en gemensam bild av vad som ska hända på platsen och vilka åtgärder det kommer att kräva.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och miljö

Resurs 40 timmar

När 2026

Uppföljning Att det finns en dokumenterad gemensam bild av hur området ska utvecklas.

3.2 Utveckla naturmarken vid Bäckdala i enlighet med detaljplan

Beskrivning Grönområdet vid Bäckdala ska utvecklas till naturmark i enlighet med detaljplanen. Platsen har potential att utvecklas till en grön lunga och är viktig för biologisk mångfald. Exploateringsprojektet är avslutat och annan finansiering behöver tillkomma.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park samt Stab och miljö

Resurs Inom ram

När 2030

Uppföljning Har marken vid Bäckdala utvecklats till naturmark.

GRÖNPLAN FÖR ESLÖV

BILAGA 1

SLUTGILTIG REMISSVERSION

Grönplan för Eslöv bidrar till del lokala miljömålet Rik natur i Miljöstrategi för Eslöv samt mål gällande grönstruktur i Översiktsplan Eslöv 2035.

Till grönplanen hör denna bilaga vars syfte är att utgöra ett vägledande underlag vid fysisk planering. Bilagan innehåller kartor och beskrivningar av Eslövs grönstruktur, inklusive brister och behov samt information om de åtgärder som föreslås i grönplanen.

Innehåll

OM GRÖNSTRUKTUR	3
Grönstrukturens värden.....	3
Grönplanering	4
Gröna stråk.....	6
Biologisk mångfald.....	7
Ekosystemtjänster	8
Klimatförändringar	8
Träd.....	9
Rekreation och friluftsliv	10
ESLÖVS KOMMUN	12
Markanvändning i Eslövs kommun	12
Naturvärden.....	13
Rekreativa värden	16
Utveckling av gröna stråk	17
ESLÖVS TÄTORTER	21
Eslövs tätort	22
Billinge.....	28
Stockamöllan.....	30
Stehag.....	31
Kungshult.....	33
Hurva.....	34
Löberöd	35
Harlösa	37
Flyinge	39
Gårdstånga och Getinge.....	41
Örtofta, Vaggarp och Toftaholm.....	42
Marieholm.....	43
Källor	44

OM GRÖNSTRUKTUR

Grönstruktur är ett samlande begrepp som används för att beskriva ett nätverk av grönska och vatten, i olika geografiska nivåer. Det omfattar allt från praktfulla finparker och trädgårdar till vild natur. Ibland kallas sjöar, hav och vattendrag för blåstruktur men i *Grönplan för Eslöv* behandlas dessa också under begreppet grönstruktur. Åkermark räknas vanligtvis inte in i begreppet men har ändå betydelse för funktioner och utvecklingsmöjligheter av grönstrukturens ytor genom att de ofta ansluter till varandra. Bebyggelse, vägar och torg räknas ofta inte heller till begreppet men avgränsningen är inte alltid självklar. Hårdgjord mark kan täckas av trädkronor och det blir allt vanligare med gröna tak och fasader.

Grön infrastruktur definieras av Naturvårdsverket som följande: ”Ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet” (Naturvårdsverket, 2024).

Grönstruktur är avgörande för biologisk mångfald, livsmiljöer och spridningsvägar. Den ger också rekreativa, sociala och ekonomiska värden genom ekosystemtjänster som naturen och den biologiska mångfalden tillhandahåller. Vi behöver grönstruktur för att integrera naturen och den biologiska mångfalden i våra tätorter och för att främja förekomsten och bevarandet av arter i landskapet. Detta möjliggör spridning och bevarandet av intakta ekosystem, vilket i sin tur ger de ekosystemtjänster vi behöver. Genom att planera grönstruktur kan vi skapa specifika ekosystemtjänster, såsom rekreation, genom att exempelvis anlägga stigar. Utan biologisk mångfald får vi inte dessa ekosystemtjänster, vilket gör den biologiska mångfalden grundläggande för all grönstruktur.

Grönstrukturens värden

Det går att peka ut ett mycket stort antal värden som grönstrukturen bidrar med till våra samhällen, vårt välbefinnande och vår grundläggande hälsa. Dessa värden hänger ofta tätt samman med varandra och genom att koppla ihop mindre natur- och kulturmiljöer till en välfungerande helhet i en regional struktur, ökar de gröna miljöernas totala värden. De komplexa sambanden innebär att grönstrukturens värden kan presenteras på många olika sätt. Nedan följer en sammanfattande beskrivning som delar upp grönstrukturens värden i fyra kategorier:

Ekologiska värden: Dessa avser grönstrukturens betydelse för bevarande av biologisk mångfald, ekosystem och ekosystemtjänster. En grönstruktur med varierade naturtyper och större sammanhängande områden kan ge dessa ekologiska värden.

Sociala värden: Dessa avser grönstrukturens betydelse för folkhälsan i form av stärkt livskvalitet och välbefinnande. Gröna miljöer utgör viktiga rum för mänskliga möten och gemensamma upplevelser och för fysisk aktivitet. De utgör fantastiska lek- och läromiljöer för barn, tillför estetiska värden och inspiration. För att dessa värden ska kunna nyttjas till fullo krävs det att allmänheten har nära tillgång till natur- och rekreationsområden och kan uppleva tilltalande landskap i vardagen.

Kulturhistoriska värden: Dessa avser grönstrukturens betydelse för såväl landskapets som bygdens historia och kulturella identitet. Lämningar av våra förfäders aktiviteter skapar förståelse för vår gemensamma historia och bildar strukturer som tillför landskapet läsbarhet och begriplighet.

Ekonomiska värden: Dessa avser grönstrukturens betydelse för tillväxt och samhällsekonomiska vinster. Grönstrukturen bidrar med en rad ekonomiska värden i form av areella näringar (jordbruk, skogsbruk, fiskerinäring, jakt), friluftsliv och rekreation samt turism som alla bidrar till samhällsekonomiska vinster och tillväxt. Grönstrukturen är viktig vid valet av bostadsort och är en etableringsfaktor för företag och högre utbildningar. Gröna miljöer är en avgörande faktor för ett samhälle med friska och därmed arbetsföra individer. Grönstrukturen har därmed av stort värde för regioners attraktionskraft och tillväxt.

Grönplanering

Natur var under lång tid något som ansågs höra hemma utanför tätorterna och som tillhörde naturvårdens arbetsområde. Men genom översiktsplanens införande i plan- och bygglagen (PBL) har begreppen "grönplan" och "grönstrukturplan" lyfts från tätortsplaneringen och breddats till att omfatta hela landskapet. På 2000-talet myntades begreppet "ekosystemtjänster" som de nyttor människan får av ekosystemen samt "grön infrastruktur" som anspelar på trafikinfrastrukturen och de gröna och blå strukturella samband som behöver beaktas i samhällsplaneringen. Det finns alltså idag fyra övergripande begrepp som används i samband med grönplanering och som till stora delar överlappar varandra.

Grönplanering handlar om att ta tillvara och utveckla grönstrukturens olika värden baserat på en helhetssyn. Genom att planera utifrån sambanden mellan olika natur- och kulturmiljöer och koppla dem till ett grönt nätverk ökar förutsättningarna för arter att spridas och för människor att röra sig. Det är en kontinuerlig process som handlar om park- och naturförvaltning, men också om strategiska frågor som vilka områden som behöver skyddas eller restaureras, eller hur gröna värden ska hanteras i stadsutveckling.

Boverket och Naturvårdsverket beskriver grönplanering på följande sätt: "***Ett kontinuerligt arbete utan slut, men med årliga skördar, i form av större biologisk mångfald, bättre klimatanpassade miljöer, välbefinnande, hälsa, omhändertagna kulturvärden och positiva klimatavtryck***".

Grönplanering handlar om att göra avvägningar mellan olika värden, men framför allt om att åstadkomma fler gröna värden. Precis som gator, vägar och bebyggelse behöver grönområden en infrastruktur som binder dem samman till en fungerande helhet som gör att de kan bidra till nyttor med full potential. Bebyggelse, trafikinfrastruktur och grönstruktur behöver samordnas så att grönstrukturen behåller samma värden efter exploatering eller allra helst ökar i kvalitet. Grönplaneringen är med andra ord en nödvändig faktor i en hållbar samhällsbyggnadsprocess.

Grönplan

En grönplan är ett strategiskt dokument till för att beskriva, analysera och värdera grönstrukturen i kommunens städer, byar och landsbygds landskap. Den syftar till att klargöra hur kommunen och andra aktörer kan bevara och utveckla grönstrukturen för att gynna biologisk mångfald och samtidigt utveckla fler ekosystemtjänster. Genom att samla alla grönplaneringsfrågor under ett gemensamt paraply underlättas samordning och samverkan mellan olika aktörer.

Parkplan

En parkplan går djupare in på parkernas och grönområdenas innehåll och funktioner samt hur dessa kan utvecklas och förvaltas. Genom att kartlägga tillgången och kvaliteten på befintlig parkmark kan parkplanen sätta upp mål och strategier för parkernas utveckling. Exempelvis vilka behov av investeringsåtgärder och skötselinsatser som krävs för att utveckla och bevara attraktiva och välskötta parker och grönytor i kommunen.

Trädplan

En trädplan innehåller information och strategier för plantering och förvaltning av träd inom ett visst område. Planen utgår från en inventering som kartlägger de befintliga trädens placering, trädslag, ålder och skick. Resultatet gör det lättare för kommunen att planera skötseln av befintliga träd samt ger en bättre bild av vilka träd som på sikt behöver bytas ut, vilka trädslag som kan användas för att skapa en större diversitet av arter, hur många träd som ska planteras och var de ska placeras.

Grönytefaktor

Grönytefaktor (GYF) är ett planeringsverktyg som används för att mäta andelen grönytor i förhållande till hårdgjorda ytor inom ett visst område, som exempelvis inom ett kvarter eller en stadsdel. Genom att arbeta med grönytefaktor i stadsplaneringen kan kommuner lättare säkerställa grönytor med tillräcklig storlek och kvalitet för rekreation, biologisk mångfald och hantering av dagvatten. Grönytefaktor används ofta som ett verktyg i dialogen mellan kommuner och byggaktörer och ser till att planeringen av grönskan kommer in tidigt i processen.

Det finns flera olika modeller för beräkning av grönytefaktor. Grönytefaktorn kan utvecklas för olika skalor, som stadsdelar eller kvarter, samt efter mer eller mindre detaljerade beräkningar. En del kommuner tar fram egna modeller utifrån lokala mål och förutsättningar.

Grönytefaktor i Eslövs kommun

Eslövs kommun (Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen) har sedan år 2023 som nämndsmål att öka grönytefaktorn vid utveckling av allmän plats. För beräkning används ”GYF för stadsdelar 3.0” som är framtagen av den svenska ideella föreningen Care of City.

Krontäckning och 3-30-300 regeln

3-30-300-regeln är en internationellt använd modell som syftar till att förbättra tillgången till grönska i urbana områden. Modellen föreslår riktlinjer för grönstrukturen som genom tillräcklig synlighet, kvantitet och närhet kan skapa bättre förutsättningar för hållbar stadsutveckling och hälsofrämjande livsmiljöer. Modellen lanserades 2021 av Cecil Konijnendijk van den Bosch, professor i Urban Forestry vid University of British Columbia. Reglerna bygger på tre centrala riktlinjer för stadsgrönska:

Minst tre synliga träd från bostaden - Alla boende bör kunna se minst tre träd från sitt hem. Att blicka ut över träd inifrån sin bostad skapar en mer trivsamt boendemiljö och har i studier visats ha positiva effekter på psykisk ohälsa. Antalet tre är inte vetenskapligt bevisat utan har valts för att det passar ihop med de två andra riktlinjerna. Riktlinjen kan också ses utifrån perspektivet att nära och tillgänglig grönstruktur är viktigt, särskilt för barn och äldre.

Minst 30 procent krontäckning – Stadsdelen bör ha en krontäckning på minst 30 procent. Detta innebär att en betydande del av ytan är täckt av träd och annan vegetation. Studier har visat ett

samband mellan trädkrontäckning och bättre mikroklimat, mental och fysisk hälsa. Lummiga stadsdelar uppmuntrar också människor att vara mer utomhus och därmed träffa fler människor, vilket främjar den sociala hälsan.

Maximalt 300 meter mellan bostad och grönområde - Ingen bostad bör ligga mer än 300 meter från ett grönområde. Detta ökar användningen av grönområden, vilket i sin tur har en positiv inverkan på både fysisk och mental hälsa.

3-30-300 i Skåne och Eslöv

Region Skåne har som en del i arbetet med *Regionplan för Skåne 2022-2040* analyserat den urbana gröstrukturen i nio skånska tätorter baserat på 3-30-300 regeln. Omkring hälften av invånarna (46%) kunde se minst tre träd från sin bostad och nästan alla (97%) hade tillgång till ett grönområde, större än 0,5 hektar och bredare än 30 meter, inom 300 meter. Generellt hade centrumområden och nybyggda bostäder störst brist på synliga träd. Endast 3 procent av tätorterna klarade riktvärdet gällande 30 procent krontäckning. Lägst krontäckning sågs i centrumområden, tätbebyggda småhusområden och nybyggda villaområden där det skulle krävas omfattande åtgärder för att nå upp till målet.

Region Skåne menar att 3-30-300 regeln kan bli användbar i regional och kommunal planering, särskilt måtten gällande krontäckning och närhet. Riktlinjen gällande krontäckning är ett bra mått att använda i både befintliga och nya stadsdelar dock bör effekterna av en lägre krontäckningsgrad på 20–25 procent utredas då det visat sig att målet på 30 procent är mycket svårt att uppnå. Naturvårdsverket och Malmö stad har satt målet 25 procent krontäckning. Helsingborgs stad har tagit som mål att öka krontäckningsgraden i centralorten från 19 procent till 20 procent, en yta motsvarande 78 fotbollsplaner, med syfte att sänka temperaturen under årets varmaste dagar. För att klara målet krävs att även allmänheten och företag planterar fler träd.

Eslövs kommun har analyserat tätorterna utifrån Region Skånes riktlinjer, se kapitel 3.

Gröna stråk

Ett effektivt sätt att skapa strukturer som gynnar goda livsmiljöer, arters spridning och människors rekreation är att utveckla grönstråk. Gröna miljöer behöver kopplas samman till en fungerande helhet både utifrån rekreation och som viktiga spridningsvägar och livsmiljöer för växter och djur.

För att främja biologisk mångfald och arters spridning behövs en variation av livsmiljöer och starka kopplingar mellan dessa. Odlingslandskapets ofta vidsträckta fält med monotona livsmiljöer utgör en barriäreffekt som kan minskas genom att utveckla gröna korridorer eller ekologiska grönstråk mellan större vegetationsområden. Dessa korridorer behöver inte nödvändigtvis vara helt sammanhängande då många arter kan passera mindre miljöer som inte är optimala för arten. Gröna korridorer längs fält och

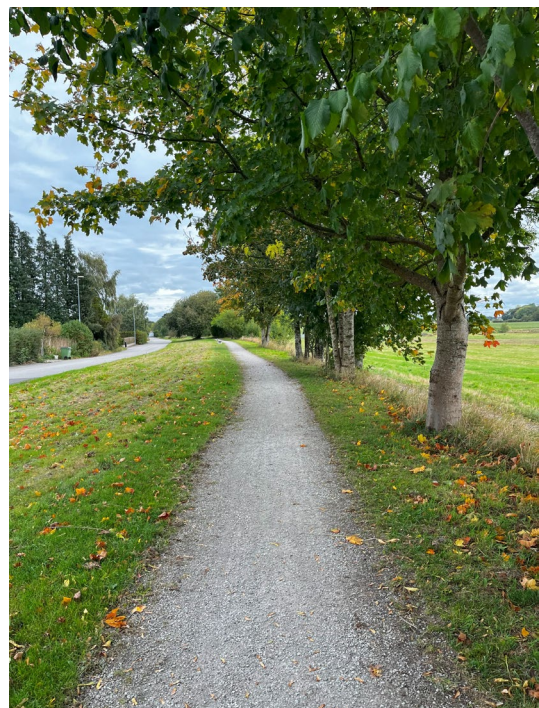

Foto 1. Rekreativt grönstråk längs den gamla banvallen i Löberöd, Eslövs kommun 241002.

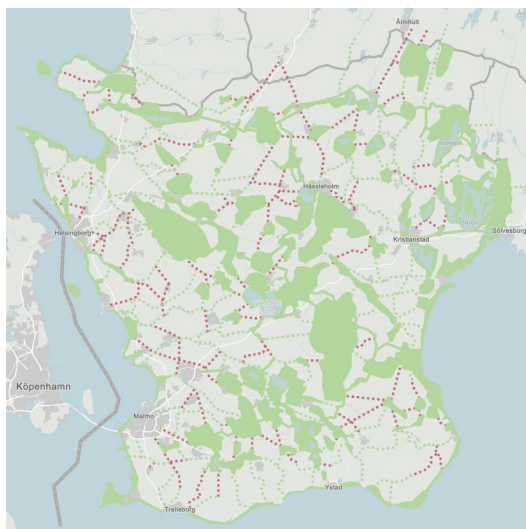
åkrar gynnar även rekreativa värden om de samtidigt tillgängliggörs för människor. Så länge vissa sträckor kan ske via befintliga gång- och cykelvägnät, behöver inte heller rekreativa grönstråk bestå av helt sammanhängande grönstruktur för att fungera barriärbrytande.

I all planering och inför förnyelseprojekt krävs stor hänsyn till grönstrukturens sammanhang så att gröna kopplingar inte påverkas negativt.

Gröna stråk i Eslövs kommun

Gröna stråk definieras här som ett sammanhängande stråk av grönska och/eller vatten som har en eller flera funktioner, sociala, ekologiska och kulturella på grund av att de är sammanhängande. Ett grönstråk kan exempelvis vara en spridningskorridor, ett promenadstråk eller visa på ett historiskt samband i den byggda miljön.

De grönstråk som presenteras på kartorna i följande kapitel är de grönstråk som har identifierats som mest centrala för biologisk mångfald, rekreation och vattenhantering. Grönstråken är dels hämtade från *Regionplan Skåne 2022-2040*, *Översiktsplan Eslöv 2035* och *Fördjupad översiktsplan för östra Eslöv*, några är nya grönstråk framtagna under processen med *Grönplan för Eslöv*.

Figur 1. Regionalt viktig grönstruktur och gröna stråk. Region Skåne, 2024.

Biologisk mångfald

Biologisk mångfald är en förutsättning för ekosystemens förmåga att stå emot förändringar och påfrestningar samt förmåga att återhämta sig från förändringar och påfrestningar. Biologisk mångfald utgör en spridning av riskerna och ger ekosystemen ökad möjlighet till anpassning eller omorganisation så som långvarig torka eller sjukdomsangrepp. Ju fler arter det finns, desto större är chansen att någon art överlever miljöförändringar och att ekosystemets funktioner kan upprätthållas. Den biologiska mångfalden är därmed viktig för ekosystemens förmåga att klara klimatförändringar.

Ett talande exempel på vikten av artdiversitet är almsjukan, en svampsjukdom som dödar de angripna träden och som drabbat trädsläktet mycket hårt. Innan almsjukan utgjorde almar 25 procent av Malmös gatuträd men på bara två årtionden ledde almsjukan till en radikal förändring av den gröna stadsbilden. År 1985 fanns drygt 23 000 almar på park- och gatumark i Malmö men idag finns bara ett fåtal träd kvar. Med en större artvariation hade det samlade trädbeståndet inte påverkats i samma stora omfattning.

Värdet av biologisk mångfald och ekosystemtjänster framkommer i ett flertal regionala, nationella och internationella mål såsom Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling: "Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald".

För mer information om biologisk mångfald se Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2a.

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är de funktioner som hos ekosystemen som vi människor drar nytta av och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Begreppet är ett sätt att synliggöra de gröna produkter och tjänster som samhället är beroende av. Dessa tjänster är helt gratis och därmed är det enkelt att ta dem för givet. Men samtidigt som ekosystemtjänsterna är gratis utgör de stora samhällsekonomiska värden när de likställs med kostnaden att skapa samma tjänster på konstgjord väg. Det man heller inte får glömma bort är att ekosystemtjänsternas värden är mycket svåra och tidskrävande att skapa på naturlig väg. Mycket kan gå förlorat om vi inte tar hand om befintlig grönstruktur på ett bra sätt.

Ekosystemtjänsterna kategoriseras vanligen i fyra kategorier:

Stödjande: Såsom fotosyntes, jordmånsbildning och vattnets kretslopp. Utgör förutsättningar för övriga ekosystemtjänster.

Reglerande: Såsom skydd mot naturkatastrofer, pollinering, vattenrening, kolinlagring.

Försörjande: Såsom mat, bränsle, medicin och dricksvatten.

Kulturella: Såsom rekreation, hälsa, friluftsliv, inspiration och ekoturism.

Grönplan för Eslöv fokuserar främst på de kulturella ekosystemtjänsternas betydelse för rekreation, hälsa och välmående i tätortsnära miljöer men även på biologisk mångfald. Biologisk mångfald räknas ofta som en stödjande ekosystemtjänst men enligt Naturvårdsverket ska biologisk mångfald ses som ett fristående begrepp. Biologisk mångfald ska ses som förutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera tillräckliga ekosystemtjänster (Naturvårdsverket, 2024).

För mer information om ekosystemtjänster se Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2a.

Klimatförändringar

Klimatförändringar påverkar förutsättningarna för människor, djur och hela ekosystem. Framtidens klimat väntas bli mer extremt; det blir varmare, torrare och blötare vilket ger följder för liv och samhällsekonomi. Den pågående utarmningen av ekosystemen påverkar i sin tur klimatet samt naturens förmåga att klara klimatförändringar. Högre biologisk mångfald sammanfaller ofta med en ökad sannolikhet att viktiga funktioner bibehålls även i en framtida förändrad miljö; om en art påverkas negativt av miljöförändringar kan ofta en annan art delvis ersätta dess funktion. Den biologiska mångfalden är därmed viktig för ekosystemens förmåga att klara klimatförändringar.

En försvagad grönstruktur kan förvärra problemen som följer med klimatförändringar ytterligare, medan en välutvecklad grönstruktur kan dämpa klimatförändringens effekter både på kort och lång sikt genom fler ekosystemtjänster och ökad biologisk mångfald. En välutvecklad grönstruktur skapar förutsättningar för friska hav, ett rikt växtliv och välmående jordar som kan hantera skyfall genom anpassade översvämningsytor, sänka temperaturer, dämpa vindar samt fånga upp och lagra koldioxid.

Negativa effekter av klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald är två parallella kriser där det inte går att lösa den ena krisen utan att ta hänsyn till den andra. Åtgärder för att begränsa klimatförändringarna och anpassning till deras konsekvenser och åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden kan i många fall samordnas för att öka synergier.

En utveckling genom naturbaserade lösningar kommer dock inte automatiskt utan måste vara ett aktivt mål i förvaltningen. Att anpassa grönstrukturen för att dämpa effekterna av klimatförändringar

kommer innebära stora investeringar. Men kostnaderna för en klimatanpassningsåtgärd måste vägas mot kostnaderna för att inte genomföra några åtgärder alls.

Översvämningsrisken och vattenkvaliteten påverkas av klimatiförändringar samt förändrad markanvändning, där dikad mark har bebyggts och ytor hårdgjorts. Det ökar också risken för ras och skred nära vattendrag, vilket exempelvis kan hanteras genom stabilitetsförbättrande åtgärder med växtlighet som erosionsskydd. Viktiga åtgärder för att dämpa effekterna vid skyfall är minskade hårdgjorda ytor, vegetationsytor som planeras som översvämningsytor, fördröjningsdammar och våtmarker.

Fler och längre värmeböljor kan få negativa effekter på samhällsfunktioner, öka brandrisk och hota folkhälsan. Det varmare klimatet förstärks av den urbana värmeö-effekten, där tätbebyggda områden är betydligt varmare än omgivande landskap, ibland upp emot 10 grader. Byggnader och material lagrar värme under dagen och avger den på natten, vilket försvårar återhämtningen för sårbara grupper som sjuka, äldre och barn. Grönska, parker, vatten och natur sänker temperaturen lokalt och kan bidra till att dämpa den urbana värmeö-effekten. Temperatursänkningen beror dels på skuggverkan, dels på avdunstning och transpiration från bladen samt på effekten av avdunstning från växtbädden. Växtlighet i flera skikt, det vill säga en mix av gräs, örter och olika stora buskar och träd ger en större volym av vegetation, vilket leder till mer avdunstning och därmed en större temperaturminskning. På samma sätt har träd med täta lövkronor mer bladmassa än träd med gles krona, och de skuggar desto bättre. Genom ett effektivt användande av stora träd kan komforttemperaturen sänkas på torg och gator där människor ofta rör sig. Träd har stor förmåga att sänka temperaturen lokalt, men även generellt i städer. Även på landskapsnivå har större skogsområden en nedkylande effekt på närliggande städer och andra fastigheter.

Träd

I detta avsnitt lyfts träden fram som en symbol för ekosystemtjänster då deras mångfunktionella egenskaper bidrar med en stor mängd värden. Träd utgör viktiga livsmiljöer för andra växter och djur, särskilt våra inhemska trädartar och i synnerhet eken. Inget annat svenskt träslag har så många arter i sin närhet som eken. Där trivs fler än tusen olika lavar, svampar och insekter.

Träd besitter även särskilt goda reglerande förmågor såsom att förbättra luftkvaliteten, binda och lagra in kol, skydda mot UV-strålning, dämpa effekter av skyfall, skydda mot brand (lövbärande träd), reglera temperaturer, reducera buller, dämpa vindhastighet, ge ökad bördighet, minska risken för frostsador på grödor och öka förekomsten av mykorrhiza-svampar. Mängden bladyta är avgörande för trädens reglerande förmågor. Bladytan på ett enda fullvuxet träd kan motsvara ytan för två fotbollsplaner eller bladytan på 2000 nyplanterade träd. Ett slående exempel på trädens reglerande förmågor framträder genom studier efter den europeiska värmeböljan under 2007. Resultat visar att färre människor dog i stadsdelar med många träd än i stadsdelar med få träd.

Foto 2. Värdefulla träd i Eslövs stadspark.

Äldre och stora träd är viktiga ur en kulturell aspekt för många människor då de symboliserar trygghet, styrka och stabilitet. De är mycket viktiga för platsers karaktär och saknaden och tomheten blir ofta mycket påtaglig när stora träd tas ner. Jätteträd, mycket gamla träd och grova hålträd räknas som särskilt skyddsvärda träd. Vid åtgärder som kan påverka skyddsvärda träd krävs samråd med Länsstyrelsen. Även träd som inte är särskilt skyddsvärda men som ingår i en allé är skyddade enligt miljöbalken. Vid ekonomisk värdering av träd ökar värdet med storleken, värde ju större stamomfång desto högre värde anses trädet ha. Ett lokalt exempel från Eslöv är sex bokar i Stadsparken som inför en ombyggnation av parken värderades till sammanlagt värde på närmare 12 miljoner kronor.

Rekreation och friluftsliv

Möjlighet till avkoppling och fysisk aktivitet i gröna miljöer är grundläggande villkor för god folkhälsa. Världshälsoorganisationen WHO tog 2016 fram rapporten *Urban green spaces and health* och där lyfts forskning fram som visar på att människor som bor i stadsmiljöer med mycket växtlighet är mindre stressade, lever längre och har lägre risk för hjärt-kärlsjukdom, högt blodtryck, typ 2-diabetes och mental ohälsa än de som bor i områden med mindre grönska.

Närhet och kvalitet är viktiga förutsättningar för att gröna miljöer ska nyttjas tillräckligt ofta och av alla. Storleken spelar också en avgörande roll eftersom större ytor ofta erbjuder ett större utbud av aktiviteter och upplevelsevärden samt har plats för en mer varierad grönstruktur och större biologisk mångfald vilket också bidrar till en rikare upplevelse. Större områden kan användas av fler människor och kan därför vara belägna längre från bostäder. Forskning visar att områden på minst 1 hektar kan erbjuda flera viktiga upplevelsevärden, men för fysisk aktivitet krävs större ytor (Boverket, 2023).

Främsta syftet med friluftsliv är att få naturupplevelser och fysiskt och psykiskt välbefinnande. Friluftsliv innebär också ett miljöombyte med möjlighet att komma ut från städerna och uppleva landsbygden. Natur som är tillgänglig på olika sätt och som har en viss kvalitet är grundförutsättningar för friluftslivet. Flera faktorer påverkar hur attraktivt ett område är för friluftsliv exempelvis en variation av naturmiljöer, närhet till vatten, inslag av kulturhistoriskt intressanta miljöer och frånvaron av störande buller. Attraktiviteten påverkas även av information, service, framkomlighet och närbarhet. Särskilt viktigt är att utveckla närbarhet med kollektivtrafik, cykel och gång för att stärka en hållbar mobilitet och minska påverkan på miljön. Att binda samman friluftsområden och tätorter med varandra är därför viktigt både för de lokala invånarna men också för att skapa möjligheter för naturturism där besökare kan nyttja kollektivtrafik. Allemansrätten är en viktig förutsättning som stödjer möjligheterna och tydliggör skyldigheterna för människors vistelse i naturen.

Närhetens betydelse

Avståndet mellan hemmet och närmaste grönområde är av stor betydelse då närhet är en förutsättning för att gröna miljöer ska nyttjas tillräckligt ofta. Generellt gäller att ju kortare avståndet är till ett grönområde desto oftare besöks det. Förutom närheten vid bostäder är det också viktigt att ha grönområden nära skolor och arbetsplatser. Även gröna utsikter när vi befinner oss inomhus har betydande effekt på människors välmående. WHO uttalar i sin rapport från 2016 att alla människor bör ha ett grönområde på minst 0,5 hektar inom ett avstånd på 300 meter, vilket motsvarar en promenad på 5-10 minuter. (WHO, 2016). Avstånd kan mätas i både fågelavstånd och gångavstånd. Gångavstånd tar hänsyn till barriärer men kräver mer omfattande underlag och beräkningar.

Lek uppstår där barn möts. Det är därför viktigt att tillgodose behovet av mötesplatser i planering och utformning av de miljöer där barn lever, bor och vistas. De utemiljöer som barn har störst chans att utnyttja i vardagen är platser närmast hemmet samt skol- och förskolegårdar. Allmänna grönytor i anslutning till skolans och förskolors utemiljöer har betydelse för fler tillfällen med längre utevistelse. Även sociala förutsättningar påverkar människors tillgång till utevistelse i gröna miljöer. Socioekonomiskt svaga grupper har inte i lika stor utsträckning tillgång till fritidshus, trädgård eller bil för att kunna ta del av ett större utbud av naturupplevelser. Satsningar på upplevelserika grönområden och tätortsnära friluftsliv ger mervärden åt alla, vilket är en viktig aspekt när olika intressen och kostnader ställs mot varandra. I kommunens medborgarenkät från 2021 framgår det att natur och parker är allra viktigast för medborgarna att ha nära bostaden. Hela 98 procent av de svarande angav detta som svar när de fick rangordna ett antal alternativ. Begreppet tätortsnära natur används ofta inom grönplanering och syftar på naturområden i anslutning till bebyggelsen där de rekreativa värdena ska värderas högt. Tätortsnära natur utgör naturliga viktiga lekmiljöer för barn.

Statistikmyndigheten har kartlagt och analyserat svenska tätorters tillgång till grönytor och grönområden samt i vilken omfattning befolkningen har närhet till grönområden inom olika avstånd från bostaden. Generellt syns ett samband mellan tätortens storlek och andelen grönyta, mindre tätorter är oftast grönnare. Ett samband som också framgår är att andelen grönyta generellt sett är lägre i tätorter som är belägna i jordbruksbygder, som exempelvis västra Skåne. Det förklaras till viss del av att orterna ofta omges av åkermark och vatten. I områden med mycket skog blir andelen grönområden högre. (Grönytor och grönområden 2015, SCB 2019).

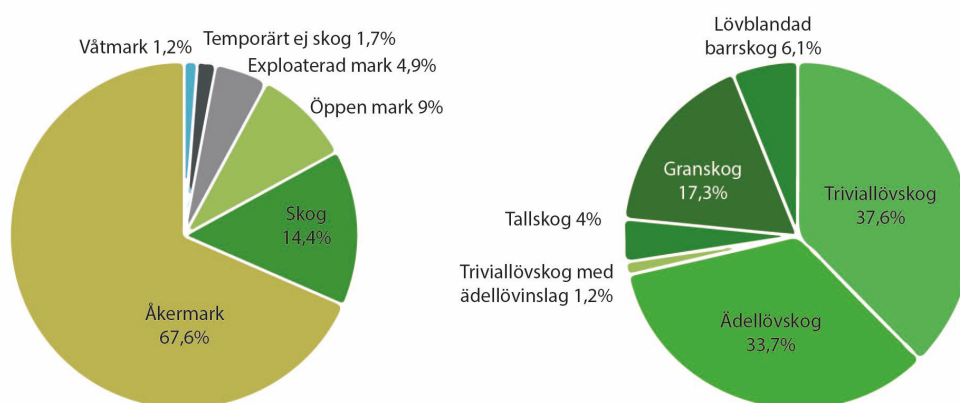
ESLÖVS KOMMUN

Specifika utmaningar för Eslövs kommun är att förbättra förutsättningar för friluftsliv och att tillgängliggöra landskapet för både människor och biologisk mångfald. Barriärer som järnvägsspår och vägar samt stora arealer av jordbruksmark påverkar möjligheten till en sammanhängande grönstruktur för de ekologiska landskapsambanden. Det påverkar även tillgängligheten och nåbarheten och därmed möjligheten för människor att ta sig ut i naturen och mellan tätorterna. Här finns potential att vidareutveckla utpekade landskapsobjekt som med sina höga naturvärden har goda förutsättningar som spridningsvägar och rekreativa stråk. Kommunen bör även arbeta för att utveckla gröna stråk genom kommunen och till grannkommunerna enligt förslagen från Region Skåne. Kommunen har få naturvärden av regionalt intresse, vilket gör bevarandet av naturområden särskilt viktigt.

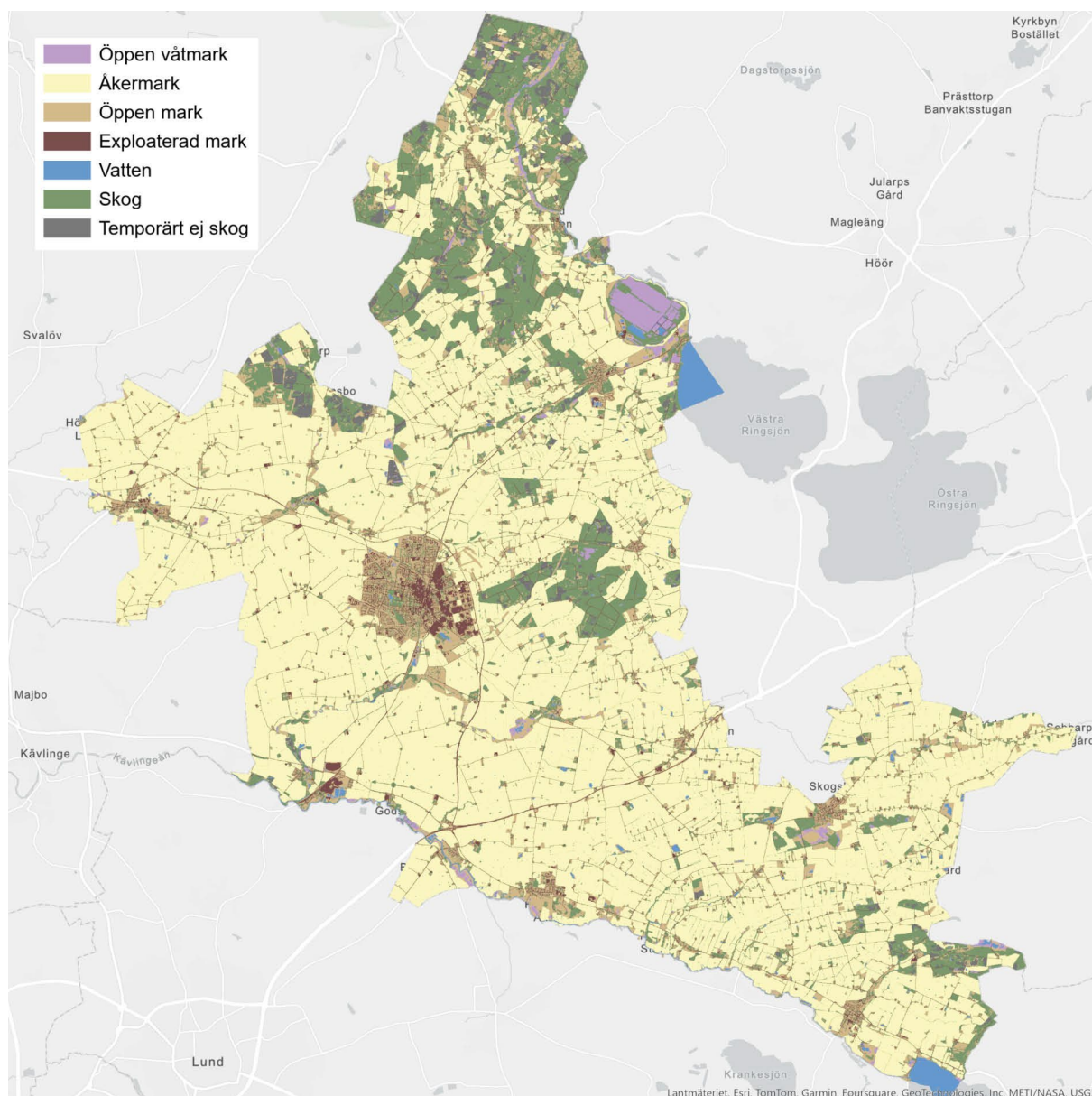
Den kartläggning och analys som presenteras i detta kapitel ger en översiktlig bild av styrkor och svagheter i grönstrukturen i Eslövs kommun. Här presenteras även utvecklingsförslag för gröna stråk. Kapitlet har ett kommunövergripande perspektiv och fokuserar främst på landskapet utanför tätorterna.

Markanvändning i Eslövs kommun

Kommunens yta är 42 400 hektar varav ungefär 1640 hektar är kommunägd. Åkermarken är dominerande i Eslövs kommun och utgör närmare 70 procent av markytan, se Figur 2 och Figur 3. Skogsmarken utgör ca 14 procent och domineras i sin tur av lövträd och produktionsskog. Omkring 18 procent av den kommunägda marken är parkmark. Andelen allemansrättslig tillgänglig mark är låg, men tillgången varierar i kommunen. I norr tillhandahåller skogsbygden mer allemansrättslig mark jämfört med den bördiga slättbygden i söder. Av kommunens yta är 22 procent naturmark och 3,6 procent är värdefull naturmark.

Figur 2. Diagram som visar fördelningen av marktäckningen i Eslövs kommun. Analysen utgår från den nationella marktäckedatan (2018) och är gjord utifrån 10 meters upplösning.

Figur 3. Marktäckeskarta Eslövs kommun. Datakälla: Nationella marktäckedata (2018).

Naturvärden

Länsstyrelsens värdestrakter

Med värdestrakt avses ett större sammanhängande område bestående av ett flertal mindre områden med höga naturvärden (värdekärnor) av en viss typ. Alla delar i en värdestrakt har inte höga naturvärden men den höga koncentrationen av värdekärnor gör att det finns bättre förutsättningar för växt- och djurliv inom värdestrakten. Värdestrakterna kan ge vägledning till vilka insatser som kan ge störst nytta i arbetet med att utveckla och bevara biologisk mångfald. I Eslövs kommun finns värdestrakter för ek, ädellövträd, småvatten, trollsländor, limniskt, sandmarker och våtmarker, se Figurer 4-8.

Värdetrakter för ek finns främst i kommunens östra delar kring Billinge, Stockamöllan, Stehag, Kungshult, Hurva, Löberöd och Harlösa samt Gårdstånga. Värdetrakter för ädellövträd berör i stort sett hela kommunen. Här kan värdetrakterna stärkas eller utökas genom att exempelvis bevara eller utveckla beståndet av ek och andra ädellövträd eller naturvärden knutna till dessa.

I kommunens södra delar kring Gårdsstånga, Flyinge och Harlösa finns värdetrakter för sandmark och våtmark samt småvatten till vilken även värdetrakten för trollsländor finns knuten. Värdetrakter för limniskt omfattar kommunens större vattendrag.

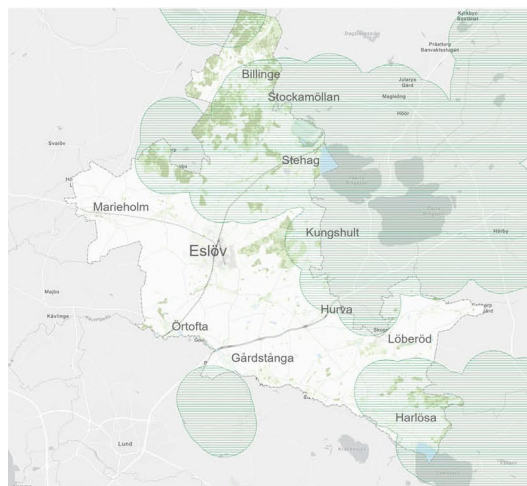
Länsstyrelsens naturvärdesöversikt

Naturvärdesöversikten är genomförd av Länsstyrelsen år 2022 och visar de mest värdefulla naturområdena i Skåne, se Figur 3. Områden av klass 1 och 2 utgör särskilt värdefulla områden av regional betydelse medan områden av klass 3 bedöms framför allt vara av kommunalt intresse och huvuddelen av dessa områden finns beskrivna i de kommunala naturvårdsdokumenterna, se *Miljöstrategi för Eslöv* (bilaga 2b) samt berättelsekartan till Eslövs kommuns naturvärdesinventering.

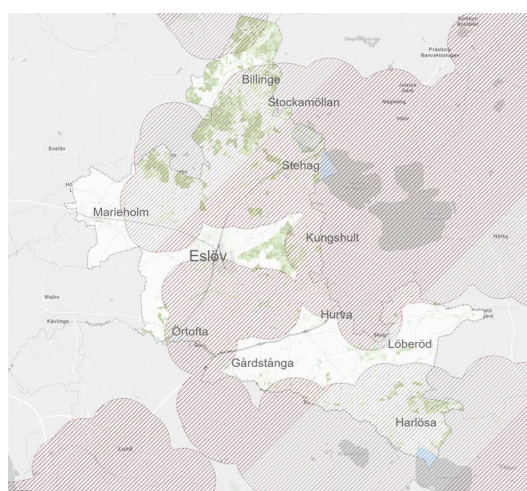
Eslövs kommun har få naturområden enligt klassificering 1 och 2, därmed är bevarandet av naturområdena i Eslövs kommun mycket viktigt.

Kommunens naturmiljöinventering

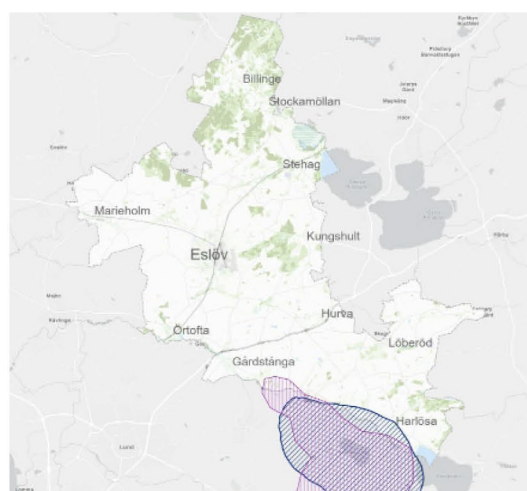
Kommunens naturmiljöinventering (se Miljöstrategi för Eslöv bilaga 2b) har pekat ut 19 landskapsobjekt som samlar naturvärden av landskapsekologisk karaktär inom ett område, se Figur 9. De utgörs av ett flertal värdekärnor vilka är områden med så höga naturvärden att de bedöms ha stor betydelse för den biologiska mångfalden samt innehåller arter som är karaktäristiska för specifika naturtyper. Landskapsobjekten bedöms kunna fungera som lämpliga spridningsområden och kompletterar värdekärnorna genom att samla gemensamma naturtyper inom ett område. Idag ligger kärnområden för biologisk mångfald i många fall som isolerade öar i jordbrukslandskapet. För att gynna biologisk mångfald

Figur 6. Värdetrakter för ek (grön).

Figur 6. Värdetrakter för ädellövträd (röd).

Figur 6. Värdetrakter för sandmarker (rosa) och våtmarker (blå).

bör man skapa möjlighet till spridning mellan värdekärnor genom gröna stråk.

Prioriterade områden bör utvecklas genom kompletterande grönstråk som skapar spridningssamband inom och mellan de olika landskapsobjekten. Idag är åkermarken många gånger ett hinder för spridningen av värdefulla arter, men enkla åtgärder kan göra situationen bättre. Exempelvis kan stråken utgöras av läplanteringar, blommande remsor och småvatten. Stråken kommer inte få samma landskapsekologiska värde men är lämpliga att utveckla för spridning av arter men också för människors rekreation. Även banvallar och vägrenar utgör idag tillflyktsorter för den vilda floran och faunan i det skånska slättlandskapet och har därmed en viktig roll för bevarandet av traktens biologiska mångfald.

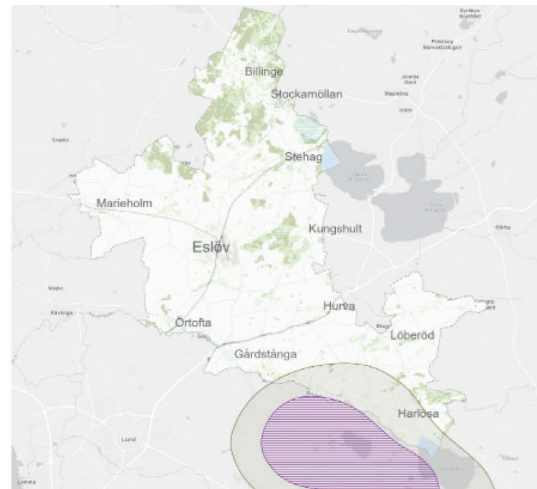
Skyddsvärda träd

På kartan, se Figur 9, syns också skyddsvärda träd enligt uppdelningen skyddsvärda och särskilt skyddsvärda, de är också placerade inom landskapsobjekten. Eftersom Eslövs kommuns grönstruktur till stor del består av jordbrukslandskap är bevarandet av skyddsvärda träd mycket viktigt då de träd som finns är viktiga för den biologiska mångfalden.

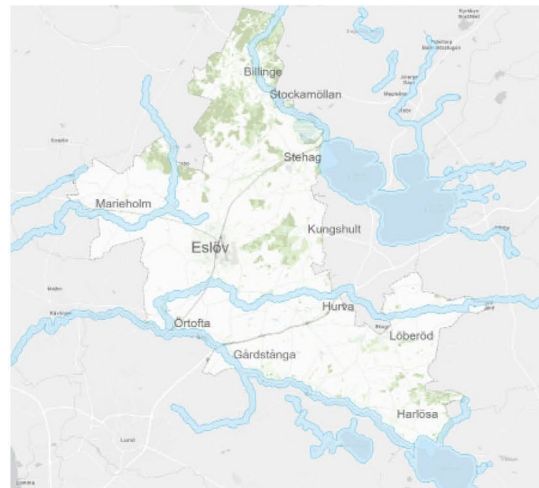
Sjöar och vattendrag

Vattenlandskapet i Eslövs kommun har förändrats kraftigt under de senaste 200 åren. Då bestod cirka 25 procent av ytan i jordbruksområdena av våtmarker, sjöar och mindre vattendrag, idag återstår endast en liten del av de öppna vatten till följd av utdikning och uträtning av vattendrag för att vinna odlingsbar mark. Kommunen är också fattig på sjöar med enbart delar av Vombsjön och Västra Ringsjön inom kommungränsen.

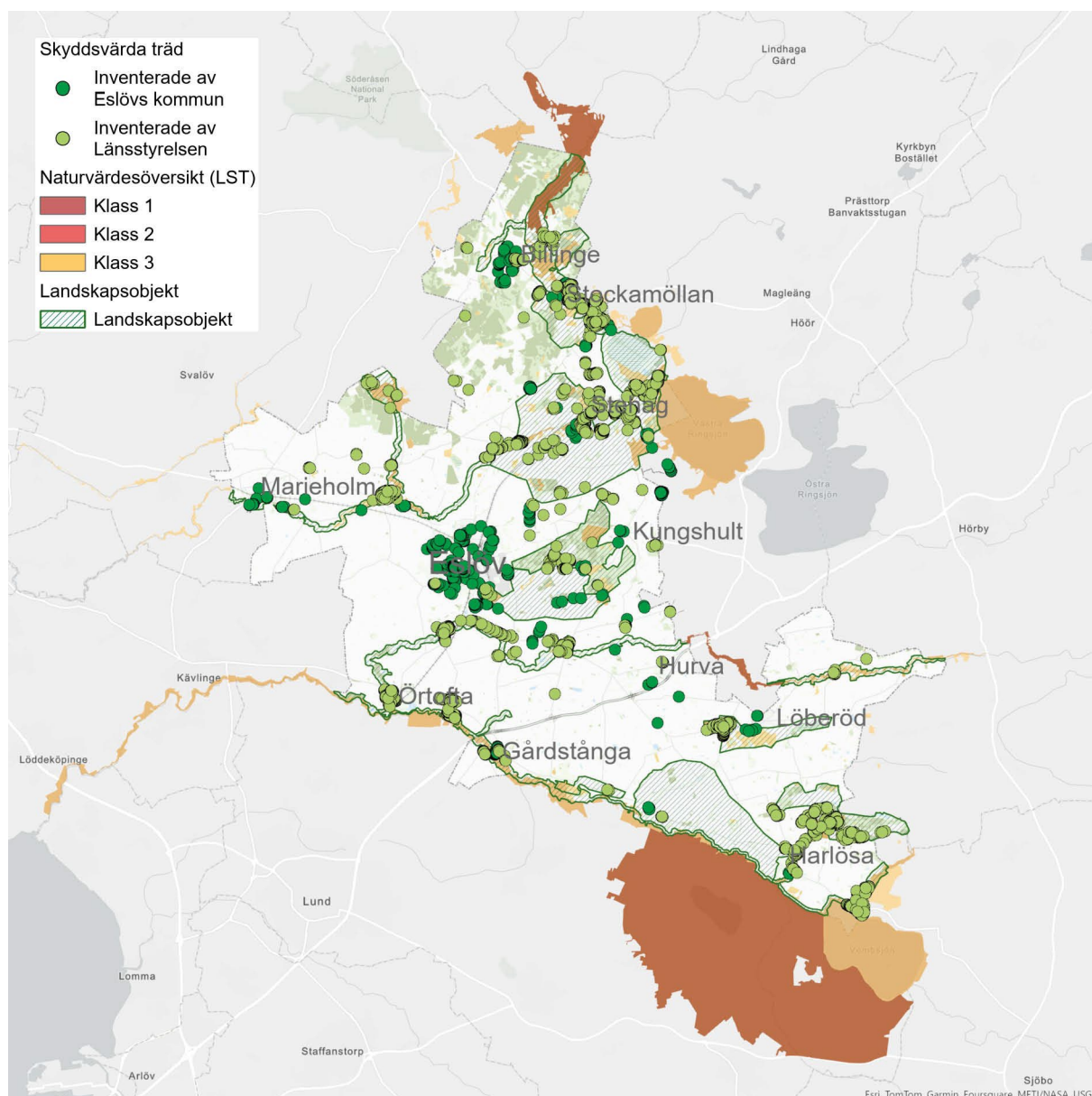
I kommunen finns sex vattenmiljöer som är klassade av Länsstyrelsen i Skåne som värdefulla utifrån natur-, fisk-, fiske- och kulturmiljövärde. Ingen av kommunens vattenförekomster uppnår god ekologisk status men har trots det höga värden för natur och rekreation. Nationellt värdefulla vattenmiljöer i Eslövs kommun; Borstbäcken, Bråån, Kävlingeån, Västra Ringsjön, Rönneå och Vombsjön. För mer information, se *Miljöstrategi för Eslöv* (bilaga 2b).

Figur 8. Värde-trakter för småvatten (lila) och trollsländor (brun).

Figur 8. Värde-trakter för inlandets vattenytor (limniskt).

Figur 9. Naturvärdesöversikt (Länsstyrelsen), kommunens landskapsobjekt samt skyddsvärda och särskilt skyddsvärda träd.

Rekreativa värden

Kommunen erbjuder många möjligheter för naturupplevelser och rekreation. I kommunen finns sex naturreservat och flera rekreationsområden för vandring och promenader. Skåneleden, en av Sveriges största vandringsleder passerar genom Eslöv och ger möjlighet att uppleva vacker natur. Sjöarna och vattendragen är populära utflyktsmål för fiske, bad och kanotpaddling. Förutsättningar för rekreation och friluftsliv varierar mycket mellan kommunens olika delar. På slätten finns endast mindre naturområden eller småbiotoper som mägergravar och alléer, vilket innebär att fast man bor ute på landet är tillgången till natur liten. I norra delen av kommunen finns ett rikligt utbud av både skogar och öppna gräsmarker. Natur- och kulturvärden är båda viktiga för ett attraktivt friluftsliv. Kommunens landskapsobjekt innehåller båda delar och är därför identifierade som särskilt viktiga utvecklingsområden för friluftslivet.

Utveckling av gröna stråk

Ett effektivt sätt att förbättra grönstrukturen är att utveckla befintliga eller nya gröna stråk mellan naturområden, grönområden, sjöar, vattendrag och tätorter. Kartan visar övergripande regionala och lokala grönstråk för Eslövs kommun, se Figur 10. Stråken är ritade på översiktlig nivå och visar i stora drag kommunens och regionens intentioner.

Region Skåne har tagit hänsyn till riksintressen när regionala värdefulla miljöer för friluftsliv och naturvård har pekats ut. Gröna miljöer och stråk är utpekade i kartan som viktiga för att kunna länka samman grönstrukturen till en regional helhet. Regionen har även pekat ut strategiska lägen för nya stråk. Dessa förslag bör kommunen utgå ifrån när områden som identifierats utifrån ett kommunalt intresse ska utvecklas. Att utveckla kommunens grönstruktur utifrån ett större sammanhang skapar stora mervärden för både människor, djur och växter.

Huvudsakligen syftar de lokala grönstråken till att skapa en sammanhängande grönstruktur genom att koppla samman Eslövs kommuns landskapsobjekt med varandra samt med tätorterna. I landskapsobjekten ingår även vattendragen, som på grund av sin kontinuitet utgör viktiga sammanhängande grönstråk. En generell utvecklingsstrategi för grönstrukturen är även att tillgängliggöra odlingslandskapet genom sammanhängande stråk samt utveckla upplevelserika gång- och cykelvägar mellan kommunens orter. Gamla banvallar kan tillgängliggöras och bli unika stråk genom natur- och kulturlandskapet. Några rekreativa stråk skulle kunna utvecklas genom beträdor, där smala remsor av obrukad mark lämnas längs åkerkanterna och görs tillgängliga för allmänheten, genom avtal med markägare.

I översiktsplanen (*Översiktsplan Eslöv 2035*) finns förslag på områden att utveckla för friluftsliv: Snärjet, Grybybäcken, Kävlingeån, Rønne å, Gyaskogen, Rönneholms mosse, Sjöholmen och Trollenäs. Alla de utvecklingsområden som översiktsplanen nämner finns med i förslaget nedan tillsammans med strategiska lägen utpekade för utvecklandet av nya stråk som är viktiga ur ett lokalt perspektiv för Eslövs kommun.

Behov av fördjupad utredning

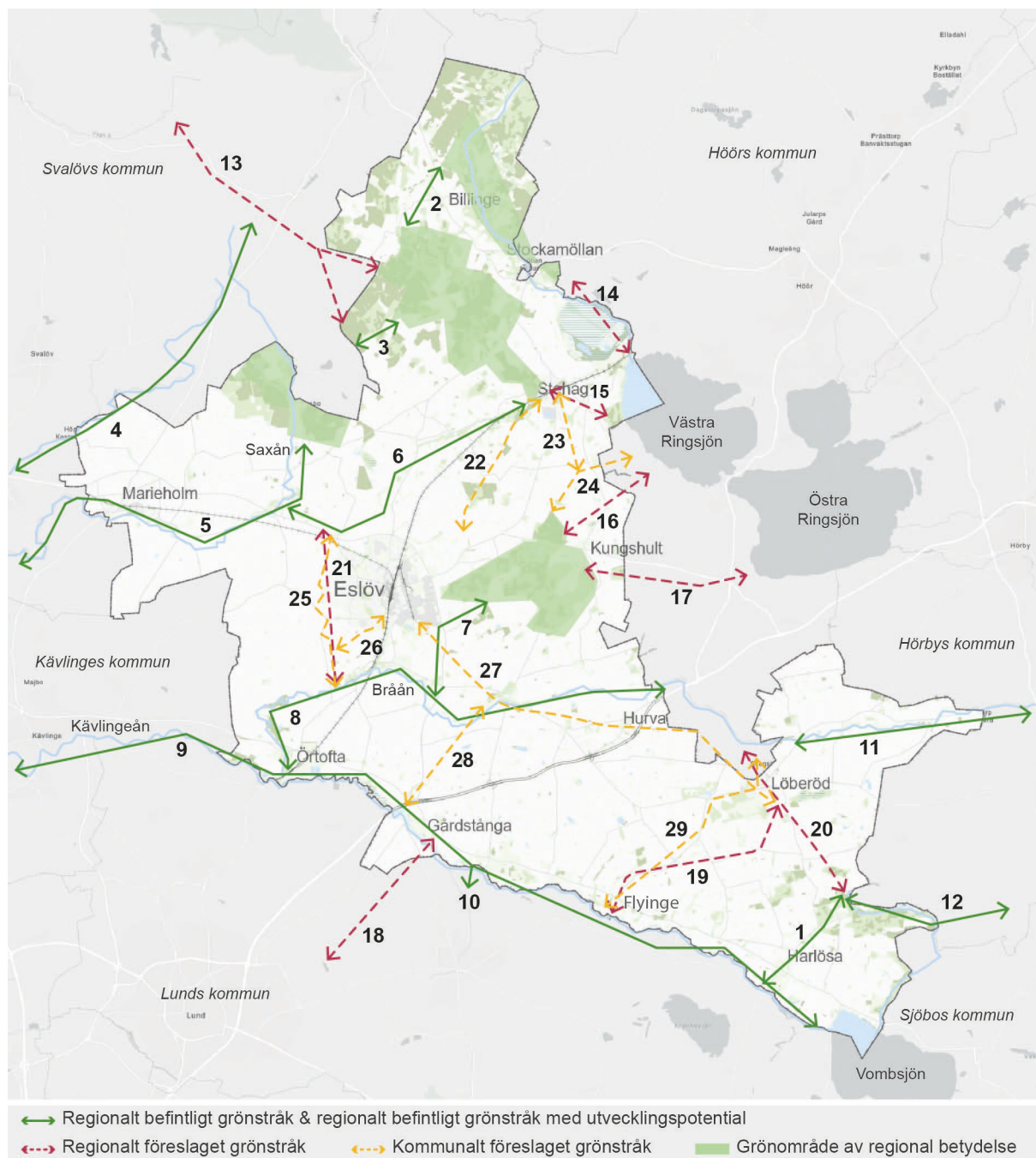
Förslaget på nya är ett första utkast som visar hur en sammanlänkad grönstruktur skulle kunna se ut. Analysen är översiktlig och det kan finnas behov av ytterligare stråk.

En analys över kommunens ekologiska nätverk behöver tas fram för att kartlägga och öka kunskapen om viktiga spridningssamband för djur och växter. Analysen är ett viktigt underlag för att identifiera både starka grönstråk och brister i grönstrukturen.

De föreslagna grönstråkens dragning, både lokala och regionala stråk, behöver konkretiseras och utredas vidare med avseende på genomförbarhet. Hur ser möjligheterna ut för att dra stråken genom landskapet och vad krävs för att förverkliga stråken samt för att förbättra befintliga stråk med utvecklingspotential? På vissa sträckor sammanfaller föreslagna lokala stråk med regionens föreslagna stråk, syftet är inte alltid detsamma men sannolikt kan dessa stråk samordnas. Stråk som sträcker sig över eller ansluter till stråk utanför kommungränsen behöver planeras i samverkan med grannkommunerna.

Karta över regionala och kommunala grönstråk

Beskrivningar av regionala och kommunala grönstråk, se *Figur 10* samt texter nedan.

Figur 10. Regionala och kommunala grönstråk i Eslövs kommun.

Befintliga regionala stråk

1. Hjularödsstråket. Från Harlösa sträcker sig en dalgång upp till Hjularöds slott i norr. I dalgången går Skåneleden och stråket är viktigt både rekreativt och ekologiskt.

Befintliga regionala stråk med utvecklingspotential

2. Billinge – Stehagsområdet. Mellan Billinge vid Rönneå- och Stehagsområdet finns naturmiljöer som gör det möjligt att utveckla ett vandringsstråk som binder samman områdena.

3. Trolleholm – Stehag. Mellan Trolleholmsområdet och Stehagsområdet finns naturmiljöer som kan utvecklas och även ges ökad tillgänglighet.
4. Saxån. Saxån har sina källor i Eslövs kommun och rinner ut söder om Landskrona. Ån rinner genom ett öppet jordbrukslandskap där odlingsmarkerna ofta kantar ån. På vissa partier finns en del betesmarker som underlättar framkomligheten i stråket.
5. Saxån. Se beskrivning ovan.
6. Saxån. Se beskrivning ovan.
7. Kävlingeån-Klingavälsån. Kävlingeån avvattnar södra delen av centrala Skåne, från Ringsjön till Fyledalen. Ån kantas av betesmarker på långa sträckor och har förhållandevis god tillgänglighet för att rinna i odlingslandskapet.
8. Kävlingeån-Klingavälsån. Se beskrivning ovan.
9. Kävlingeån-Klingavälsån. Se beskrivning ovan.
10. Kävlingeån-Klingavälsån. Se beskrivning ovan.
11. Rövarkulan – Linderödsåsen. Från de övre delarna av Rövarkulans naturreservat finns ett stråk av ängs- och hagmarker som sträcker sig mot Linderödsåsens västra sluttning. Stråket passerar bland annat Askebacken med Lyby stubbskottängar naturreservat.
12. Bjärsjölagård – Hjularöd. Längs Borstbäckens övre delar och vidare till Hjularöd finns ett naturligt stråk som kan utvecklas för att ge bättre tillgänglighet för friluftslivet.

Föreslagna nya regionala stråk

13. Stehag – Trolleholm – Söderåsen. Genom att knyta samman Söderåsen med Ringsjöområdet stärks diagonalen i Skåne från Kullaberg till Stenshuvud.
14. Rönne å. Från utloppet ur Ringsjön till Billinge mölla finns möjlighet att utveckla de rekreativa möjligheterna längs åns stränder.
15. Stehag – Ringsjön. Ett stråk som bättre kan knyta Stehag till Ringsjöområdet.
16. Kungshultsområdet – Västra Ringsjön. Ett utvecklingsstråk som knyter Eslöv till Ringsjöområdet.
17. Kungshultsområdet – Östra Ringsjön. Ett utvecklingsstråk som knyter Eslöv till Ringsjöområdet.
18. Gårdsstånga – Kungsmarken. Koppling till Kungsmarkens naturreservat.
19. Rövarkulan – Hammarlunda/Kävlingeån. Ett stråk kan utvecklas från Rövarkulan till Kävlingeån vid Hammarlunda via Löberöd.
20. Rövarkulan – Hammarlunda/Kävlingeån. Se beskrivning ovan.
21. Eslövsstråken. Ett utvecklingsstråk som förbinder Eslöv med Stehag, Ringsjön och Trolleholm via Borupsåsen. Vattendrag, skogsdungar och mindre betesmarker kan bindas ihop till ett stråk mellan Stehag och Söderåsen.

Föreslagna nya kommunala stråk

22. Föreslaget grönstråk för rekreation. Kopplar Stehag med omkringliggande grönstruktur och söderut till banvall och Eslövs tätort.
23. Föreslaget grönstråk för rekreation mellan Stehag och Snärjet. Översiktlig dragning.
24. Föreslaget grönstråk som kopplar samman Stehag med omkringliggande grönstruktur. Utreda möjlighet för att utveckla ett rekreativt grönstråk på befintlig väg.
25. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Kopplar samman landskapsobjekt och grönstruktur i odlingslandskapet samt förbinder Eslövs tätort med odlingslandskapet utanför. Möjlig plats för att utveckla beträddor.
26. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Kopplar samman beträddor i odlingslandskapet med banvallar i Eslövs tätort.
27. Föreslaget rekreativt grönstråk längs banvallen. Sammankopplar centrala Eslöv med Abullahagens naturreservat och Hurva.

28. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Koppling mellan Rödabäck och Bråån.
29. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Koppling mellan landskapsobjekt, Bråån och Kävlingeån.

ESLÖVS TÄTORTER

De kartläggningar och analyser som presenteras i följande kapitel ger en översiktlig bild av styrkor och svagheter hos grönstrukturen i Eslövs tolv största tätorter. Här presenteras även utvecklingsförslag för gröna stråk. I dagsläget är en djupare analys endast framtagen för Eslövs tätort. Tanken är att grönplanens bilaga efterhand ska fyllas på med mer information för att i framtiden utgöra ett mer komplett kunskapsunderlag.

Stadens landskap

I tätorten omfattas grönstrukturen av stadsmiljön med dess parker, trädplanterade gator, naturmiljöer, trädgårdar och privata bostadsgårdar. Grönska i stadsmiljön förbättrar människors livskvalitet med rekreation och estetik samtidigt som det främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Det är viktigt att främja grönska på platser som traditionellt sett varit hårdgjorda, såsom gaturum och torg, för att skapa en mer levande och hållbar stadsmiljö. Närhet och tillgänglighet är av stor vikt för att grönstrukturen ska nyttjas i vardagen. Kommunen har som målsättning att samtliga bostäder ska ha maximalt 300 meter till park eller grönområde inom Eslövs tätort (Översiktsplan Eslöv 2035). Tillgängligheten till parker och grönområden underlättas, och kan till viss mån kompenseras, av gena och trygga grönstråk genom tätorten och till omgivningen.

En sammanhängande och heltäckande grönstruktur är avgörande för att skapa hållbara och resilienta stadsområden. Städer, som har en hög andel hårdgjord mark, är särskilt utsatta för klimatförändringar med stigande temperaturer och ökad nederbörd. Det är därför viktigt att ta hänsyn till de gröna värdena och aktivt utveckla dem vid förtätning och ombyggnationer. Ny grönstruktur behöver samplaneras med avrinning och fördröjning av dagvatten. En beprövad metod för att säkerställa att tillräcklig grönska och ekosystemtjänster skapas i nya stadsdelar och kvarter är att göra beräkningar av grönytefaktor. Eslövs kommun har hittills inte arbetat med grönytefaktor i någon större utsträckning och bör därför testa och utvärdera metoden inom fler exploateringsprojekt.

Stadens träd har stor betydelse för biologisk mångfald, ekosystemtjänster och temperaturreglerande förmåga (skugga och evapotranspiration). Eslövs kommun har analyserat tätorterna utifrån 3-30-300 metoden. Av resultatet framgår att det behöver planteras fler träd i kommunens tätorter för att öka krontäckningen. Att nå upp till en krontäckningsgrad på 30 procent bedöms dock inte som realistiskt. Utgångsläget för krontäckning i Eslövs tätorter, som i många fall omgärdas av åkermark, är sämre i jämförelse med andra tätorter som gränsar till naturmark eller skog och som därmed lättare uppnår högre värden. Kommunen bör utreda möjligheterna att öka krontäckningen samt på vilka platser det är mest angeläget.

Krontäckningsgrad i Eslövs tätorter: Stockamöllan 23,7 %, Vaggarp 21,6 %, Stehag 14,2 %, Billinge 13,7 %, Hurva 13,4%, Gårdstånga 10,4 %, Marieholm 9,5 %, Flyinge 9,5 %, Harlösa 9,3 %, Löberöd 9,1 %, Eslövs tätort 8,7 %, Kungshult 8,7 % och Örtofta 7,4 %.

Eslövs tätort

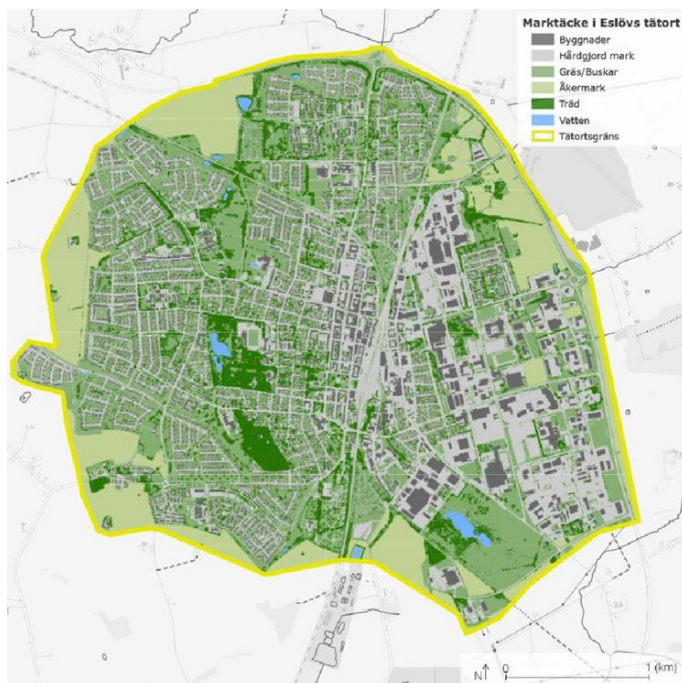
Markanvändning i Eslöv

Omkring 42 procent av ytan i Eslövs tätort av hårdgjord mark och byggnader, se Figur 11. Lika stor yta, 42 procent, utgörs av öppen mark som exempelvis gräsytor, trädgårdar eller buskar och träd med en höjd på mindre än 5 meter. Skog utgör 13 procent och definieras som trädbeklädda områden med en trädhöjd på över 5 meter och en krontäckning på mer än 10 procent. Åkermarken utgör endast 3 procent inom tätortsgränsen. Resterande 1 procent hamnar i kategorin övrig mark. (SCB 2015).

Omgivande landskap

Eslöv omges av ett jordbrukslandskap med vackra vyer men begränsad tillgänglighet.

Marktäckesanalysen visar hur Eslöv är helt omgärdad av åkermark men bara ett stenkast öster om Eslöv ligger det skogsklädda området som kallas för Snärjet. Skogen sträcker sig sedan vidare österut med möjligheten att ta sig vidare till Skarhults kronoskog, Stavröds mosse samt Grybybäcken och omfattar ett relativt stort sammanhängande skogsområde. Skogsmiljön i Snärjet rymmer tysta platser med ljudnivåer under 30 dBA trots att det pågår ett aktivt skogsbruk i skogen. Det finns betydligt större skogar i kommunens norra delar, men det är inte storleken i sig som är Snärjets stora värde utan det är dess läge alldeles nära Eslöv.

Figur 11. Utgångsläget i Eslöv. Analys av marktäcket i Eslövs tätort baserat på Lantmäteriets ortofoto (2020), laserskanning (2020) samt vektordata från Lantmäteriets fastighetskarta.

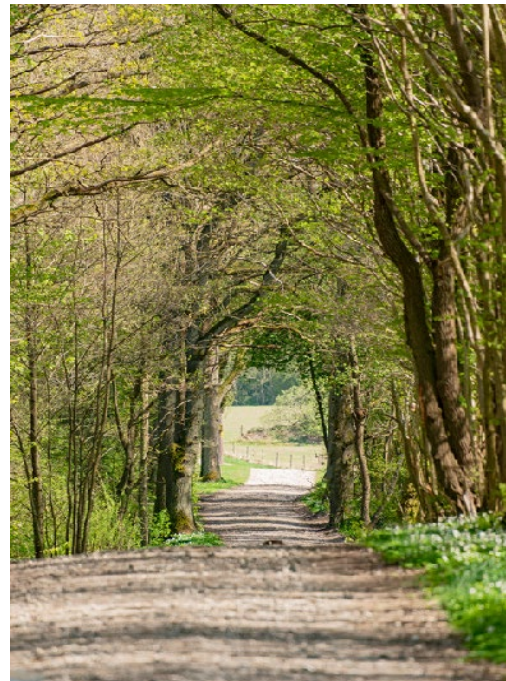

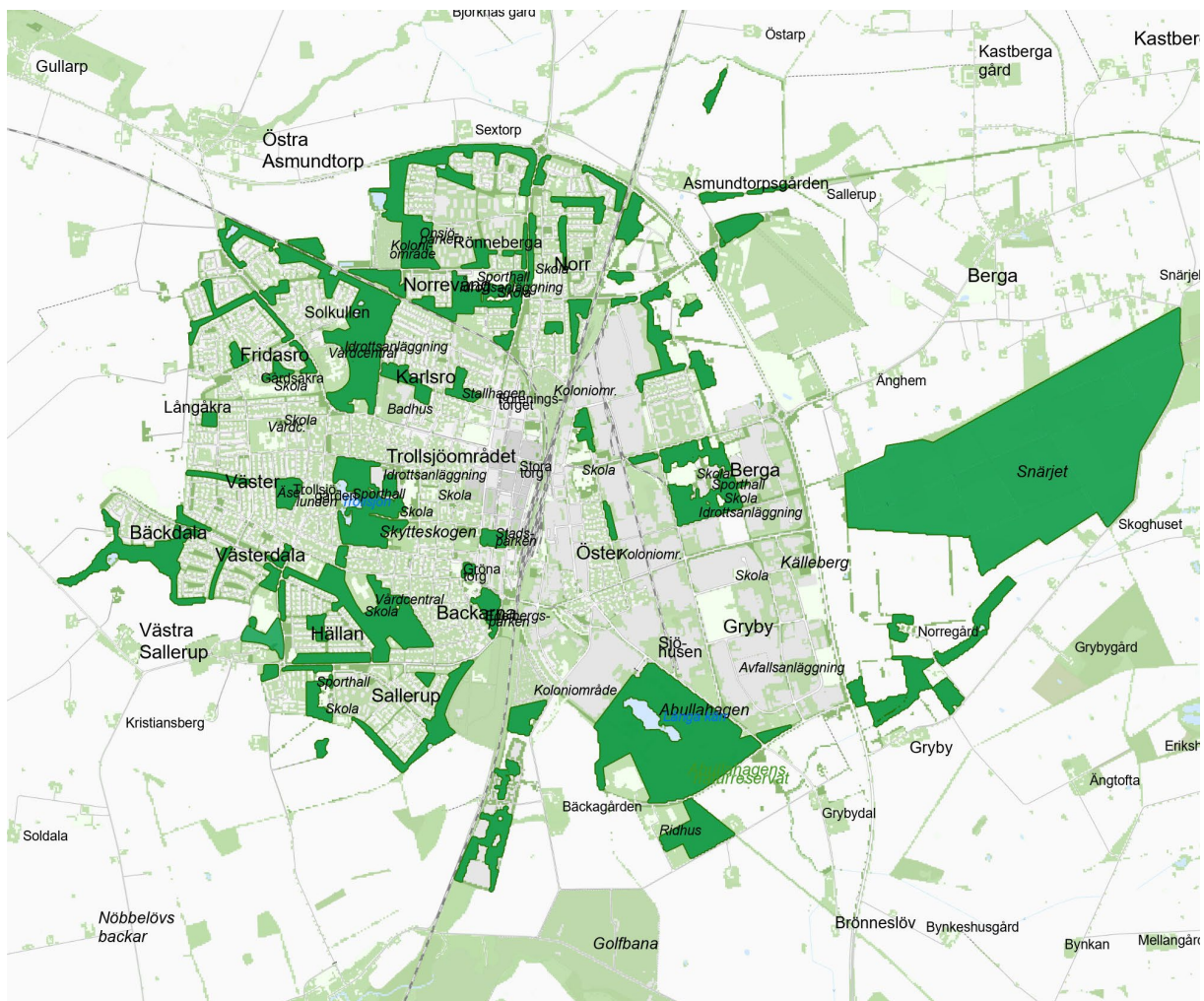
Foto 3. Snärjet i Eslöv.

Rekreativa värden

Allmänt tillgängliga grönytor och grönområden

Större delen av invånarna (93 procent) inom Eslövs tätortsgräns har tillgång till ett grönområde inom 200 meter från sin bostad. Grönområde definieras som ett område av sammanhängande grönytor som uppgår till minst 0,5 hektar och som är allmänt tillgängligt. Nästan alla (99 procent) har tillgång till ett grönområde inom 300 meter och samtliga (100 procent) har tillgång till ett grönområde inom 500 meter. (SCB, 2015). Kartläggningen från Statistikmyndigheten ger en uppfattning om invånarnas tillgång till rekreativa gröna miljöer, dock tar den inte hänsyn till grönområdenas kvalitet eller hindrande barriärer.

I kartan nedan, se Figur 12, redovisas allmänt tillgängliga grönområden, allmänt tillgängliga grönytor samt övriga grönytor i Eslövs tätort. Kartan bygger på SCB:s data men har justerats av kommunen. Eslövs begravningsplats och ett flertal bostadsgårdar har tagits bort, även om dom av många uppfattas som allmänt tillgängliga. Om analysen görs om enligt kommunens justerade karta blir resultatet något lägre med 85 procents tillgång till ett grönområde inom 200 meter.

Figur 12. Allmänt tillgängliga grönområden (mörkgrönt), allmänt tillgängliga grönytor (klargrönt) samt övriga grönytor (ljusgrönt). Kartan bygger på statistik från SCB (2015). Några mindre justeringar har gjorts, bland annat har Eslövs begravningsplats och ett flertal bostadsgårdar tagits bort.

Tillgång till kvalitativa grönområden

Många av de områden som benämns grönområden består i verkligheten av mycket smala partier som på plats snarare skulle ses som grönytor. I kartläggningen kan det också förekomma platser som helt saknar vistelsevärde. Med vistelsevärde avses egenskaper hos en plats som gör att de flesta kan tänka sig att stanna en stund för att det känns bra. Även när en plats ser attraktiv ut kan det finnas negativa egenskaper som förhindrar att vistelsevärde uppstår såsom högt buller, odörer och otrygghet.

Avståndet behöver också analyseras utifrån om det finns hinder. Så länge det finns övergångsställen och cykelöverfarter utgör vältrafikerade vägar inget större hinder för ungdomar

och vuxna, men de kan i desto större utsträckning hindra yngre barn från att röra sig fritt. Oavsett om man är vuxen eller barn innebär barriärer längre omvägar mellan målpunkter och därmed är fågelvägen inte alltid en bra utgångspunkt för att beräkna verkliga avstånd.

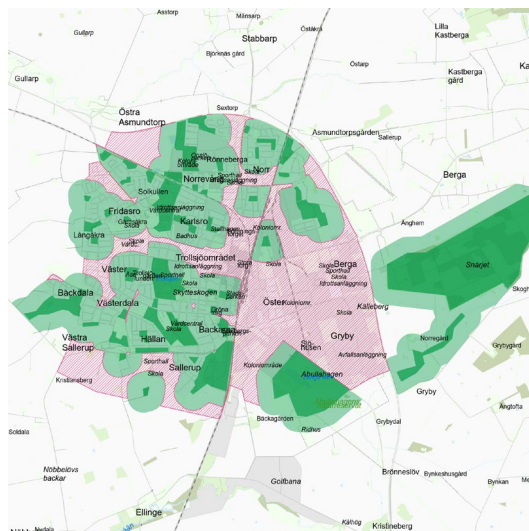
Kvalitativa grönområden ska vara helt öppna för allmänheten. De ska ha vistelsevärden eller ha potential för att utvecklas till vistelsevärda platser. De ska vara sammanhängande och inte bestå av smala, långsträckta remsor. Avstånd ska analyseras med hänsyn till fysiska barriärer. På kartan, se Figur 13, illustreras Eslövsbornas tillgång till kvalitativa allmänna grönområden, med en bredd på minst 50 meter, inom 200 meter med bristområden markerade i rött. Kartan tar dock ingen hänsyn till barriäreffekter.

Naturvärden

Eslöv fungerar främst som en livsmiljö för de störningståliga arter som trivs i den urbana miljöns grönytor med parker, kolonilotter, trädgårdar, vägrenar, öde- och industritomter. Det är prioriterat att utveckla och bevara arters livsmiljöer och möjlighet till spridning inom och mellan stadens grönområden. Livsmiljöerna kan utvecklas genom fler trädmiljöer, småvatten, brynmiljöer och blomrika grönytor, både inom grönområdena men också på mindre grönytor som därmed kan fungera som spridningslänkar mellan grönområdena. Att använda sig av inhemska växtarter i staden är viktigt då många naturligt förekommande djur och växtarter är beroende av att leva i samexistens. Generellt är rena gräsytor artfattiga och volymen grönska är också betydligt lägre än i busk- och trädmiljöer. För att öka den biologiska mångfalden på relativt kort tid är fler ängsytor något att eftersträva.

Blå värden

Dammarna i Trollsjöområdet och de fontäner som finns i de centrala delarna är uppskattade inslag i Eslövs stadsbild. I Abullahagen finns även Långakärr, men i övrigt är vattenmiljöerna mycket få då staden inte ligger intill varken å, sjö eller hav. Eslövs allmänna brist på blå värden gör det desto viktigare att framhäva de blå värden som faktiskt finns. Nya blå värden bör också skapas och tydligt synliggöras samtidigt som staden utvecklar fler öppna dagvattenlösningar.

Figur 13. Kommuninvånarnas tillgång till kvalitativa grönområden inom 200 meter i Eslövs tätort. Bristområden är markerade i rött.

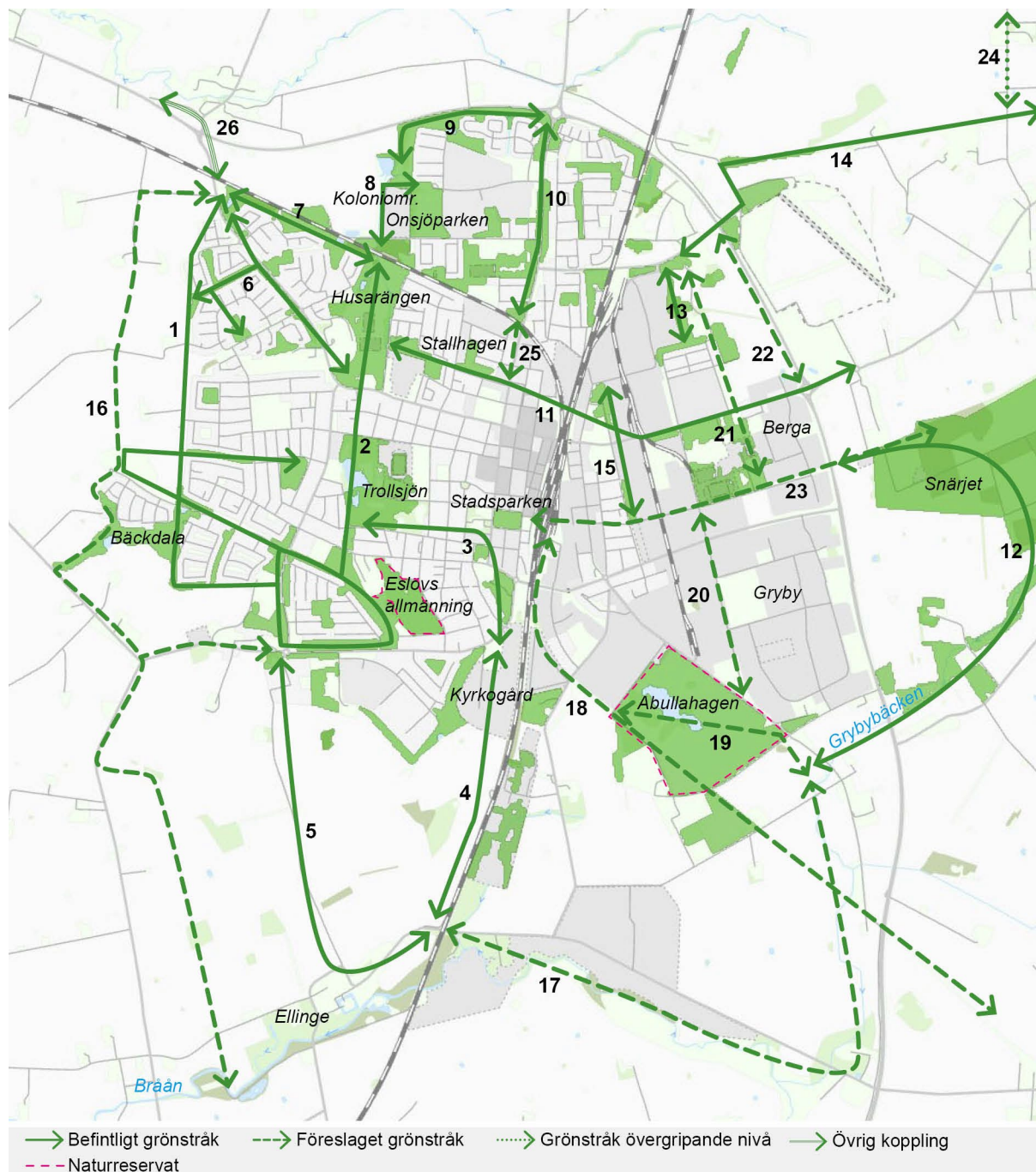
Utveckling av gröna stråk

I Eslöv bör det skapas grönstråk som skapar en sammanhängande struktur och binder samman stadens grönområden. Grönstråken ska planeras för att förbättra spridningsmöjligheterna för växt- och djurliv samtidigt som de kan utgöra gröna och attraktiva länkar som lockar människor till att röra sig mellan olika grönområden och andra viktiga målpunkter. Stråken bör även fungera barriärbrytande och leda människor tryggt över Eslövs större gator.

Figur 14 visar befintliga och föreslagna gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Eslövs tätort. Stråken bedöms ha generellt goda förutsättningar för att kunna utgöra ekologiska eller rekreativa länkar. Sträckningarna inom tätortsgränsen utgörs i huvudsak av allmän platsmark med vissa undantag. Utanför tätortsgränsen följer stråken sträckor med tätare vegetation samt vattendrag. Stråken länkar även ihop landskapsobjekten med Eslöv samt kopplar till det regionala förslaget som behandlas närmare i det kommunövergripande kunskapsunderlaget. Grönstråk lämpliga för rekreation sammanfaller i stor utsträckning med de ekologiska stråken. Utvecklingen av båda kategorierna grönstråk bör utgå från redan befintliga gångvägar och grönytor för att effektivisera förloppet fram till ett fullgott resultat. Grundprincipen för stråk för biologisk mångfald är att utveckla ytorna med lokalt förekommande växtarter. Det finns även många långsmala gräsytor som bör lämpa sig väl att utveckla till äng.

Befintliga gröna stråk

1. Befintligt rekreativt grönstråk med utblick över åkerlandskapet.
2. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Större sammanhängande stråk av parker och grönområden i västra Eslöv.
3. Befintligt rekreativt grönstråk i stadsmiljö. Binder samman Trollsjöområdet med parker i stadskärnan och vidare söderut.
4. Befintligt rekreativt grönstråk genom kyrkogården. Kopplar stadskärnan till södra Eslöv.
5. Befintligt stråk för biologisk mångfald och rekreation. Förbinder västra Eslövs tätort med slottsmiljön i Ellinge.
6. Befintligt rekreativt grönstråk av gång- och cykelvägar i gröna miljöer.
7. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation längs bullervall. Rekreativ och grön miljö som saknar gångväg.
8. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Passerar kolonilottsområde och dammar.
9. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Saknar gångväg.
10. Befintligt rekreativt grönstråk med gång- och cykelvägar i grön miljö. Utvecklas för biologisk mångfald.
11. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald i stadsmiljö. Sammanbinder grönstrukturer på båda sidor järnvägen.
12. Befintligt grönstråk längs Grybybäcken och genom Snärjet.
13. Befintligt rekreativt grönstråk.
14. Befintligt rekreativt grönsstråk.
15. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald. Sammanbinder äppellundar, koloniträdgård och uppvuxna träd.

Figur 14. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Eslövs tätort.

Föreslagna gröna stråk

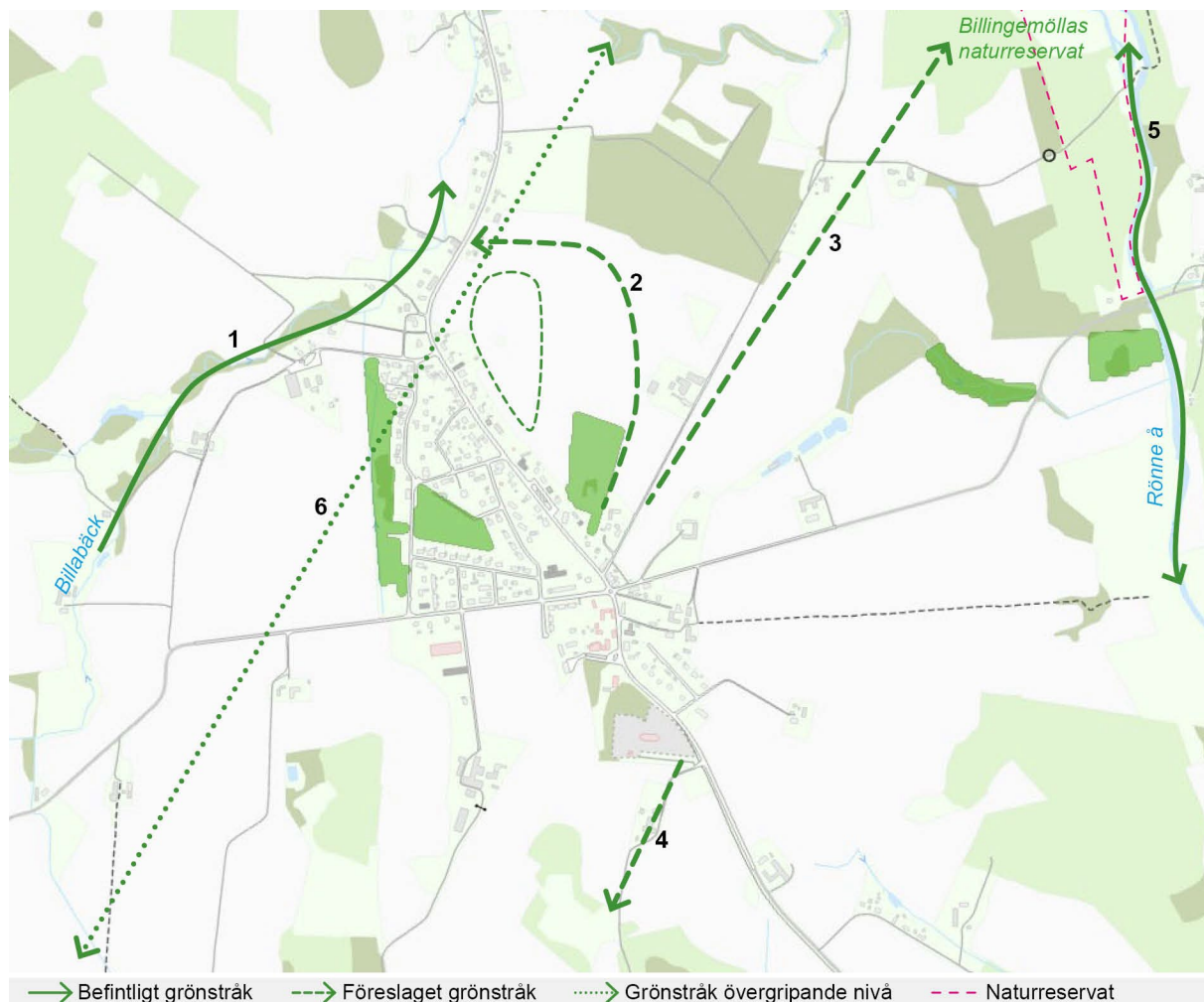
16. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Kopplar samman landskapsobjekt och grönstruktur i odlingslandskapet samt förbinder Eslövs tätort med odlingslandskapet utanför. Möjlig plats för att utveckla beträdor.
17. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation.
18. Förslaget rekreativt grönstråk längs banvallen. Kopplar centrala Eslöv med Abullahagens naturreservat och mot landskapet utanför.
19. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Sammankopplar banvallen och Eslövs tätort med Abullahagens naturreservat.

20. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Befintlig gång- och cykelväg genom Grybys industri- och verksamhetsområde med potential att utvecklas till ett grönstråk som kopplar östra Eslöv med Abullahagens naturreservat och vidare söderut.
21. Föreslaget nytt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Skapar en sammanhängande grönstruktur. Delar av stråket finns idag men behöver utvecklas för att uppnå sin karaktär som grönstråk. Förverkligas i samband med projektet för Östra Eslöv.
22. Föreslaget nytt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Längs bullervallen. Förverkligas i samband med projektet för Östra Eslöv.
23. Föreslaget rekreativt stråk längs Per Håkanssons väg. Stärkt koppling mellan centrala Eslöv och Snärjet. Utvecklas med gång- och cykelbana.
24. Föreslaget rekreativt grönstråk som stärker kopplingen mellan Eslövs tätort och Stehag. För hela stråkets dragning, se den kommunövergripande kartan.
25. Föreslaget stråk för biologisk mångfald och rekreation. Stärker grönstrukturen till befintligt stråk som sammanbinder västra och östra sidan av Eslövs tätort.
26. Planerad gång- och cykelkoppling över järnvägen och under väg 17. Planerad utbyggnad 2026-2027. Kopplar Eslövs tätort mot Saxån.

Billinge

I Billinge finns potential att utveckla den tätortsnära naturen samt att skapa en stärkt koppling till Rönne å. Bilinge omgärdas av ett småskaligt odlingslandskap med inslag av skog. Närheten till skog och natur är en av byns styrkor. Norr om byn finns Billingemölla, ett statligt naturreservat med rika lövskogar. Naturområdet i öster, längs Rönne å, är en del av riksintresse för naturvård. Väster om byn finns Billabäcks dalgång. Runt Bilinge kyrka i söder finns värdefull grönstruktur med upp vuxen äldre vegetation. Grönområdet mitt i byn är välbesökt och utgör en viktig mötesplats.

I översiktsplanen föreslås ny bebyggelse inklusive ett nytt grönområde i den norra delen av byn. I grönområdet bevaras en befintlig mägergrav. Runt bebyggelsen anläggs ett nytt grönstråk för rekreation och vattenhantering. Öster om Bilinge (utanför kartan) finns Kålebäcken som är ett område med mycket höga naturvärden. Potential finns att utveckla området för friluftsliv.

Figur 15. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Bilinge.

Gröna stråk

1. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald längs Billabäcks dalgång. Stråket har potential att utvecklas även för rekreation.
2. Föreslaget grönstråk för rekreation och vattenhantering. Stråket är aktuellt om ny bebyggelse anläggs enligt översiktsplanens intentioner.

3. Föreslaget rekreativt stråk för biologisk mångfald och rekreation. Från Billinge till Billingemöllas naturreservat och Rönne Å. Grönstråket skapar en stärkt koppling till Rönne å.
4. Föreslaget rekreativt stråk till skogsområden söder om Billinge samt som möjliggör att ta sig ut i jordbrukslandskapet.
5. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation längs Rönne å. Kanotled.
6. Regional föreslaget stråk. Syns även på den kommunövergripande kartan.

Stockamöllan

Stockamöllan omges av en vacker kulturmiljö och skog med närhet till Rönne å, naturreservat och strövområden. Den tätortsnära naturen är av stor betydelse för både invånare och besökare och bör utvecklas ytterligare, ex genom en ökad tillgänglighet längs Rönne å, som idag är främst en kanotled. I den östra delen av byn finns befintlig grönstruktur kulturhistorisk grönstruktur som ingår i område av riksintresse för kulturmiljövård.

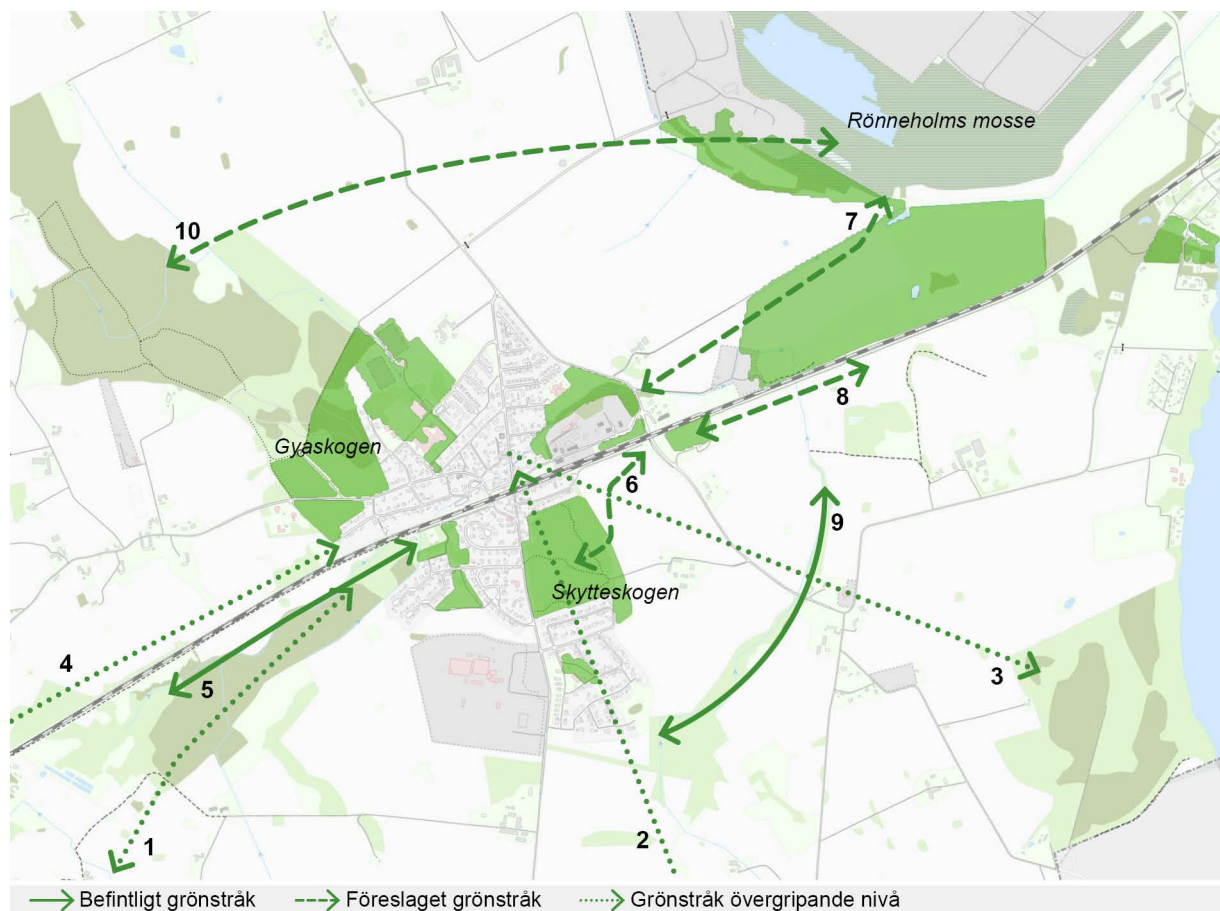
Figur 16. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Stockamöllan.

Gröna stråk

1. Befintligt grönstråk längs Rönne å som utvecklas med fokus på rekreation och biologisk mångfald. Kanotled.
2. Föreslaget rekreativt stråk som kopplar samman Stockamöllan med befintliga vandringsleder västerut. Exakt dragning har inte utretts.

Stehag

Stehag har tillgänglig och varierad natur med höga biologiska och rekreativa värden som bör fortsätta utvecklas och bevaras. Trygga och tillgängliga kopplingar mellan Gyaskogen och Skytteskogen ska främjas. Skytteskogen har idag en detaljplan för folkparksändamål som bör ändras till natur eller skog då den är värdefull för rekreation, biologisk mångfald och vattenhantering. Den kommunägda skogen Gyaskogen ska bevaras och utvecklas med avseende på rekreation och biologisk mångfald. Om Rönneholms mosse utvecklas till ett rekreationsområde, enligt kommunens önskan, så vore det önskvärt att skapa nya gröna stråk mellan Stehag och mossen.

Figur 17. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Stehag.

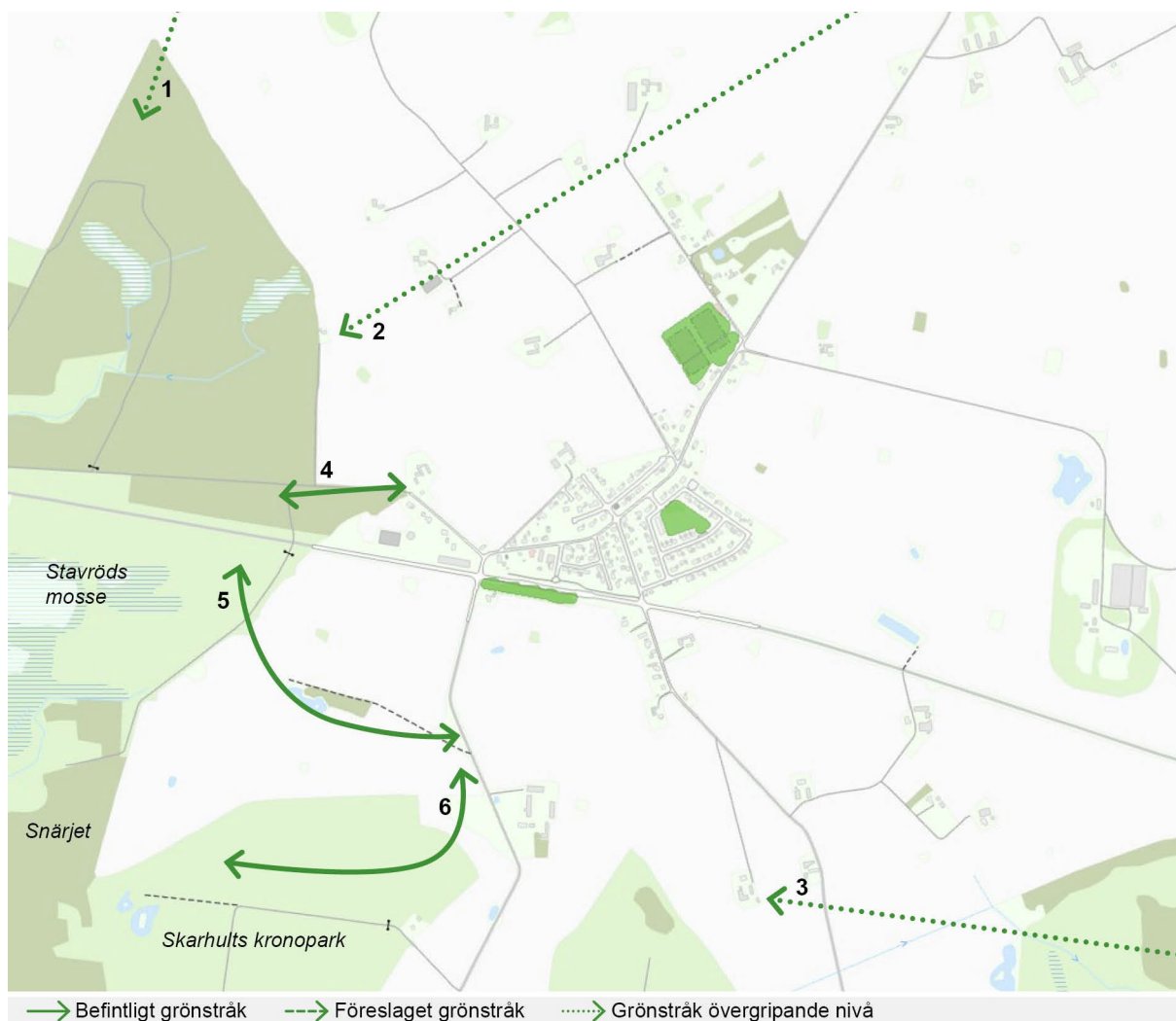
Gröna stråk

1. Föreslaget grönstråk för rekreation. Kopplar Stehag med omkringliggande grönstruktur och söderut till banvall och Eslövs tätort.
2. Föreslaget grönstråk för rekreation mellan Stehag och Snärjet. Översiktlig dragning.
3. Föreslaget regionalt grönstråk för rekreation och friluftsliv. Kopplar Stehag med omkringliggande naturområde vid Västra Ringsjön. Översiktlig dragning.
4. Befintligt regionalt stråk med utvecklingspotential. Från Stehag till Trollenäs och sedan vidare längs Saxån till Landskrona. Översiktlig dragning.
5. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald.
6. Föreslaget grönstråk för rekreation och vattenhantering. Kopplar nytt exploateringsområde till Skytteskogen. Stråket är endast aktuellt vid exploatering.

7. Föreslaget grönstråk för rekreation mellan Stehag och Rönneholms mosse.
8. Föreslaget grönstråk för rekreation.
9. Befintligt grönstråk för rekreation.
10. Föreslaget grönstråk för rekreation mellan Gyaskogen och Rönneholms mosse.

Kungshult

Kungshult omges av jordbruksmark och skogsmark. Boende i Kungshult har god tillgång till naturområden med höga rekreativa värden och naturvärden. Tillgängligheten till och inom dessa områden kan utvecklas. Väster om byn, mellan Kungshult och Eslöv ligger Snärjet, en gammal skogsplanterad fäladsmark som används flitigt för rekreation. Området är privatägt men kan nyttjas genom allemansrätten. Det finns inga märkta leder eller slingor att följa i området, men det finns gott om gamla skogsbilvägar att promenera på. I norra delen av Snärjet finns Stavröds mosse, och till öster ligger Skarhults kronopark. Trygga passager behöver skapas över Hörbyvägen för att underlätta åtkomsten till Kronoskogen och Snärjet.

Figur 18. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Kungshult.

Gröna stråk

1. Föreslaget grönstråk. Grönstråk som kopplar samman Stehag med omkringliggande grönstruktur.
2. Föreslaget regionalt grönstråk som knyter Eslöv till Ringsjöområdet (Västra Ringsjön).
3. Föreslaget regionalt grönstråk som knyter Eslöv till Ringsjöområdet (Östra Ringsjön).
4. Befintligt grönstråk för rekreation. Koppling mellan Kungshult och Snärjet.
5. Befintligt grönstråk för rekreation. Koppling mellan Kungshult och Snärjet.
6. Befintligt grönstråk för rekreation. Koppling mellan Kungshult och Snärjet.

Hurva

Hurvas läge i det kuperade landskapet ger goda utsikts- och rekreativsmöjligheter. Det centrala i Hurva är att utveckla den gamla banvallen samt öka rekreativsmöjligheterna längs Bråån. Den gamla banvallen har potential att bli ett attraktivt rekreativs- och cykelstråk med höga upplevelsevärden av kultur- och naturvärden, hela vägen från Eslöv till Löberöd. Bråån utgör ett naturområde med höga naturvärden och det finns en stor potential i att tillgängliggöra ån med hjälp av stråk från byn. Det är även viktigt att utveckla befintlig grönstruktur i byn. Det befintliga grönområdet i byn bör bevaras och planläggas. Det befintliga stråket längs Bråån ingår i ett viktigt rekreativsstråk samt viktig vattenväg.

Figur 19. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Hurva.

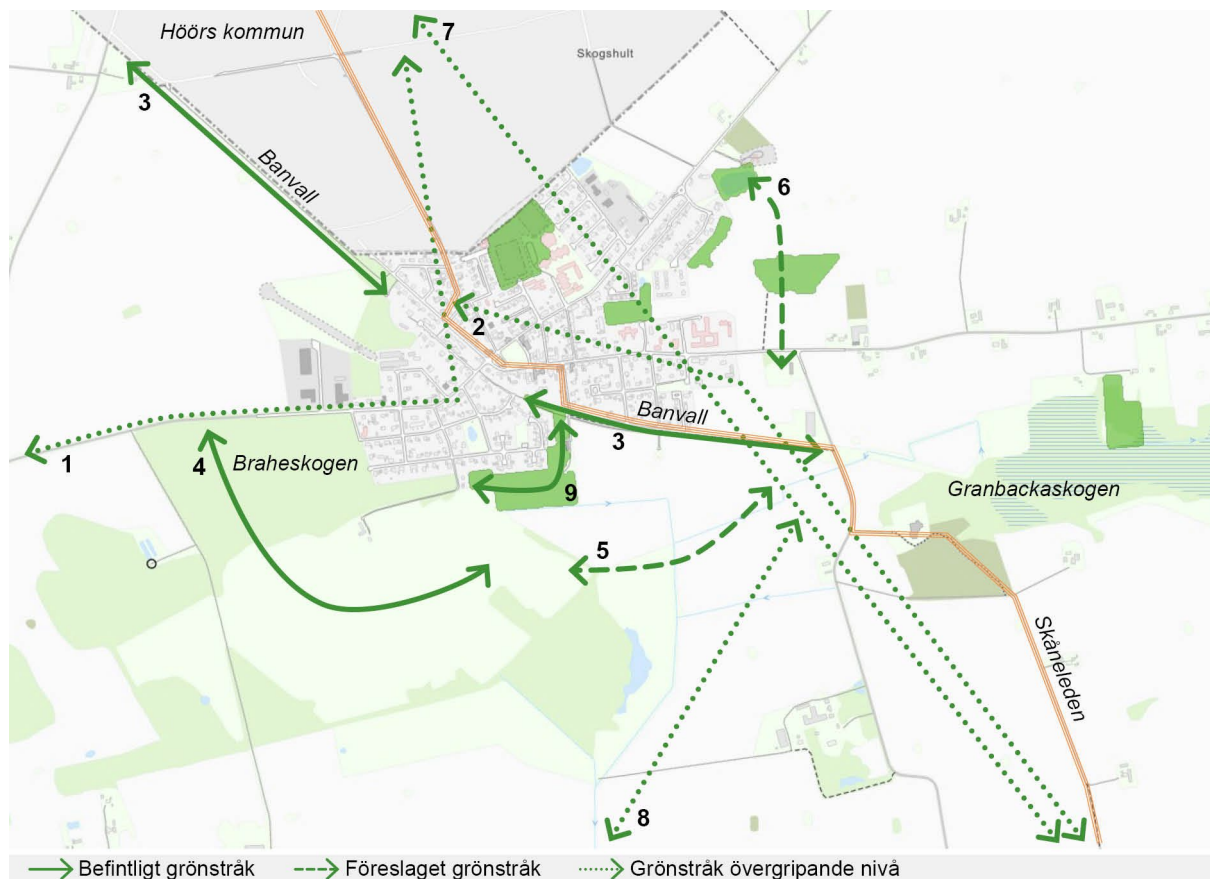
Gröna stråk

1. Föreslaget grönstråk för rekreation längs den gamla banvallen. Kopplar Hurva till Eslöv och Löberöd.
2. Befintligt grönstråk för rekreation och vattenhantering längs Bråån.
3. Föreslaget grönstråk för rekreation. Befintlig grönstruktur i bymiljön utvecklas för rekreation. Aktuell om exploateringsområdet intill förverkligas.

Löberöd

Löberöd är beläget i en rik kulturmiljö i ett småskaligt odlingslandskap, karakteriserat av jordbruksmark med inslag av och skogsmark. Huvudfokus i Löberöd är att tätortsnära rekreation stärks, att utveckla grönstråk längs den gamla banvallen samt att utveckla rekreativa och tillgängliga stråk från tätorten ut i landskapet. Braheskogen är en privatägd skog med motionsspår som nyttjas för tätortsnära rekreation. I skogen finns äldre ädellövsskog med höga naturvärden. Söder om Braheskogen finns en större betesmark med höga naturvärden.

Löberöd har goda rekreativmöjligheter men tillgängligheten till och från dessa områden är bristfällig. Särskilt väster om byn rör sig många längs vägarna för att ta sig ut i landskapet. Det finns en stor potential att utveckla rekreativa och tillgängliga stråk från byn ut i landskapet. I flera fall kan planeringen av rekreativa stråk med fördel ske tillsammans med Höörs kommun. Skåneleden sträcker sig genom Löberöd på väg till Rövarkulan i Höörs kommun.

Figur 20. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Löberöd.

Gröna stråk

1. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Stråket kopplar samman landskapsobjekt, koppling mellan Bråån och Kävlingeån.
2. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald. Kopplar samman landskapsobjekt vid Bråån med värdestrakt för skog vid Harlösa.
3. Befintligt stråk för rekreation. Längs med banvallen. Kopplar Höörs kommun och till Granbackaskogen. Del av stråket går genom bebyggelsen.

4. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Braheskogen utgör viktig och tätortsnära natur.
5. Föreslaget grönstråk för rekreation. Kopplar samman Braheskogen med planerade nya bostadsområden områden.
6. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Aktuellt vid exploatering.
7. Föreslaget regionalt stråk. Ett stråk kan utvecklas från Rövarkulan till Kävlingeån vid Hammarlunda, via Löberöd.
8. Föreslaget regionalt stråk. Ett stråk kan utvecklas från Rövarkulan till Kävlingeån vid Hammarlunda, via Löberöd.
9. Befintligt grönstråk som kan utvecklas för rekreation. Koppling till Braheskogen.

Harlösa

Harlösa omges av småskaligt jordbrukslandskap med närhet till naturen i Kävlingeåns dalgång, Revingefälten och Vombsjön. Byn är naturskön med Harlösabäcken som rinner genom byn och utsiktsplatsen intill Harlösa kyrka norr om byn. Längs bäcken finns befintlig natur- och betesmark som är av stort värde som tätortsnära rekreation. Här går också en del av Skåneleden med koppling norrut. Skåneleden gick tidigare även söderut mot Revingehed men har dragits om på grund av försvarsmaktens arbete. Stråket utgör ett befintligt grönstråk för biologisk mångfald som kan stärkas.

Tillgängligheten till den omgivande naturen behöver utvecklas och Eslövs kommun bör verka för en utveckling av rekreativsmöjligheter till och längs med Kävlingeån i syfte att stärka byns gröna kopplingar. Harlösabäcken kan synliggöras ytterligare och förstärka upplevelsen av naturen. I Harlösas södra delar finns ett befintligt men otillgängligt grönområde med höga naturvärden. Området har potential att utvecklas för tätortsnära rekreation. Dialog med fastighetsägaren krävs.

Figur 21. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Harlösa.

Gröna stråk

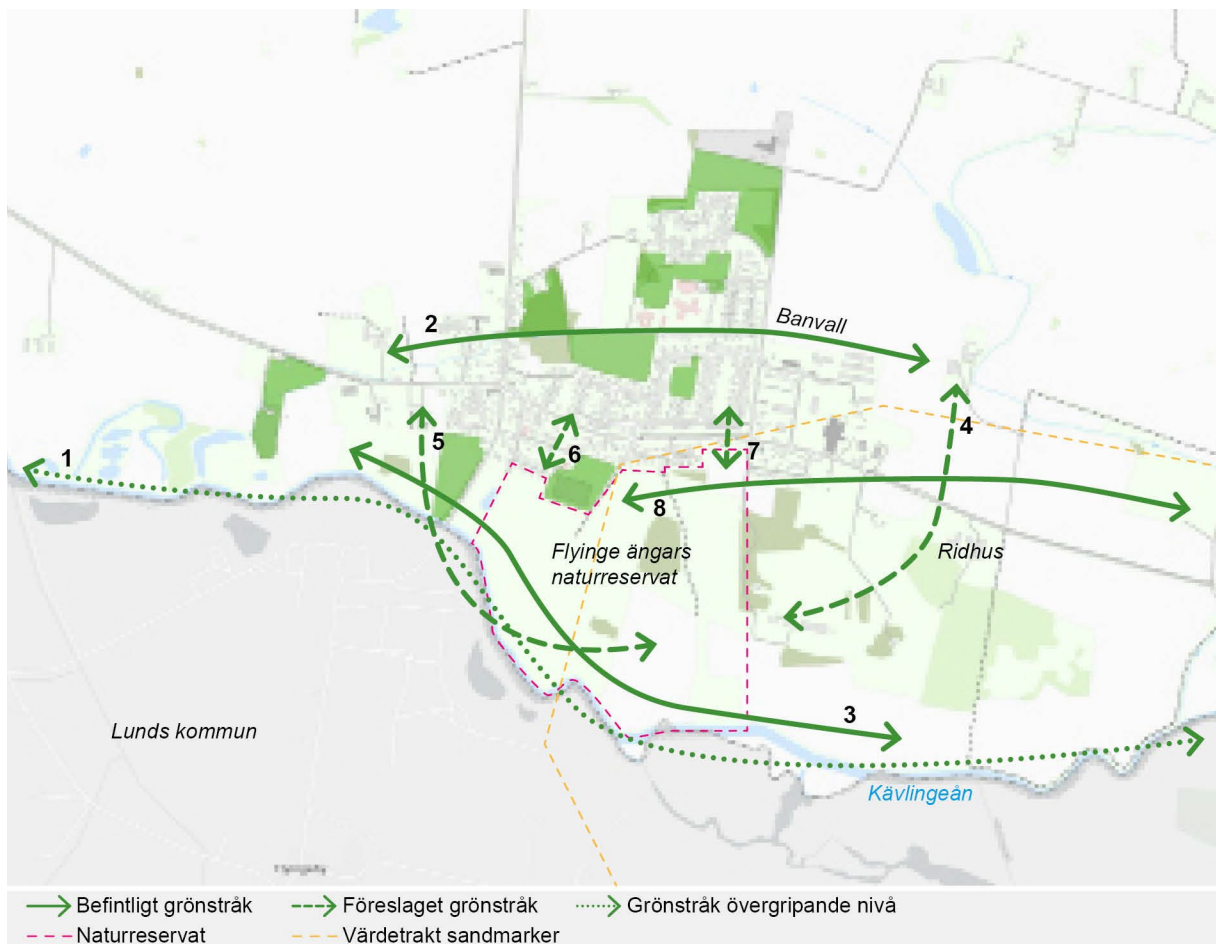
1. Befintlig regionalt stråk för biologisk mångfald och rekreation. Hjularödsstråket. Från Harlösa sträcker sig en dalgång upp till Hjularöds slott i norr. I dalgången går Skåneleden.

2. Befintligt regionalt grönstråk med utvecklingspotential. Kävlingeån – Klingavälsån. Kävlingeån avvattnar södra delen av centrala Skåne, från Ringsjön till Fyledalen. Ån kantas av betesmarker på långa sträckor och har förhållandevis god tillgänglighet för att rinna i odlingslandskapet.
3. Befintligt grönstråk för rekreation. Gång- och cykelväg längs den gamla banvallen.
4. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald. Koppling söderut mot naturområden vid Krankesjön i Lunds kommun. Kan vidareutvecklas för biologisk mångfald.
5. Föreslaget grönstråk för rekreation. Aktuellt om naturområdet tillgängliggörs för rekreation.
6. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation längs Harlösabäckens dalgång. Skåneleden går längs delar av sträckan.

Flyinge

Flyinge ligger i Kävlingeåns dalgång omgivet av odlingslandskap. Flyinge ligger alldeles intill Kävlingeån (riksintresse för friluftsliv) och naturreservatet Flyinge ängar. Det finns en stor potential i att utveckla naturen längs Kävlingeån, då den utgör en viktig del av byns tätortsnära rekreation. Försiktighet krävs dock vid utveckling av rekreationsstråk och friluftsliv längs med ån för att inte störa fågellivet på de fuktiga betesmarker som finns längs med ån. Särskild hänsyn krävs i och intill naturreservatet. Sydöstra delarna av Flyinge ingår i värdestrakt för sandmark ”Vombsänkan”. Området har höga naturvärden med många arter kopplade till de sandiga jordarna och våtmarkerna. Här finns goda möjligheter att med enkla medel förstärka biologisk mångfald kopplad till värdestrakten.

Områden i centrala Flyinge som varit våtmark har dränerats och delvis bebyggts vilket har lett till stora problem med översvämningar. Här finns en alsumpskog med höga värden för biologisk mångfald. Kring alsumpskogen föreslås grönområdet utvecklas för att tillgängliggöra det för fler och för att låta det hantera vatten. Flera nya grönområden planeras i samband med exploatering och är en viktig del i att öka tätortsnära rekreationsmöjligheter i Flyinge. Nya gröonstråk kopplar den planerade bebyggelsen med befintliga naturområden.

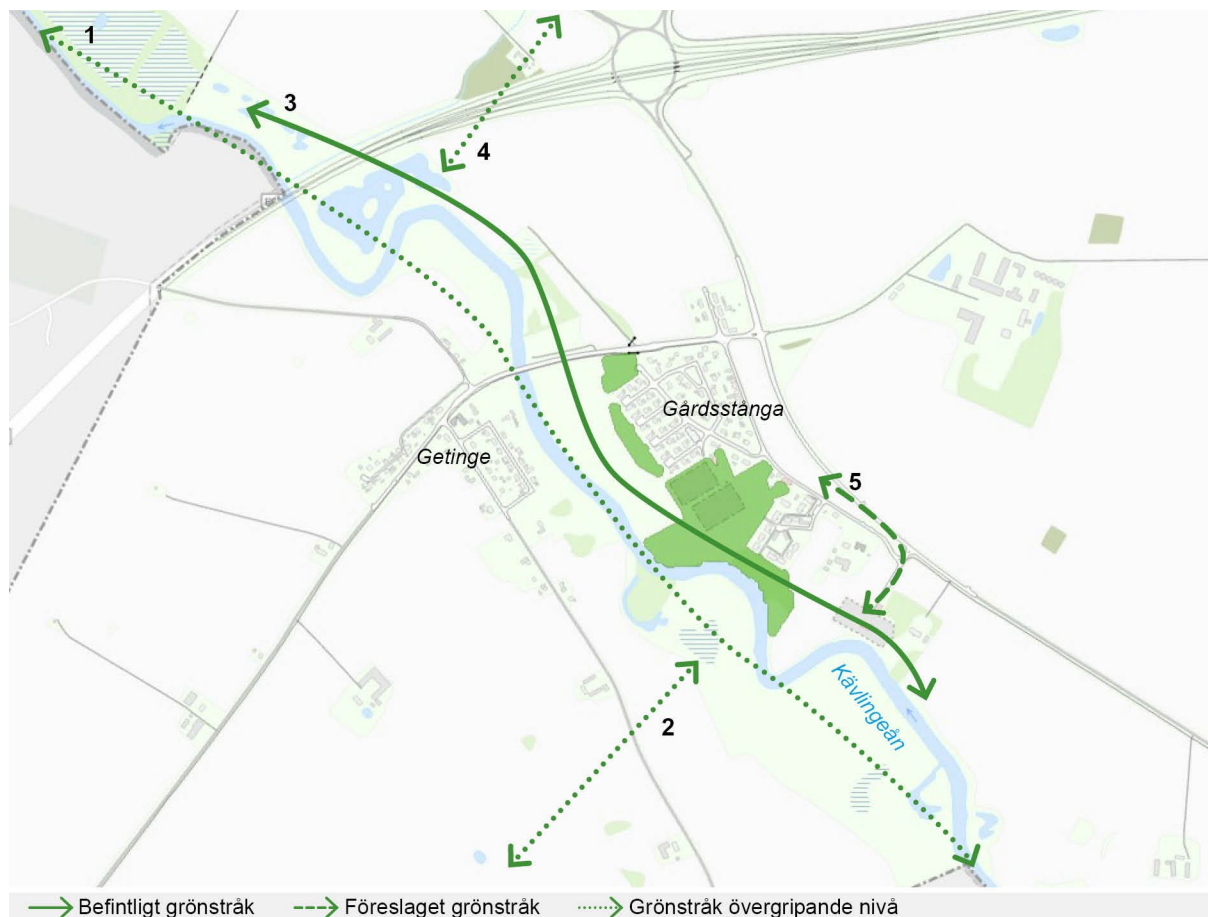
Figur 22. Gröna stråk, allmänt tillgängliga grönområden, naturreservat och värdestrakter i Flyinge.

Gröna stråk

1. Befintligt regionalt grönstråk med utvecklingspotential. Kävlingeån – Klingavälsån.
2. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald och rekreation längs med banvallen.
3. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald längs med Kävlingeån.
4. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Kopplar samman Flyinge med naturreservatet.
5. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Stärker kopplingen mellan naturområde och ny exploatering.
6. Föreslaget grönstråk för rekreation. Stärkt koppling till naturreservatet.
7. Föreslaget grönstråk för rekreation. Stärkt koppling till naturreservatet.
8. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald. Koppling mellan naturreservatet och sandmarker öster om reservatet.

Gårdstånga och Getinge

Gårdstånga och Getinge ligger på var sida av Kävlingeån i randen till det storskaliga slättlandskapet. Byarna ligger alldeles intill Kävlingeån med stor potential för tätortsnära rekreation. Idag är ån inte särskilt tillgänglig. Kommunen behöver verka för att tillgängliggöra ån, både för byborna och för regionen, då potentialen är stor för Kävlingeån att bli ett regionalt område för friluftsliv. En gångbro skulle förbättra kopplingen och rörelserna mellan de två sidorna om ån. Kävlingeåns närområde drabbas ibland av översvämningar. Ny grönstruktur kombinerat med vattenhantering kan förbättra situationen.

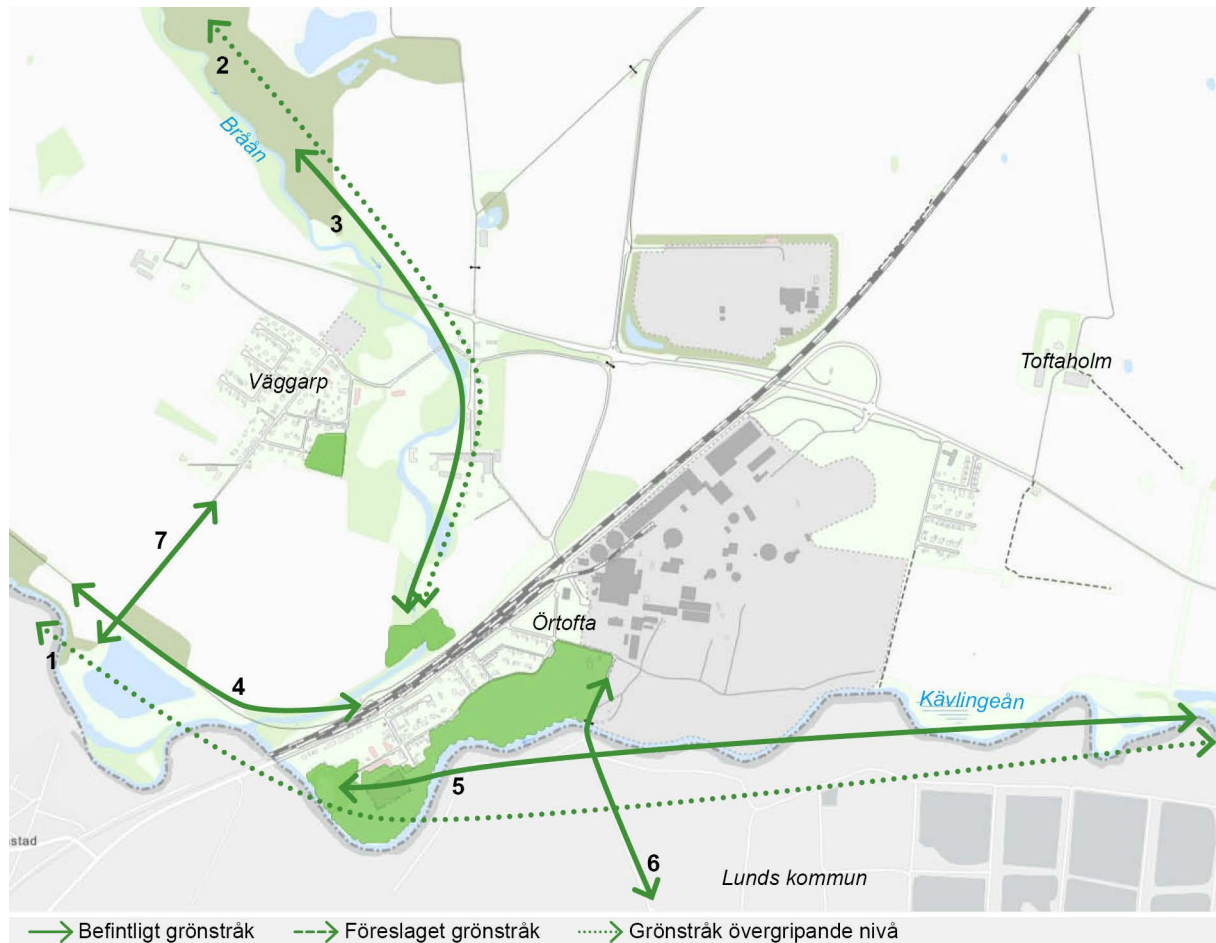
Figur 23. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Gårdstånga och Getinge.

Gröna stråk

1. Befintligt regionalt grönstråk med utvecklingspotential. Kävlingeån – Klingavälsån.
2. Föreslaget regionalt stråk. Koppling till Kungsmarkens naturreservat i Lunds kommun.
3. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald längs med Kävlingeån.
4. Föreslaget grönstråk för biologisk mångfald och rekreation. Kopplar samman landskapsobjekt, koppling mellan Rödabäck och Bråån. Möjlig plats för att utveckla beträddor på.
5. Föreslaget grönstråk för rekreation. Koppling exploateringsområde till Kävlingeån.

Örtofta, Vaggarp och Toftaholm

För samtliga byar finns det gott om tätortsnära rekreation och höga naturvärden längs Bråån och Kävlingeån. Ett tillgängligt gång- och cykelstråk finns idag längs ån hela vägen till Lilla Harrie och Kävlinge. Kävlingeån är ett befintligt ekologiskt grönstråk som ska bevaras och utvecklas för rekreation. Kommunen verkar för att tillgängliggöra Kävlingeån både för byborna längs ån och för regionen. Kävlingeån är utsedd som riksintresse för friluftsliv eftersom den har potential att bli ett regionalt område för friluftsliv. Med stationsläget i Örtofta finns möjligheten att nå dessa

Figur 24. Gröna stråk och allmänt tillgängliga genområden i Örtofta, Vaggarp och Toftaholm.

Gröna stråk

1. Befintligt regionalt grönstråk med utvecklingspotential. Kävlingeån-Klingavälsån.
2. Befintligt regionalt grönstråk med utvecklingspotential. Kävlingeån-Klingavälsån.
3. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald. Längs med Bråån.
4. Befintligt grönstråk för rekreation. Längs med banvallen.
5. Befintligt grönstråk för biologisk mångfald. Längs med Kävlingeån. Utvecklas för rekreation.
6. Befintligt grönstråk för rekreation. Koppling söderut mot Lunds kommun.
7. Befintligt grönstråk för rekreation.

Marieholm

Marieholm är omgivet av ett storskaligt odlingslandskap med jordbruksmark och värdefulla kulturmiljöer och Saxån som löper som en grön kil genom byn. Tätortsnära rekreation finns men behöver utvecklas ytterligare och kompletteras. Grönområdet norr om Saxån är av stor vikt för byn och innehåller idrottsplats och friluftsbad. Tillgängligheten till naturen längs Saxån och Laddran kan utvecklas tillsammans med nya sammanhängande gröna stråk runt byn. Nya gröna stråk som också hanterar vatten utvecklas längs Ottabäcken och i nordost. Det är viktigt att arbeta med gång- och cykelstråk och skyltning för att stärka tillgängligheten till rekreationsområde och stråk. Sundelius park är ett viktigt grönområde att stärka inne i byn. I den norra delen av byn utvecklas ett större grönområde för rekreation och vattenhantering i samband med ny bostadsbebyggelse. I östra Marieholm, söder om järnvägen, finns ett större allmänt grönområde med utvecklingspotential. Ett regionalt stråk med utvecklingspotential följer Saxån från Eslöv till Landskrona.

Figur 25. Gröna stråk och allmänt tillgängliga grönområden i Marieholm.

Gröna stråk

1. Befintligt regionalt grönastråk med utvecklingspotential. Längs Saxån från Eslöv till Landskrona.
2. Befintligt grönastråk för biologisk mångfald och rekreation. Utvecklas med fokus på rekreation.
3. Föreslaget grönastråk för rekreation och vattenhantering. Utvecklas i samband med exploatering.

Källor

- Boverket (2019). Biologisk mångfald ger motståndskraft. [Länk](#) [2021-06-18].
- Boverket (2019). Grönska och vatten reglerar temperaturen vid värmeböljor. [Länk](#) [2022-02-28].
- Boverket (2020). Ekosystemtjänster i den bebyggda miljön. [Länk](#) [2021-06-18].
- Eslövs kommun (2018). Översiktsplan Eslöv 2035.
- Eslövs kommun (2022). Fördjupad översiktsplan östra Eslöv.
- Eslövs kommun (2020). Miljöstrategin – bilaga 2b.
- Länsstyrelsen. Grön infrastrukturplanering – Skåne. [Länk](#) [2025-03-04].
- Länsstyrelsen (2022). Naturvärdesöversikt.
- Länsstyrelsen (2021). Vombsänkan. [Länk](#) [2025-03-07].
- Länsstyrelsen. Vad är en värdetrakt. [Länk](#) [2025-03-07].
- Region Skåne (2024). Grönstruktur i Skåne. [Länk](#) [2024-10-24].
- Region Skåne (2023). 3-30-300 i Skåne – analys för grönare och hälsosammare städer. [Länk](#) [2024-10-24].
- Region Skåne (2022). Regionplan för Skåne 2022-2040.
- Sveriges television (2024). Över 50 grader på lekplatser – nu ska över tusen träd planteras i Helsingborg. [Länk](#) [2024-10-24].
- World health organisation (2016). Urban green spaces and health - A review of evidence.
- Tidskriften Landskap (2021-05-14). 3–30–300-regeln – ett tydligt sätt att skapa gröna, friska städer.

Geodata har hämtats från nedanstående myndigheter:

Med upphovsrätt ©: Lantmäteriet Geodatasamverkan, Eslövs kommun

Öppen data (CC0): Naturvårdsverket, Länsstyrelserna, Trafikverket.

2025-03-11

Kristina Jönsson

+4641362045

kristina.jonsson2@eslov.se

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Utredning enskilda vägar – rapport gällande vägföreningarnas roll som väghållare inom tätbebyggda områden i Eslövs kommun

Förslag till beslut

- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunstyrelsen att ge miljö- och samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att tillsammans med andra berörda förvaltningar och i enlighet med förslag 1, fortsätta utreda och arbeta för att införa kommunalt huvudmannaskap i de nio orter med vägföreningar som efterfrågar ett skifte från enskilt till kommunalt huvudmannaskap.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden antar bilaga 3 för ärendegång vid kommunalt övertagande av enskilt huvudmannaskap under förutsättning att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med första beslutspunkten.

Ärendebeskrivning

Avdelningen Gata, trafik och park fick i uppdrag av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att under våren 2021 utreda den kommunala bidragsmodellen samt vägbidrag för enskilda vägar i Eslövs kommun. Utredningen presenterades i nämnden den 28 april 2021 § 71, där beslut togs om att vidare utredning skulle göras gällande vägföreningarnas roll som väghållare inom tätbebyggda områden i Eslövs kommun, kopplat till ansvar, skyldigheter, möjligheter och problematik.

Syftet med utredningen har också varit att inarbeta konsekvenser och möjligheter för en förändring av huvudmannaskapet inom Flyinge, då Flyinge vägförening inkommit med en förfrågan gällande hur möjligheten ser ut att förändra huvudmannaskapet för den allmänna platsmarken inom orten.

Utredningen var klar under hösten 2021 och ger tre olika förslag på åtgärder för vidare arbete. Ett politiskt inriktningsbeslut behöver tas som visar vilken målsättning det fortsatta arbetet ska ha.

Ärendet har också kompletterats med bilaga två och tre. I Bilaga 2 finns kommunledningskontorets yttrande över Miljö och Samhällsbyggnads framtagna

rapport. Sammantaget bedöms en ändring av huvudmannskapet för allmänna platser som positivt för utvecklingen i Eslövs kommun. I Bilaga 3 presenteras i korta drag ett förslag på hur övertagande av enskilt huvudmannskap kan genomföras, med förslagsvis Flyinge som start.

Beslutsunderlag

- Rapport Enskilda vägar – vägföreningarnas roll som väghållare i Eslövs kommun.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut 2021-04-28, § 71
- Bilaga 1 – Bidrag till enskilda vägar inom Eslövs kommun, 1980-02-25, § 21
- Bilaga 2 – Yttrande över rapport Enskilda vägar.
- Bilaga 3 – Ärendegång för kommunalt övertagande av enskilt huvudmannskap i Eslövs kommun.

Beredning

Avdelningen Gata, trafik och park har arbetat med utredningen ”*Rapport Enskilda vägar – vägföreningarnas roll som väghållare i Eslövs kommun*” under månaderna april-juni 2021. Avdelningen Gata, trafik och park har fått i uppdrag av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att utreda och se över:

- juridisk definition av en vägförening (samfällighetsförening) samt vilka åtaganden som därmed ingår inom en vägförenings ansvar
- hur åtaganden och ansvar ser ut för vägföreningarna i Eslövs kommun
- problematik som uppstår pga. oklarheter gällande åtaganden och ansvarsfördelning mellan vägföreningarna och Eslövs kommun
- möjliga åtgärder eller förslag till att förbättra situationen kopplat till åtagande och ansvarsfördelning mellan vägföreningarna och Eslövs kommun

För att kunna besvara de frågeställningarna som uppdraget rör har olika styrande lagar och regelverk studerats samt vilka kommunala planer och beslut som är gällande. Likaså har relevanta frågor ställts till berörda vägföreningar kring hur de till exempel upplever och tolkar ansvarsfördelning mellan kommun och vägförening, hur arbete och engagemang fungerar i föreningen samt vad som upplevs särskilt problematiskt att sköta eller tillgodose inom respektive förenings ansvarsområde. Några exempel på problematiska situationer gällande den tydliga ansvarsfördelningen tas också upp.

Kommunalt eller enskilt huvudmannskap

Enligt 4 kap. 7 § i plan- och bygglagen (2010:900) är kommunen huvudman för allmänna platser, vilket är huvudregeln. Om det finns särskilda skäl kan huvudmannskapet för allmänna ytor inom detaljplanelagt område beslutas vara enskilt. Den som är huvudman för den allmänna platsen har ansvaret att äga, utforma och iordningsställa samt förvalta platsen i enlighet med detaljplanens bestämmelser.

Vid enskilt huvudmannskap har fastighetsägarna inom orten eller planområdet ansvaret för såväl investering som drift och underhåll. Oftast ordnas detta genom att

en gemensamhetsanläggning bildas enligt reglerna i anläggningslagen (1973:1149), där det i lantmäteriets anläggningsbeslut framgår vad som ingår i anläggningen. Gemensamhetsanläggningen förvaltas sedan i sin tur av en vägförening (samfällighetsförening), bildad enligt samfällighetslagen (1973:1150).

Eslövs kommun är huvudman för de allmänna platserna i orterna Eslöv, Marieholm och Löberöd. I nio stycken tätorter, som ligger inom tätbebyggt område i kommunen, är huvudmannaskapet enskilt. Detta är reglerat i gällande detaljplaner sedan en lång tid tillbaka. I varje ort finns en vägförening som enligt lagen ska ansvara för såväl investering som drift och underhåll, av de områden som enligt detaljplan ligger som allmän plats inom orten.

Åtagande och ansvarsfördelning mellan kommunen och vägföreningarna

Eslöv kommun har enligt plan- och bygglagen inte ansvar för investering, drift och underhåll av allmänna platser i orter med enskilt huvudmannaskap, med undantag från det som kommunfullmäktige fattade beslut om 1980 § 21, se bilaga 1.

Beslutet innebär att kommunen i dagsläget har övertagit ansvar för skötsel i de park- och grönområden som ligger belägna inom samtliga av de nio vägföreningarnas verksamhetsområde. Beslutet är begränsat till skötsel av grönytor, vilket skulle innebära att vägföreningarna, i enlighet med plan- och bygglagen, har ett fortsatt ansvar för investeringar på grönytor. Men även ansvaret för investeringar är numera överfört på kommunen. Enligt tidigare budgetuppföljningar har kommunen gjort investeringar i aktuella byar sedan år 2012. Något beslutsdatum eller vem som fattat beslutet har inte gått att fastställa.

Kommunen gör satsningar i orter med enskilt huvudmannaskap trots att föreningarna själv ska besluta om upprustning och nyinvestering som rör deras anläggning.

I samband med kommunfullmäktigs beslut år 1980, som innebär att Eslövs kommun ger det praktiska bidraget till vägföreningar i form av kommunal skötsel av grönytor, så har gränsdragningen mellan det kommunala ansvaret och vägföreningarnas ansvar suddats ut. Beslutet innebär endast övertagande av skötsel i orternas grönområden, men omfattar idag även investering på grönytor samt investering och skötsel av delar som kan bedömas ingå i ett vägnäts uppbyggnad.

Det är inte alltid så tydligt vem som gör vad inom orterna, där vissa delar av allmän plats sköts av kommunen och andra delar av vägföreningarna. När problematik uppstår som kräver olika typer av åtgärder behöver det ofta föregås av en utredning kring vem som bär ansvar, vilket är både tids- och resurskrävande för alla inblandade parter.

Vägföreningarnas inlägg

Enskilt huvudmannaskap kräver engagemang, ansvarstagande och resurser av fastighetsägarna (medlemmarna i vägföreningen) inom orten. Ansvaret för den allmänna platsen (gator och parker) ligger på vägföreningen som ska finansiera och utföra drift- och skötselåtgärder. Föreningen kan även behöva nyinvestera och höja

standarden eller göra trafiksäkerhetsåtgärder på gatorna. Det ansvar och den kostnad som det innebär, som läggs på fastighetsägarna inom de mindre orterna, brukar ofta lyftas som orättvisa i förhållande till fastighetsägarna i orter där kommunen sköter de allmänna platserna genom skattefinansierad drift och löpande utveckling.

En fördel med det enskilda huvudmannaskapet är högre medbestämmande som ger de boende i orten en större möjlighet att påverka den egna närmiljön i större utsträckning än vid kommunalt huvudmannaskap.

Vägföreningarna i Eslövs kommun vittnar om att engagemanget i föreningarna främst finns bland de som sitter i styrelsen och det är också här som den främsta kompetensen förekommer. Överlag anser föreningarna att det inte är lätt att värva nya styrelsemedlemmar och de som sitter i styrelsen just nu har gjort det i många år. Övriga medlemmar i föreningarna har inget större intresse och hör främst av sig under vintertid gällande snöröjning eller vid andra problem eller skador som upptäcks. Det upplevs som svårt att få medlemmarna att förstå att vägföreningen är deras angelägenhet.

Ändra eller bibehålla enskilt huvudmannaskap

Utredningen har identifierat tre olika förslag på möjliga åtgärder för vidare arbete. För fortsatt arbete krävs ett politiskt inriktningsbeslut som visar vilken målsättning det fortsatta arbetet ska ha. Nedan presenteras förslag 1, vilket är det förslag förvaltningen förespråkar.

1. Kommunalt huvudmannaskap

Att ändra huvudmannaskapet från enskilt till kommunalt innebär att dagens gällande detaljplaner behöver ändras. Ändringen behöver därefter genomföras i praktiken genom att vägföreningen upplöses och kommunen rent praktiskt tar över driften av gatorna. En ändring av huvudmannaskapet kräver resurser inom ett flertal av kommunens förvaltningar såsom detaljplanering, mark- och exploatering samt inom avdelningen Gata, trafik och park. Inför förändring krävs en översyn av kommunens budget för drift, men då grönytor, gatubelysning, lekplatser osv. redan sköts i kommunal regi idag är det i huvudsak mängden gator och vägar som ökar och där den stora kostnaden är asfaltering. Inför ett eventuellt övertagande är en besiktning och genomgång önskvärd av de gator och vägar som berörs, så att vägstatus klargörs.

Ansvar och skyldighet att lösa in allmän plats skiljer sig något åt mellan enskilt och kommunalt huvudmannaskap. Att ändra huvudmannaskapet kan innebära att kommunen blir skyldig att lösa in mark som föreningen haft rättighet till och som kommunen inte äger. Detta måste undersökas vid en ändring av huvudmannaskap. Det kan också uppkomma ersättningssituationer mellan kommun och vägförening som behöver utredas vidare.

Även skattemässiga aspekter vid exploatering kan finnas som bör belysas och som kan öka eller minska möjligheterna till utveckling av de orter som idag har enskilt huvudmannaskap.

Ärendegång och ekonomi i samband med övertagande

För att säkerställa att en vägförenings medlemmar vill att kommunen tar över huvudmannaskapet ska det finnas beslut om att ansöka om övertagande från en årsstämma, se bilaga 3.

Då en ansökan från en vägförening inkommit ska en förstudie utreda vad som krävs för att kunna planlägga området med kommunalt huvudmannaskap samt bestämma storlek av kostnad för markinlösen, upprustning av anläggningar, lantmåteriförrättning etc. En förstudie ska också visa på om vägföreningens vägar uppnår kommunal standard eller om eventuell upprustning av vägarna behöver ske innan ett kommunalt övertagande. Upprustning till kommunal standard kan ske genom vägföreningens försorg och finansiering. Kostnadsbedömning för en förstudie är ej genomförd, men förslagsvis kan kommunen respektive vägförening samfinansiera förstudiekostnaden med 90 procent respektive 10 procent. Förstudien ska bedrivas i kommunens regi och i dialog med vägförening. Efter att förstudien är klar och genomförd ska vägföreningen besluta på en ny årsstämma om de vill gå vidare med ett kommunalt övertagande.

Storleken på kostnaderna för att uppnå kommunal standard kan tydliggöras först i förstudien och därefter får kostnadsfördelningen mellan kommun och vägförening avgöras i varje enskilt fall.

Vid ett eventuellt kommunalt övertagande av vägföreningarnas vägar behöver personalresursen vid avdelningen Gata, trafik och park successivt utökas. Det bedöms att det maximalt behöver tillsättas ytterligare två entreprenadledare.

Motivering till förslag till beslut

Ett kommunalt huvudmannaskap, enligt förslag 1, skulle medföra att den otydliga ansvarsfördelningen klargörs eftersom all drift, underhåll och investering hamnar inom kommunal regi. De investeringar som redan idag görs i orter med enskilt huvudmannaskap, till exempel landsbygdsutveckling eller e-förslag, skulle utföras på ett korrekt sätt i orter där kommunen faktiskt är huvudman och har ansvar. Idag görs dessa satsningar i alla fall, som om kommunalt huvudmannaskap redan gällde. Att kommunen är huvudman i orterna skulle också innebära att fastighetsägarna inte längre blir uttaxerade kostnader via sina andelar, vilket idag anses vara en orättvisa, utan enbart betalar den kommunala skatten. Att införa kommunalt huvudmannaskap skulle innebära att all drift, underhåll och investering sker på lika villkor i alla orter inom tätbebyggt område där det idag finns vägföreningar och all otydlig gränsdragning om vem som har ansvar för att anlägga eller sköta olika områden i orten klargörs. Kommunen kan därmed, enligt korrekta regler, fortsätta göra de satsningar och åtgärder som redan görs i orterna idag, utan att vägföreningarna har det formella ansvaret som innebär att de ska besluta om upprustning och investering.

Att ändra huvudmannskapet måste ske på frivilliga grunder för vägföreningarna. Därmed måste även övriga förslag beaktas för de vägföreningar som vill fortsätta verka i sin ort och bibehålla enskilt huvudmannskap, där förslag 2 skulle innebära att det enskilda huvudmannskapet i orterna fungerar på ett regelrätt sätt samt att gränsdragningen blir tydlig och strukturerad.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Avdelningen Gata, trafik och park

Dave Borg

Förvaltningschef

Christel Wohlin

Avdelningschef för Gata, trafik och park

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

§ 71

MOS.2021.0227

Utredning Enskilda vägar – rapport gällande kommunal bidragsmodell samt vägbidrag för enskilda vägar i Eslövs kommun

Ärendebeskrivning

De senaste åren har frågan om bidragsnivån för vägbidrag lyfts av vägföreningar och vägsamfälligheter i Eslövs kommun. Föreningarna ställer sig frågande till om indexuppräknings har gjorts de senaste åren och menar på att bidragsnivån inte har följt kostnadsutvecklingen för drift, underhåll och nyanläggning.

Avdelningen Gata, trafik och park har fått i uppdrag av miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att utreda och se över:

- gällande bidragsnivå samt hur den har räknats upp,
- beräkningsmodellen som används,
- samt vad som är grunden till dagens bidragsnivåer.

Syftet med utredningen är också att undersöka hur bidragsnivåerna ser ut i andra kommuner samt hur Trafikverkets beräkningsmodell är uppbyggd. Avsikten är också att ta reda på vad skötseln kostar per löpmeter för kommunal väghållning samt för enskild väghållning, så att en jämförelse kan göras. Sammantaget ska detta ge svar på om dagens bidragsnivå behöver justeras eller inte.

Om en ny bidragsnivå behöver tas fram ska den grunda sig i och utgå ifrån den kvalitet på drift och skötsel som finns på vägar och gator där kommunen är huvudman (Eslöv, Marieholm och Löberöd).

Utredning ska vara klar inför budgetdialogen i maj 2021, så att en eventuell ny bidragsnivå kan tas med i budgetarbetet inför budget 2022.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Utredning enskilda vägar - rapport gällande kommunal bidragsmodell samt vägbidrag för enskilda vägar i Eslövs kommun
- Utredning Enskilda vägar - rapport gällande kommunal bidragsmodell samt vägbidrag för enskilda vägar Slutversion
- Bilaga 1 - Bidrag till enskilda vägar inom Eslövs kommun
- Bilaga 2 - Eslövs kommuns författarsamling nr 37
- Bilaga 3 - Budgetjämförelse i figurformat
- Bilaga 4 - Beräkningar av kommunala kostnader
- Bilaga 5 - Sammanställning index för enskilda vägar 1967 - 2020

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

Beredning

Avdelningen Gata, trafik och park har arbetat med utredningen ”Enskilda vägar – utredningsrapport gällande bidragsmodell samt vägbidrag för enskilda vägar i Eslövs kommun” under månaderna januari-mars 2021. För att kunna besvara de frågeställningarna som uppdraget rör har olika lagar, regelverk och författarsamlingar studerats. Likaså har flertalet beräkningar utförts med hjälp av tidigare kommunala budgetar samt årsredovisningar som sex olika vägföreningar har inkommit med. En omvärldsbevakning har också gjorts där andra kommuner har besvarat relevanta frågor kopplade till vägbidrag för enskilda vägar. Nedan sammanfattas vad utredningen har visat:

Gällande bidragsnivå samt hur den har räknats upp

I Eslövs kommuns budget finns det idag avsatt 1,4 mnkr för utbetalning av driftbidrag och nyanläggningsbidrag till enskilda vägar samt 300 tkr för särskilt byggnadsbidrag (tillkom först år 2017). Totalt finns därmed 1,7 mnkr i bidragsmedel.

Drift- och nyanläggningsbidraget om 1,4 mnkr har varit oförändrat sedan en höjning om ca 3,2 procent skedde år 2014. Året dessförinnan skedde en höjning på 0,5 procent. Av de 1,4 mnkr går 644 000 kr till driftbidrag, som tillfaller både vägföreningar och vägsamfälligheter. 756 000 kr av de 1,4 mnkr är nyanläggningsbidrag, vilket endast betalas ut till vägföreningarna.

För bidragsformen särskilt byggnadsbidrag (300 tkr), som kan sökas både av vägföreningar och vägsamfälligheter, har intresset än så länge varit svalt. Ett begränsat antal ansökningar har inkommit sedan det infördes och detta bidrag hanteras därför utanför fastställd budget för bidrag till enskilda vägar.

Budget för drift- och nyanläggningsbidrag har i Eslövs kommun, från år 2005 till år 2020, ökat med sammanlagt ca 7,7 procent. Detta samtidigt som Trafikverkets index under tidsperioden ökat med cirka 34,3 procent. Om Trafikverkets driftbidragsindex hade följts skulle drift- och nyanläggningsbidraget istället motsvarat en summa på 833 849 kr respektive 978 866 kr.

I Eslövs kommuns författarsamling nr 37 från 1993 finns gällande bestämmelser för bidrag till enskild väghållning. Formeln för beräkningsmodellen innebär att merparten av budgeten går till vägföreningarna i kommunen.

Beräkningsmodellen innebär att bidragsnivån inte blir förutsägbar för vägföreningar och vägsamfälligheter, eftersom den beror av antalet sökande. Till exempel fick de vägsamfälligheter som sökte driftbidrag 2016 cirka 6,7 procent högre bidrag än de

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

som sökte 2014, trots att budgeten var oförändrad mellan åren. Regelverket och bidragsmodellen är föråldrad. Bestämmelserna där bidragsmodellen formuleras har inte setts över på nästan 30 år. För exempel finns det särskilda byggnadsbidraget nedskrivet i bestämmelserna från 1993 men får en budget först 2017.

Beräkningsmodellen är, som den är utformad i dagsläget, även problematisk för handläggare inom Eslövs kommun av följande anledningar:

- Då själva bidragsbeloppet i kronor/löpmeter inte är fastställt går det inte att ge exakta svar på hur stort bidraget blir förrän alla inkomna ansökningar hanterats.
- Det är tidskrävande att uppdatera och beräkna varje års bidragsbelopp.
- Regelverket kring vilka väghållare som är bidragsberättigade är otydligt formulerat.

I och med att det inte går att finna hur bidragsmodellen togs fram blir det omöjligt att bedöma vad den baserats på. Det är inte möjligt att uppskatta huruvida bidragsmodellen har sin grund i vad en rimlig bidragsnivå är för att uppnå ett skäligt bidrag till drift och nyanläggning. I och med detta bör både bestämmelser och bidragsmodell ses över.

Dagens bidragsnivåer

Jämförelser av kostnader har gjorts mellan kommunen och de sex vägföreningar som återkopplade med ekonomiska redovisningar för åren 2018 och 2019. Eftersom kommunen inte exakt vet hur nyanläggningsbidraget används har drift- och nyanläggningsbidrag samt eventuella medlemsavgifter slagits samman och jämförts med kostnad för kommunal drift och underhåll samt investering.

Utredningen visar, efter att ett snitt är beräknat för åren 2018-2019, att kommunen hade ungefär 1,5 gånger så mycket medel i kronor per löpmeter väg i jämförelse med vägföreningarna. De flesta vägföreningar tar även ut en medlemsavgift för att öka sina intäkter, men ändå uppnår de inte samma medel i kronor per löpmeter väg som kommunen. En indexjustering enligt Trafikverkets driftbidragsindex skulle korrigera befintlig budget, så att bidragsnivåerna höjs.

Att kommunens budget är högre än vad som betalas ut i bidrag till enskilda vägarhållare kan bland annat bero på att det inom kommunens väghållningsområde finns gator och vägar som kräver en ökad drift och ett större underhåll. Hårt trafikerade vägar får ett ökat slitage i jämförelse med till exempel villagator och likaså kräver torg och andra hårdbelagda ytor också en viss drift och skötsel. Att uttaxera medlemmarna inom vägföreningarna medför att intäkterna kan öka, men med hur mycket är beroende av avgift samt antalet medlemmar. I vägföreningarna är

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

medlemsantalet många gånger större än i vägsamfälligheterna, vilket gör att de kan påverka sin budget på ett annat sätt. Medlemsavgifter kan å andra sidan ses som ytterligare beskattning, eftersom alla medborgare i kommunen redan betalar kommunal skatt. Att då dessutom behöva betala en vägavgift kan anses som fel och orättvist.

Det krav på organisationsnummer som lyfts i rapporten visar att ett behov av vidare utredning behövs, så att det blir tydligt vilka krav som är lämpliga att ställa för utbetalning av driftbidrag. De flesta kommuner ställer inte krav på organisationsnummer, vilket inte Trafikverket heller gör.

Omvärldsbevakning och statlig beräkningsmodell

Trafikverket har en utförlig modell när de beräknar vägbidrag. Modellen har en bidragsgrund som tar avstamp i vägens uppbyggnad, användning, trafikmängd och vilken klimatzon den befinner sig i. Utifrån detta klassificeras olika vägar in i kategorier där procentsatser fastställts som sedan multipliceras mot bidragsgrunden för vägen.

Av de kommuner som undersökts i omvärldsbevakningen baserar sex av tio sina bidragsmodeller på Trafikverkets beräkningar när det kommer till driftbidrag för vägföreningar som erhåller motsvarande statligt bidrag.

Eslövs kommun sticker ut i jämförelsen i och med det höga antalet vägföreningar i orterna utanför centralorten. Endast Kungsbacka kommun har fler. Bland de fyra kommuner som ger bidrag utifrån modellen kr/löpmeter har Eslövs kommun näst högst bidrag för vägföreningar och vägsamfälligheter utan statsbidrag. För vägsamfälligheter med statsbidrag däremot är Eslövs kommuns bidrag det lägsta. Eslövs kommun ger alltså, i relation till kommunerna i jämförelsen, relativt:

- låga bidrag till vägsamfälligheter som får statsbidrag,
- höga bidrag till vägsamfälligheter som inte får statsbidrag (särskilt med tanke på att vissa kommuner inte ger dessa något bidrag),
- medelhöga bidrag till vägföreningar.

Vägföreningarnas ansvar

Enligt huvudregeln i Plan- och bygglagen är kommunen huvudman för allmänna platser. Med allmän plats menas ett område i en detaljplan som är avsett för gemensamt behov, till exempel gata, torg eller park. Den som är huvudman för den

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

allmänna platsen har ansvaret att iordningsställa, utforma och underhålla platsen i enlighet med detaljplanens bestämmelser.

Om det finns särskilda skäl kan huvudmannaskapet istället beslutas vara enskilt. Ansvaret för att underhålla och ställa i ordning platsen vilar då istället på fastighetsägarna inom orten eller planområdet. Oftast sker förvaltningen genom att en samfällighetsförening bildas enligt reglerna i anläggningslagen (1973:1149). Eslövs kommun är huvudman för de allmänna platserna i Eslöv, Löberöd och Marieholm. I övriga tätorter inom kommunen är huvudmannaskapet enskilt. De allmänna platserna förvaltas då av en vägförening (samfällighetsförening) i respektive ort.

År 1980 övertog Eslövs kommun ansvaret för grönområden inom respektive vägförenings verksamhetsområde, vilket innebär att vägföreningarna inte längre ansvarar för drift och underhåll av dessa, trots att de ligger inom område med enskilt huvudmannaskap. Andra ansvarsområden som inte heller ingår idag är bland annat belysning, lekplatser och gång- och cykelvägar. En del av kommunens budget går bland annat till lekplatsåtgärder, gång- och cykelvägsåtgärder samt lökplanteringar och andra gröna investeringar i de olika orterna. Vad som ingår i vägföreningarnas ansvar behöver utredas.

Beslut

- att drift- och nyanläggningsbidragsnivån ska indexjusteras inför 2022 års budget enligt Trafikverkets driftbidragsindex för åren 2005-2020, vilket innebär att avsatt budget om 1,4 mnkr utökas med 415 tkr.

- att budget för särskilt byggnadsbidrag om 300 tkr utgår inför 2022 års budget. Inkomna ansökningar gällande särskilt byggnadsbidrag beslutas därmed istället i nämnden och hanteras löpande efter att de inkommer till kommunen. Ingen fastställd budget finns därmed för särskilt byggnadsbidrag.

- att avdelningen Gata, trafik och park får i uppdrag att fortsätta, med hjälp av konsult, utreda regelverk för vägbidrag och befintlig bidragsmodell samt tillsammans med ekonomiavdelningen utreda vilka krav som ska ställas på vägföreningar och vägsamfälligheter för utbetalning av vägbidrag, med mål att presentera ett förslag inför budgetbeslut 2023. Därmed äskas medel för konsult om 300 tkr inför 2022 års budget.

- att avdelningen Gata, trafik och park får i uppdrag att utreda vägföreningarnas roll som väghållare i tätbebyggda områden i Eslövs kommun kopplat till ansvar, skyldigheter och möjligheter samt problematik, med återkoppling till nämnden i

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Miljö- och
samhällsbyggnadsnämnden

augusti 2021.

- att krav på organisationsnummer för utbetalning av driftbidrag inte ska ställas.

Beslutet skickas till

Avdelningen Gata, trafik och park

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Av kommunstyrelsens protokoll framgår att gatuchefen i ärendet avlåtittjänsteskrivelse, vilken jämte ekonomichefens därå tecknade täckningsförslag lyder sålunda:
"Kommunstyrelsen" etc. Bil. § 20 b

Kommunfullmäktige beslutar vid givna propositioner utan omröstning med bifall till kommunstyrelsens i ärendet gjorda framställning

att bevilja kommunstyrelsen anslag om 110.000 kronor till kostnader för inköp av ny traktor, vilket anslag skall täckas ur medel i särskild investeringsfond för förråd, bilar, maskiner och verktyg.

§ 21

Bidr. till
enskilda
vägar inom
kommunen m.m.

Upptages till behandling ärende angående bidrag till enskilda vägar inom kommunen m.m., varom kommunstyrelsen den 4 februari 1980, § 80, gjort framställning.

I detta sammanhang återupptages till behandling av Tage Johansson m.fl. väckt motion angående skötsel och underhåll av parker och andra grönområden samt gator inom byggnadsplanlagda områden, vilken motion kommunfullmäktige den 25 oktober 1976, § 139, remitterat till kommunstyrelsen för yttrande:

Av kommunstyrelsens protokoll framgår att bitr. gatuchefen och parkchefen i ärendet avlåtittjänsteskrivelse:

"Kommunstyrelsen" etc. Bil. § 21 a

Ekonomichefen har i ärendet avlåtitt detta tjänsteyttrande:

"Till" etc. Bil. § 21 b

I ärendet yttrar sig Georg Welin, Malte Jeppsson samt Gunnar Johnsson.

*Gatukont.
14/3-80
J. Nilsson
10/4-80*

in

Kommunfullmäktige beslutar vid givna propositioner utan omröstning med bifall till kommunstyrelsens framställning

att till vägsamfälligheter, vilka erhållit statligt driftbidrag för väg eller del av väg, skall för vägen eller vägdelen årligen utgå kommunalt bidrag motsvarande 30 % av den utav statens vägverk beräknade driftkostnaden,

att till vägsamfälligheter, vilka icke erhållit statligt driftbidrag för väg eller del av väg, skall för vägen eller vägdelen årligen utgå kommunalt bidrag motsvarande 70 % av beräknade driftkostnader enligt statens vägverks beräkningsmodell för enskilda vägar av klass I,

att till vägföreningar, vilka erhållit statligt driftbidrag för väg eller del av väg, skall för vägen eller vägdelen årligen utgå kommunalt bidrag motsvarande 30 % av den utav statens vägverk beräknade driftkostnaden,

att till vägföreningar, vilka icke erhållit statligt driftbidrag för väg eller del av väg, skall för vägen eller vägdelen årligen utgå kommunalt bidrag motsvarande 100 % av beräknade driftkostnader enligt statens vägverks beräkningsmodell för enskilda vägar av klass II respektive klass IV beroende på om vägen eller vägdelen är belagd eller icke,

att bidragen i övrigt skall utgå enligt de grunder som beslutats av kommunfullmäktige den 28 februari 1972, § 25,

att vad kommunfullmäktige sålunda beslutat beträffande bidragsnormer skall tillämpas på utbetalningar av bidrag, som sker från och med år 1980 till vägsamfälligheter och vägföreningar;

att skötseln av de grönområden, som är belägna inom de i kommunen verksamma vägföreningarnas verksamhetsområden, skall - därest vägförening så beslutar - från och med den 1 januari 1980 tillsvidare ombesörjas och bekostas av kommunen,

att bevilja kommunstyrelsen anslag om 50.000 kronor till kostnader för parkförvaltningens skötsel av grönområden i kommunen inom vägföreningars verksamhetsområden under år 1980, vilket anslag skall täckas ur medel till kommunfullmäktiges förfogande i innevarande års budget.

samt att förklara att den av Tage Johansson m.fl. väckta motionen angående skötsel och underhåll av parker och andra grönområden samt gator inom byggnadsplanlagda områden härmed skall anses besvarad.

§ 22

Bost.för-
sörjnings-
progr. för
åren 1980-1984

Upptages till behandling ärende angående antagande av förslag till bostadsförsörjningsprogram för Eslövs kommun avseende åren 1980-1984, varom kommunstyrelsen den 4 februari 1980, § 81, gjort framställning.

Av kommunstyrelsens protokoll framgår att fastighetschefen avlatit tjänsteskrivelse, vilken jämte därvid fogat förslag till bostadsförsörjningsprogram lyder sålunda:

"Till" etc.	Bil. § 22 a
"Bostadsförsörjningsprogram" etc.	Bil. § 22 b

I ärendet föreligger vidare dessa statistiska uppgifter rörande nybyggnadsverksamheten inom kommunen:

"Statistik" etc.	Bil. § 22 c

I ärendet förekommer överläggning. Härunder yrkar Gunnar Nilsson att kommunfullmäktige måtte antaga det föreliggande förslaget till bostadsförsörjningsprogram med följande ändringar, nämligen att beträffande Harlösa under ett vart av åren 1980-1984 måtte upptagas endast fyra styckebyggnads småhus samt att servicehus med dagcenter skall upptagas år 1980. Karl Andersson yrkar, att kommunfullmäktige måtte antaga det föreliggande förslaget till bostadsförsörjningsprogram med följande ändringar, nämligen dels att för år 1980 skall övriga

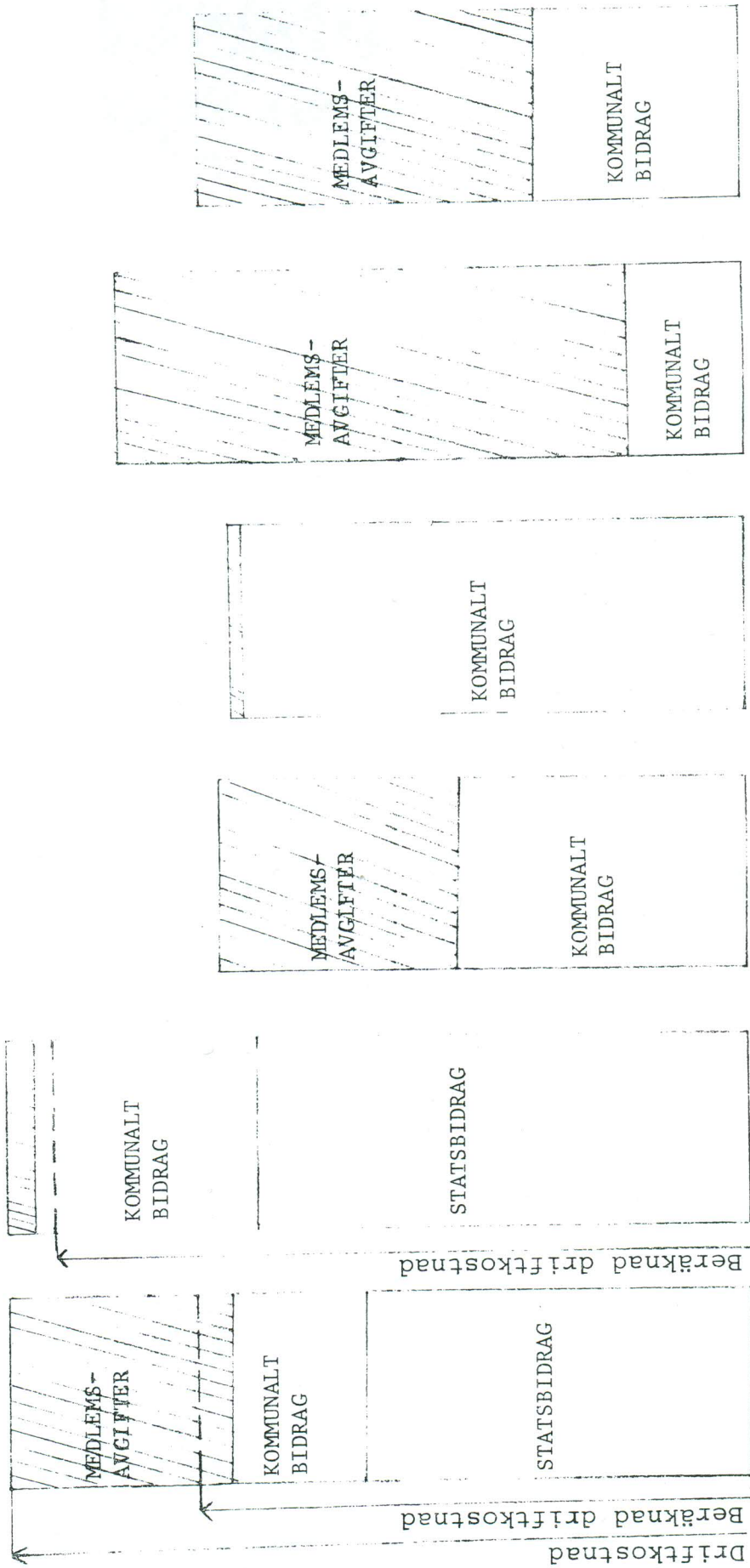
Bl. G

GRAFISK SAMMANSTÄLLNING AV DRIFTKOSTNADER AVSEENDE BIDRAG TILL ENSKILD VÄGHÅLLNING INOM ESLÖVS KOMMUN

Vägföreningar
1 cm = 50 öre

Vägar utan statsbidrag
1 cm = 20 öre

Vägar med statsbidrag
1 cm = 20 öre

2025-03-11
Mikael Vallberg
Filip Preston

Yttrande över Miljö och Samhällsbyggnads utredning Enskilda vägar

Utredningen ”Enskilda vägar” redovisar på ett tydligt sätt problembilden och föreslår att kommunen ska ställa sig positiv till ett övertagande av huvudmannaskap för allmän plats om en vägförening begär det. Kommunledningskontoret (KLK) delar Miljö och Samhällsbyggnad- (MoS), Gata Trafik och Parks, ställningstagande och vill också framföra några synpunkter:

I utredningen framgår det att utgångspunkten är att kommunen ska vara huvudman för allmän plats och att det krävs särskilda skäl för enskilt huvudmannaskap. KLK vill understryka att lagstiftarens intentioner är att de som bor inom tätbebyggt område i normalfallet ska ha kommunalt huvudmannaskap. Det innebär att frågan även handlar om likabehandling mellan byar och stad.

Ur ett tillväxtperspektiv gör det enskilda huvudmannaskapet kommunens byar mindre attraktiva än om det hade varit ett kommunalt huvudmannaskap. Att frågor kring säkra skolvägar, hastighetsförebyggande åtgärder, utveckling av pendlingslägen, lekplatser, trygghetsskapande åtgärder m.m. vilar på vägföreningen inom respektive ort gynnar inte Eslöv kommun som helhet. Vissa orter har vuxit och blivit så stora att trafiksystemen kräver kunskap och engagemang på en nivå som styrelserna inom vägföreningarna inte alltid besitter.

Flera exploatörer uppger osäkerheter kring hur det enskilda huvudmannaskapet ska hanteras vid privata exploateringsprojekt och vilka konsekvenser det får för projekten. Osäkerheten bedöms hämma exploateringsviljan och tillväxten i orterna.

Organisatoriskt innebär det enskilda huvudmannaskapet många otydligheter i ansvarsfördelningen mellan kommun och vägförening, vilket utredningen

tydligt belyser. KKK vill understryka den problematiken och delar bilden av att kommunen inte är konsekvent i sin hantering gentemot vägföreningarna. Kommunfullmäktiges beslut från 1980, om övertagande av skötsel av grönytor, är ett exempel på otydlighet i kommunens hantering. Formellt sett är vägföreningen fortfarande ansvarig för sin allmänna plats och har formellt sett beslutsrätt även över grönytor, men kommunen utför driften av dem sedan många år. Detta förhållningssätt skapar stora otydligheter vid investeringar och utvecklingsprojekt men också i förhållande till andra aktörer utanför organisationen, till exempel ledningsägare. Vem är egentligen ansvarig och fattar beslut kring den allmänna platsen, den som sköter den sedan många år tillbaka eller den som har formell beslutsrätt?

MoS:s arbete med trafikstrategin för kommunen är ett bra exempel på där ansvarsfördelningen mellan kommun och vägföreningar hanterats på ett tydligt sätt. Strategin fokuserar på de orter som har kommunalt huvudmannaskap och behandlar orter med enskilt huvudmannaskap enbart översiktligt med utgångspunkt i att kommunen har begränsad rådighet över trafiksituationen där. Det får i sin tur konsekvensen att en betydande del av Eslövs invånare inte omfattas av en övergripande planering för trafik och mobilitet, vilket visar på nackdelen med dagens system och innebär att kommunen behandlar orterna olika.

Ett kommunalt övertagande av huvudmannaskapet kommer att kräva resurser av kommunen. I utredningen står ”att ändra eller ersätta samtliga detaljplaner i en tätort är resurskrävande både ekonomiskt och tidsmässigt”. Sammanlagt är det 58 detaljplaner i de nio byarna med enskilt huvudmannaskap som behöver ersättas eller ändras. För KKK består arbetsinsatsen av planhandläggning för att upprätta eller ändra detaljplaner, översyn av exploateringsavtal som påverkas, upphävande av gemensamhetsanläggningar och upphävande av vägföreningar. Det är svårt att uppskatta KKKs resursbehov och förslagsvis börjar kommunen med en by och utifrån erfarenheterna från den beslutar om den fortsatta processen. En grov bedömning av arbetsinsatsen för KKK är att den motsvarar en heltidstjänst i 10 år och utredningskostnader på 400 tkr per år för att ändra huvudmannaskapet i de nio byar som är aktuella enligt utredningen. Den uppskattade arbetsinsatsen motsvarar totalt drygt 10 mkr i 2025 års penningvärde. Kostnaderna förutsätter att de flesta detaljplaner är möjliga att hantera med ändringsförfarande. Utöver insatser på KKK så kommer övertagandet också att kräva utredningar för att fastställa gatornas skick och investeringsbehov. Det kan också bli aktuellt med fastighetsbestämningar.

Med ett kommunalt huvudmannaskap i samtliga orter får kommunen större rådighet över utvecklingen i kommunen som helhet. Satsningar inom allmän plats kan utföras på ett jämlikt sätt och trafiksituationen kan stärkas där behoven uppkommer. Vid utbyggnads- och exploateringsprojekt hanteras alla orter med samma förfarande avseende de allmänna platserna. Kommunen följer lagstiftarens intentioner med vem som ska ha ansvaret för dessa. Upplevelsen av att invånarna i orter med enskilt huvudmannaskap beskattas dubbelt, eftersom invånarna både betalar kommunal skatt och samtidigt finansierar sin vägförening, tas bort.

I Stehag är Länsstyrelsen inte beredda att släppa igenom en detaljplan om en dagvattendamm är placerad på allmän plats med enskilt huvudmannaskap. Det är en bedömning som kommunen inte har stött på tidigare och som riskerar att försvåra utveckling av byar med enskilt huvudmannaskap. Anledningen är att Länsstyrelsen anser att det enskilda huvudmannaskapet är en risk för att miljö kvalitetsnormerna inte kommer att uppnås i recipienten.

Alternativet att inte genomföra en förändring i huvudmannaskapet innebär att utvecklingen i orterna vad gäller de allmänna platserna fortsätter vila på vägföreningarna inom varje ort och att kommunen fortsatt har begränsad rådighet över detta. Hur vägnätet förvaltas kommer därmed variera beroende på engagemang, kunskapsnivå och finansieringsvilja i varje ort. Skillnaden med stad och landsbygd fortsätter att finnas. Otydligheter i ansvarsfördelningen riskerar att fortsatt uppstå. Ur ett tillväxtperspektiv är detta inte önskvärt.

Sammantaget bedömer Kommunledningskontoret att det är positivt för utvecklingen i Eslövs kommun om huvudmannaskapet för allmänna platser kan ändras. Att genomföra åtgärderna är förenat med arbete, uthållighet samt stora kostnader. En bred förankring är därför viktig så att arbete i sin helhet kan genomföras.

Ärendegång för kommunalt övertagande av enskilt huvudmannaskap i Eslövs kommun (MOS.2021.0527)

Ärendehantering

Ärendegång för kommunalt övertagande av enskilt huvudmannaskap gällande för de nio orter; Gårdstånga, Flyinge, Harlösa, Kungshult, Billinge, Stockamöllan, Hurva, Stehag och Örtofta, med vägföreningar och som ligger inom tätbebyggt område.

1. Vägföreningen ansöker om kommunalt övertagande efter årsstämmobeslut.
2. Kommunen hanterar inkomna ansökningar från vägföreningar, prioritering sker efter tidpunkt för ansökan.
3. Kommunen planerar för och genomför en förstudie i dialog med vägföreningen.
4. Vägföreningen beslutar på ny årsstämma, med förstudie som beslutsunderlag, om ett kommunalt övertagande.
5. Vägföreningens beslut ska delges kommunen. I de fall föreningen ställer sig positiv till ett övertagande, ska kommunen fatta beslut om övertagandet.
6. Avtal ska tecknas om hur genomförandet ska gå till, kostnadsfördelning, tidplan och så vidare.
7. Parallellt sker arbete med upprustning, ändring av detaljplaner, markinlösen, planering av kommunal drift och underhåll.
8. Övertagande av drift och underhåll sker när den nya detaljplanen har vunnit laga kraft och gemensamhetsanläggningen har upphävts.

1: Föreningens vilja – årsstämmobeslut

För att säkerställa att en vägföreningens medlemmar vill att kommunen tar över huvudmannaskapet ska det finnas beslut om att ansöka om övertagande

från en årsstämma. I ett senare skede, efter genomförd förstudie, behövs ytterligare årsstämmobeslut i föreningen för att besluta om föreningen ska gå vidare i processen med ett kommunalt övertagande av huvudmannaskap. Vid den tidpunkten ska det vara tydligt vilka kostnader ett övertagande medför för föreningen och i förlängningen för dess medlemmar.

2: Prioritering av inkomna ansökningar

Kommunen ska hantera ansökningar om övertagande av huvudmannaskap efter hand de inkommer. I de fall flera ansökningar inkommer med täta intervaller kommer prioritering göras mellan aktuella vägföreningar efter tidpunkt för inkommen ansökan.

3 och 4: Förstudie och övertagande

Då en ansökan från en vägförening inkommit ska en förstudie utreda vad som krävs för att kunna planlägga området med kommunalt huvudmannaskap samt bestämma storlek av kostnad för markinlösen, upprustning av anläggningar, lantmåteriförrättning etc. En förstudie ska också visa på om vägföreningens vägar uppnår kommunalstandard eller om eventuell upprustning av vägarna behöver ske innan ett kommunalt övertagande.

Kriterier för att genomföra en förstudie

De kriterier som måste vara uppfyllda för att en förstudie ska genomföras är följande:

Detaljplanelagt som allmän plats – Under detaljplaneprocessen planläggs vissa områden som allmän plats eftersom de bedöms ha ett allmänt intresse och övrig mark planläggs som kvartersmark. All allmän plats ska ha en huvudman och huvudmannskapet kan antingen vara kommunalt eller enskilt. Det område som ska utredas för övertagande ska således vara detaljplanelagt som allmän plats.

Årsstämmobeslut – Ett årsstämmobeslut från en vägförening måste ligga till grund för ett övertagande och för att en förstudie ska påbörjas och genomföras.

Förstudie

En förstudie ska genomföras i de fall kriterierna för en förstudie är uppfyllda. Förstudien syftar till att bland annat utreda vad som krävs för att kunna planlägga området med kommunalt huvudmannaskap samt bestämma storlek av kostnad för markinlösen, upprustning av anläggningar, lantmåteriförrättning etc.

Samfinansiering ska ske mellan kommunen respektive vägförening för framtagande av förstudien inför ett kommunalt övertagande. Förstudiekostnaden fördelas med 90 procent kommun respektive 10 procent vägförening. Ju mer detaljerad en förstudie görs, desto säkrare kommer resultatet och kostnadsbilden att vara. Förstudien ska bedrivas i kommunens regi och i dialog med vägförening.

Vägföreningen ska inte erhålla bidrag för kostnader som föranleds av förstudien eller övertagandet eftersom det skulle innebära att kommunen indirekt finansierar övertagandet.

Efter att förstudien är klar och genomförd ska vägföreningen besluta på en ny årsstämma om de vill gå vidare med ett kommunalt övertagande.

Kriterier för övertagande av huvudmannaskap

De kriterier som måste vara uppfyllda för att ett övertagande ska vara aktuellt är följande:

Genomförd förstudie – En förstudie måste vara genomförd för att ett övertagande ska kunna ske. Likaså måste kommunen och vägföreningen ha beslutat att gå vidare med övertagandet.

Kommunal standard – När ett övertagande sker ska berörda anläggningar vara av kommunal standard och inte kräva omedelbara investeringar eller upprustningar. Exempel på kommunal standard är krav på gators bärighet och dimensionering, ytskikt, avvattningsanordningar samt trafik- och säkerhetsanordningar. Vad som definierar begreppet kommunal standard behöver fastställas av kommunen i varje enskilt fall.

Kriteriet om kommunal standard och inriktningen att medlemmarna i vägföreningen ska ta samtliga engångskostnader exkluderar inte någon vägförening, men kan innebära att en vägförening anser att det är alltför höga kostnader förknippat med att överlämna huvudmannskapet till kommunen och därför avstå.

Kostnadsfördelning – De kostnader som uppkommer för ett övertagande ligger i upprustning till kommunal standard, ändring av detaljplan, eventuella markinlösen och omprövning av lantmäteriförrättning.

En upprustning till kommunal standard kan ske genom vägföreningens försorg och finansiering, men i dialog med kommunen som genom tillämpning av begreppet kommunal standard avgör vilka åtgärder som behöver göras.

Storleken på kostnaderna kan tydliggöras först i förstudien och då får kostnadsfördelningen avgöras i varje enskilt fall.

5 och 6: Kommunalt beslut om övertagande och avtal

Då en vägförening återkommer med positivt beslut efter en andra årsstämma ska kommunen fatta beslut om övertagandet. Förslagsvis tecknas ett avtal med aktuell vägförening om hur fortsatt arbete ska löpa, hur kostnadsfördelningen ska se ut samt tar fram en tidplan. Vid det här laget ska utrymme avsättas i den kommunala budgeten och godkännas av Kommunfullmäktige.

7 och 8: Genomförande av arbete samt övertagande av drift och underhåll

Arbete påbörjas med eventuell upprustning, ändring av detaljplaner, markinlösen samt planering av kommunal drift och underhåll. Utrymme avsätts i kommunal budget för framtida drift av anläggningar som övertas. Drift och underhåll övertas när detaljplanen har vunnit laga kraft och gemensamhetsanläggningen har upphävts. Från och med denna tidpunkt måste kommunen ha resurser att sköta de ytor som tillkommit. Det är därför viktigt att skötselansvarig avdelning är väl insatt i processen och ges möjlighet att äska de medel som behövs för att bibehålla en god drift av tillkommande ytor och anläggningar.